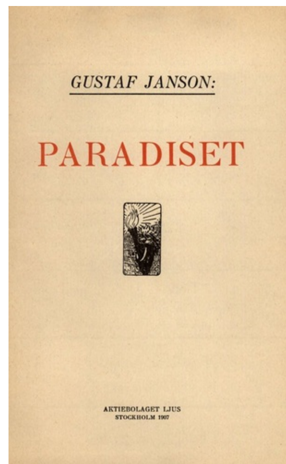

GUSTAF JANSON:

PARADISET

AKTIEBOLAGET LJUS
STOCKHOLM 1907

Förord till den elektroniska utgåvan

Originalupplagan utkom 1900. Här har 4. uppl. digitaliserats direkt för Projekt Runeberg i september 2012 av Bert H.

I.

— Joho bevars, nog för att det funnits trohet, sade en röst midt i rökmolnen från ett dussin pipor och cigarrer — det skulle bestämdt vara inskränkt att förneka det. Men hvad jag vågar påstå är, att den så kallade troheten numera inte är modärn. Den förekommer helt enkelt inte, emedan den ej längre är nödvändig.

— Filosofi, förmodade i salongens bakgrund en tunn stämma, hvars ihåliga klang förrådde, att den kom från ett insjunket bröst.

— Ja, till en mycket liten del, medgaf den förste talaren — för resten är det erfarenhet.

— Ni kan i så fall gärna säga en bedröflig erfarenhet, höjde sig en tredje röst ur de ljusblå molnen.

— Mycket gärna. Jag befinner mig för närvarande på den ståndpunkt i lifvet, då man inte fäster stort afseende vid ett ord mer eller mindre. Vi människor äro för öfrigt så fullkomligt dresserade, att våra känslor och tankar så lätt och behändigt danas om, att vi inte ens märka det självfva. Hvad jag till exempel i dag har lust att försvara mot hela världen, kan, yttradt af en annan i morgon, förefalla mig så absurdt, att jag inte orkar spilla två stafvelser på hela saken.

— Ombytlighet, sköt den tunna stämman litet gäckande in.

— Misstag, Hooker, uppfostran benämner världsmannen det. Politik skulle en parlamentsledamot kalla det och nonsens kommer hvardagsmänniskans omdöme att ljuda, ty för honom är det lika naturligt att byta om åsikter som kläder. Hvad vi yttra beror för det mesta på omgifningen.— Men för att återkomma till vårt ursprungliga ämne, den saligen afsomnade troheten, är det någon, som påstår, att den existerar?

Ingen svarade, endast en förberedande nästan hotfull harkling hördes från det mest aflägsna hörnet.

— Godt! återtog den förste talaren med sin litet släpande men fullt tydliga röst. — Att påstå en sak är ju vanligtvis ganska lätt, att bevisa dess riktighet någonting helt annat. Med herrarnes tillåtelse skall jag emellertid göra ett försök.

— Jag är verkligen nyfiken, inföll den tredje rösten. Och ett par andra instämde hånfullt.

— Innan vi gå vidare, böra vi först konstatera, att stämningen afgjordt är mot mig. Det är en särdeles viktig faktor. Men en sådan dag som denna, då solen gassar stekhet på däcket och värmen från maskinrummet gör oss halfkokta, om vi inte vore det förut, kan det ju vara rätt lämpligt att diskutera föreliggande ämne. Jag antager nämligen, att herrarnes så väl andliga som fysiska lättja, skall lägga hinder i vägen för alla sakliga invändningar, och därför anser jag tillfället lämpligt valdt att bevisa ungefär hvad som helst.

— Hör nu, m:r Strickland, drifver ni med oss eller...

— Det är varmt att utsätta sig för drift, mycket mindre då att drifva med andra, — Alltså till ämnet! Vi män blifva i allmänhet, hvad kvinnorna göra oss till. Det är visst Balzac, som fällt det yttrandet. Och är det inte han så är det väl någon annan fransman. Endast fransmännen förstå att vara elaka och artiga på samma gång. Nåväl, den del af troheten, som efter matematiskt noggrann uträkning skulle falla på vårt köns lott, kunna vi sålunda utelämna för att med ens öfvergå till den del, som faller på våra vackra motståndarinnors lott.

— Han öfvar sig för parlamentet, hviskade någon tillräckligt högt att höras af alla.

M:r Strickland, till hvars öron orden äfven nådde, låtsade ej om dem, utan fortsatte på ett sätt, som bådade godt för hans framtida parlamentariska karriär.

— Innan jag går vidare vill jag blott förutskicka den anmärkningen, att något anfall mot den äktenskapliga troheten ej skall komma i fråga. Det slagets trohet är en institution, utan hvilken samhället ej skulle kunna bestå. Den anses ju höjd öfver hvarje tvifvel, inte sant?— Hm hm! hostade en djup basröst.

— Hvad för något, mina herrar? Är inte jag opponenten...? Nå, trots denna allmännyttiga institution med dess säkra grundvalar, peka ut den äkta man, som icke åtminstone en gång i sitt lif känt svartsjuka. Detta bevisar tvifvel om där sådana finnas...

— Allt det där är mycket bra sagdt, efter hvad jag kan fatta, men förb—dt uselt tänkt, afbröt brutalt en stark stämma närmast dörren och en ung man reste sig upprätt.

— Jag hör egentligen inte till sällskapet och det är kanhända dumt af mig att säga något, men jag tål inte kallgrin. Och hvad troheten beträffar, så finns den lika visst, som jag står här. Där hemma i Arendal lämnade jag för tre år sedan en tös och hon väntar troget på mig i tre år till, om det gäller. Visste jag inte det, stannade jag inte en dag längre. — Tjänare mina herrar, nu börjar min vakt, och jag har inte tid att utveckla mina åsikter. Ni få tänka hvad ni behaga.

Dörren slogs upp, rökmolnen skingrades för luftdraget och två dussin ögon stirrade mot den siste talaren, som slungat fram sina ord med någonting af ett vattenfalls vilda styrka. De flesta hunno ej mer än se en lång, kraftigt byggd gestalt, en pudels trogna ögon, hvilken för tillfället flammade af vrede, och en uniformsmössa, som häftigt trycktes ned på ett motsträfvigt hår. Sedan var mannen borta och dörren slogs igen med en våldsam skräll.

— Skall ni inte försvara er, Strickland? frågade den tunna rösten retsamt.

— Nej, det är för varmt att disputera, har jag redan sagt. — Ett är dock säkert, hur mycket man än säger om kvinnorna, hinner man likväl aldrig säga tillräckligt.

Ingen visade lust att upptaga den kastade handsken. Endast en röst sade släpigt och ohågadt.

— Fortsätt för all del, är ni hygglig, Strickland!

— Hvad tjänar det till? Det är ju ett vanligt ångbåtssamtal, som börjats för att slå ihjäl den odrägliga tiden. Att jag framkastade ett vågadt påstående är i och för sig ingenting, vanligtvis förfäktar man ifrigast, hvad man inte vet. Jag började blott för att få ett trefligt meningsbyte i gång, att det i stället blef ett tråkigt sådant är värmens och inte vårt fel. — Apropos det, Arendal — sade han inte så? Hvad tusan är Arendal för ett ställe?

Ingen besvarade frågan förmodligen af det enkla skälet,att ingen, ehuru sällskapet ansåg sig både bildadt och beläst, visste hvar Arendal var beläget.

Efter en kort paus nämndes liksom på försök Ibsens namn.

— Ja visst, löjtnant Kaas är norrman. — De där uppe äro märkvärdiga människor, särskildt måtte kvinnorna vara formade af en ny sorts lera.

— Löjtnant Kaas är en präktig ung man, inföll en person, som ej yttrat sig förut. — Men han svär tyvärr onödigt ofta. Och den som ofta svär, han syndar...

— Ers högvördighet, tänk på värmen och skona oss!

Ett par matta fnissningar förnummos i laget, hvarefter alla samvetsgrant tego. Det hastigt afbrutna meningsbytet fortsattes ej, tills en uppassare trädde in för att tända ljusen.

— Whiskydags, grymtade en äldre herre belåten.

— Då fullgöra vi väl vår sista plikt för dagen och gå upp på däck till damerna, sade m:r Strickland och reste sig, sedan han lagt sin halfrökta cigarr i en askkopp.

Det var i »The Eagles» röksalong. De manliga första klassens passagerarne hade enligt gammal god engelsk sedvänja dragit sig tillbaka efter middagen för att vid sina pipor och cigarrer dåsa bort den odrägligt varma eftermiddagen. Helt och hållet för sig själfva utan damerna, af hvilka en del samlats under suntältet på akterdäck, medan de öfriga slumrade i sina hytter öfver »den sista» romanen, hade herrarne kastat allt onödigt tvång öfver bord och intogo de mest själfsvåldiga ställningar på soffor och stolar.

Framstupa öfver en åtskilligt tummad tidskrift med äkta engelskt innehåll och ännu mer mondaint engelska illustrationer gäspade en spinkig, amerikansk dollarsprins. Han var ute för att vädra litet på sin pappas pengar, eller med andra ord för att skaffa sig världserfarenhet. Slumpen hade åstadkommit — han påstod det själf — att han befann sig ombord på »The Eagle», destinerad till Melbourne. Eftersom så många andra foro dit den här saisonen, gjorde äfven han sig besvär att resa åt det hållet och titta på »det där». De, som voro väl underrättade — på en af England—India—Australiabolagets ångare, där 40 första klassens passagerare äro ombord, finnas alltid ett dussin »väl underrättade» — uppgåfvo, att han uteslutande följde med, därför att miss Elisabeth Devereux befann sig på vägtill sin far i Australien. Hälften af dessa väl underrättade sade bestämdt, att han brände sina kol förgäfves, miss Elisabeth värderade sitt blåa blod högre än han sin pappas millioner.

Bredvid den presumtive arftagaren till så eller så många millioner hopsamlade på fläsk, ister och lyckliga tomtköp hängde mot bordshörnan en australisk boskapskung, i hvars pösande skjortbröst tvenne jättestora diamanter blixtrade. Mannens högröda ansikte skvallrade om ett rörligt lif i fria luften och ett intimt umgänge med whiskybuteljen. Boskapskungen kände denna sin sårbara punkt, också berättade man, att han släpade en hel koffert kosmetiska medel och hudförsköningsoljor med sig. Ingen hade sett eller ens känt lukten af dem, men alla visste, att de funnos. Detta drag, åt hvilket man skrattade bakom hans breda rygg, hindrade emellertid ej, att alla med stor vördnad lyssnade till hans ord.

N:r 3 eller rättare n:r 1 i sällskapet var m:r Hugh Strickland. Rentier och världsman förenade han i sin person alla de egenskaper, som göra en man behaglig för sina medmänniskor. Elegant utan ett spår af snobbighet, glad men lugn var han de fyratios räddare, så snart tråkigheten under den långa resan hotade att öfverväldiga dem. Att han

städse förde ordet faller af sig själft, liksom att de öfriga passagerarne på samma klass om än litet motsträfvigt böjde sig för hans vilja.

Utom dessa tre fanns i salongen en ung herre hvars styrka liksom Simsons låg i håret. Säga hvad man vill om för långt hår, på en person utrustad med ett dylikt attribut behöfver betraktaren numera sällan misstaga sig. — Knådar elfenben, hade m:r Hooker vårdslöst slungat fram, då någon vid resans början frågat honom om den unge herrns yrke — det syns på skylten. Praktisk karl, visitkort onödiga, är annonspelare åt sig själf. — Nu var den unge herrn på väg till kolonierna, där han hoppades mycket af de ofördärfvade naturmänniskornas sunda smak och späckade plånböcker.

Och dessutom funnos de vanliga typerna, hvilka alltid träffas på en atlantångare: affärsmannen, som förenade det nyttiga med det nöjsamma, rekreationstrippen med affärsresan, de permitterade officerarne, hvilka gjorde en utflykt till kolonierna för att söka arftagerskor, jämte den unge mannen, hvars förmåga det otacksamma fosterlandetej kunnat uppskatta till dess fulla värde och som därför skrapat ihop sina sista slantar samt till släktingarnes glädje »ändtligen gifvit sig af». Och så satt hans högvördighet Eleasar Morris i ett hörn. Ung, fet och slätrakad förde han öfver allt med sig ett intryck af flottig välmåga. Hans nit för de arma hedningarnes eviga välfärd och hans längtan efter den enda berömmelse, som står en ärelysten andlig till buds, hade fört honom på väg till ett distrikt, där konkurrensen om själar ej var alltför stor. Efter ett par dussin svassande rapporter om svartingar omvända massvis ämnade han vända hem igen, låta välja sig till kyrkoherde och fetma på någon trefligt belägen prästgård i Skottland. Naturligtvis intog en liten trind, hustru, fullständigt hemma i matlagningskonsten, en af de främsta platserna i hans framtidsdrömmar, sedan mödorna på missionsfältet stökats undan så hastigt som möjligt. Och som »hans högvördighet» varit nog naiv att redan första dagen ombord berätta allt detta, hade han gifvit dollarsprinsen och dennes stallbröder outtömliga ämnen till blodig drift med sig. M:r E. Morris ansågs också oumbärlig vid de sedvanliga pratstunderna på akterdäck hvarje kväll.

— Skola vi ej fullgöra vår sista plikt för dagen? hade m:r Strickland frågat och de af sällskapet, som värderade kvinnligt umgänge högre än whisky, reste sig genast. Föregångna af m:r Strickland, som med den starkares rätt tagit och med samma rätt behållit ledareplatsen, begåfvo de yngre herrarne sig samtalande ut på mellandäck.

— Att ni, Strickland, som alltid talar illa om »das ewig weibliche», inte kan hålla er ur vägen för kjortlar två timmar å rad, förundrar mig verkligen.

— Det bevisar blott mitt intresse för »das ewig weibliche», som ni behagar uttrycka er, Masters. Beundrade jag dem inte så mycket, som jag gör, skulle jag naturligtvis ej sysselsätta mig med dem. — Hallå, hvar är Hooker? — M:r Strickland såg sig omkring i ringen och då han ej fann den efterfrågade, vände han om till salongen, stack in hufvudet genom dörren och ropade. — På er post, Hooker!

Dollarsprinsen, som hela dagen visat prof på en oförklarlig vresighet, reste sig brummande och lämnade halft motvilligt salongen där endast ett dussin äldre herrar stannade kvar för att efter dagens tunga och hetta odla sina själar med en stilla poker och pläga sina kroppar med det tilldessas uppehälle och nödtorft hörande kvantum whisky, utan hvilket dagens senare del måste anses tillspillogifven.

Under suntältet på akterdäck halflågo eller sutto ett tjugutal damer i bekväma ställningar. De hade samma eftermiddag företagit en liten utflykt till ett för dem alldeles obekant område, mellandäcket, där ungefär femtio irländska utvandrarfamiljer likt boskap stufvats ihop i trånga bås. Hvad damerna där sett, hade gifvit dem åtskilligt att tala om, äfven om de ej besvärade sig med att tänka vidare därpå.

— Milde gud, hvad de voro smutsiga, yttrade boskapskungens äldsta dotter och gestikulerade ifrigt med sina diamantprydda fingrar, ehuru hon samtidigt mycket väl erinrade sig den tid, då hon sprang barfotad omkring i sina föräldrars ruskiga kök. Men mellan den tiden och det nuvarande låg den stora prisstegringen i kött, hvarpå hennes far, som själf varit en allt annat än renlig farmare, förtjänat sina millioner. Och om tiden ej kan annat, lära oss glömma förmår den åtminstone.

— Hvarför tvätta de sig aldrig? frågade miss Elisabeth Devereux naivt. — De ha ju hela hafvet omkring sig.

— Och så trasiga de äro sedan, inföll någon.

— De äro vårdslösare om sig själfva än min fars drängar om hans nötkreatur, sade boskapskungens dotter indignerad, och därefter tillade hon upplysande. — Och pappa äger ändå flera, flera tusen djur på sina vidsträckta betesmarker.

En medelålders, fattig fröken hostade ogillande och anförtrodde sin närmaste granne i hviskande ton, att den australiska gåsens skryt var outhärdligt.

Grannen hviskade tillbaka, att hon funnit detsamma, och sade sedan högt:

— Där komma herrarne!

Den, som visade sig först, var pastor Morris. Han skyndade rätt fram till de äldre damerna, hvilka bildade en grupp för sig själfva längst akterut, medan hälften af de öfrige herrarne flockade sig kring miss Elisabeths hvilstol. Samtalen började genast, likaså flirten. Hvarmed skulle man väl fördrifva tiden under en resa, som af brist på händelser hotade att blifva odrägligt långsam?

På liksom under däck dominerade m:r Strickland. Efter den sedvanliga artighetstributen till miss Elisabeth gjorde han emellertid någonting, som förut ej inträffat underresan, han gaf sin vän Hooker ett par hvassa pikar, hvilket väckte de öfriges odelade förtjusning. Dollarsprinsens öfverlägsna ton hade retat alla de manliga passagerarne utom en rödhårig dragonlöitnant, hvilken vunnit femtio pund af honom på poker ocn hoppades vinna dubbelt så mycket före resans slut. På så väl m:r Stricklands som m:r Hookers sätt märktes lätt, att luften var mättad med elektricitet. Den förre gjorde sig eljest aldrig besvär med att gå så rakt på saken som nu, och den senare föreföll betydligt nervös. Han bet sig hårdt i underläppen och sökte ett dräpande svar, men då han ej fann något annat sätt att hämnas på m:r Strickland, började han berätta, hvad denne för en stund sedan sagt i röksalongen.

De öfriga drogo sig litet tillbaka. Att Strickland gärna skämtade med andra, det visste de, men att han ej tillät någon annan göra detsamma med sig, det anade de. Att han och Hooker på allvar blifvit rivaler var tydligt. Hooker gjorde intet försök att dölja sin beundran och Strickland styrde djärft upp i vinden för att segla om honom och nå målet med ett försprång, som skulle krossa den andres illusioner, ja, han bemödade sig till och med att segla Hooker i sank. Resan artade sig att blifva intressant och alla höllo ögon och öron öppna, medan de ytterst grannlaga låtsade konversera ifrigare än vanligt, en för tillfället mycket lätt sak, då alla voro lika nyfikna.

Miss Elisabeth njöt synbarligen af sin triumf. Hon lät m:r Hooker taga upp sin näsduk, som hon tappade för att göra honom en glädje, och lämnade sin solfjäder åt m:r Strickland för att m:r Hooker ej skulle blifva högmodig öfver den ynnest, hon visat honom. Och medan hon lyssnade till dollarsprinsens anklagelse, arbetade hennes lilla dockhjärna med en enda tanke, hvilken uttryckt i ord ungefär skulle hafva haft följande lydelse: Strickland är angenämare och vackrare, men Hooker får ärfva en ofantlig förmögenhet. Och samtidigt med att den unge amerikanaren med raseri i hjärtat och ett förbindligt leende på läpparna afslutade sitt referat sade hon tyst till sig: jag skall tala med mamma redan i kväll. Därefter vände hon sig till m:r Strickland.

— Oh, när skola vi stackars kvinnor befrias från edra elakheter?

— När jag upphör att dyrka er, och det kommer troligtvis aldrig att inträffa. Jag börjar känna mig själf.Dollarsprinsen svor inom sig ve och förbannelse öfver Stricklands lätthet att alltid finna det mest passande svaret, ty miss Elisabeths ansiktsfärg var för ögonblicket högre än den egentligen behöft vara vid åhörandet af en vanlig artighet.

— På er dyrkan tror jag inte, svarade emellertid den unga damen och återtog på samma gång sin solfjäder — edra eviga sarkasmer svära högt mot den.

— Den, som... den, som... hur lyder det där bibelspråket om kärleken och agan, pastor?

— Hvad för något, m:r Strickland? Jag hörde inte er fråga.

— Stör inte pastorn, Strickland! inföll m:r Hooker, som genast begagnade tillfället att kasta sig öfver en mindre

farlig motståndare. — Han håller antagligen på med en beräkning af hedningasjälarnes verkliga värde. Hör nu, pastor, säg mig en sak! Ha hedningar själar eller få de sådana först sedan ni omvändt dem?

— M:r Hooker, jag undanber mig allt skämt med heliga ting!

— Nej, äro hedningarne heliga? Hvarför gör ni er då besvär med att omvända dem?

— M:r Hooker! — Träffad i sin ömtåligaste punkt reste sig den lille, fete prästen, glödande af förbittring.

— Genera er inte, pastor! Jag duellerar aldrig, när det är så här varmt.

Pastorn gjorde en knappt hörbar reflektion om någonting, som betänkligt liknade »en hop ogudaktiga idioter» och rusade öfver däcket med en fart, som kom damerna att förskräckta draga åt sig sina klädningar.

— Ett ögonblick, pastor! ropade m:r Hooker efter honom.

— Nej, låt det vara nog nu, bad miss Elisabeth och såg leende på den hetlefrade prästmannen, som just försvann utför mellandäckstrappan.

Under resans första dagar hade hon betydligt mer energiskt tagit pastor Morris i försvar, men m:r Hookers sega envishet hade snart gjort det till ett stående aftonnöje att reta prästen. Och sedan man väl börjat tolerera hans dåliga kvickheter på den andres bekostnad — hans far är ju millionär flere gånger om, hade mrs Devereux anförtrott sina grannar — hade man slutat med att längta efter ordstriden med pastorn — Morris är ju bara son tillen fattig arrendator, hade mrs Devereux äfven sagt. Visst var det mycket vackert och berömvärdt af en ung man att uppoffra sitt lugn för att draga ut bland hedningar, men nog betedde sig pastorn litet löjligt alltid.

Miss Elisabeths önskan blef naturligtvis åtlydd. Men som hon på många tecken också märkte — och en kvinna misstager sig sällan i dylika fall — att något obehagligt lätt kunde inträffa denna afton, bröt hon upp ovanligt tidigt och drog sig tillbaka till sin hytt, följd af modren, hvilken likt de flesta välvilliga mödrar ansåg det för en plikt att i allt lyda sin vackra dotter.

— Kan jag få säga er ett par ord, Strickland, sade m:r Hooker, så snart de bägge damerna hunnit utom hörhåll.

M:r Hooker hade blifvit bekant med m:r Strickland ombord på »The Eagle» och lydigt följt i hans kölvatten en vecka. Att de kunnat blifva vänner — i detta ords alldagliga bemärkelse — för hela lifvet är ej omöjligt, så vida miss Elisabeth icke funnits. De insågo snart, att en fientlig hållning, skickligt dold under världsmannens förbindliga mask, bäst anstod dem, och de iakttogo en väpnad neutralitet, hvilken m:r Hooker likväl ej tvekade att bryta, så ofta han ansåg med sin fördel förenligt. Att något annat än ett par artigt växlade stickord skulle blifva föjden af deras rivalitet förmodade ingen, men föregående afton hade den rödhårige dragonlöjtnanten gjort vissa antydningar, hvilka betydligt enerverade m:r Hooker. När löjtnanten märkte detta sjöng han rent ut, distraherade därigenom sin medspelare och skrapade hem tjugutre pund på kuppen, ett väl behöfligt plus i hans magra sold. Och så fick m:r Hooker sina ögon öppnade för kontant betalning. Hvad så väl han som löjtnanten menade därmed är svårt att säga, säkert är dock, att m:r Hooker ansåg den andre hafva gjort sig en stor tjänst. Han sof ytterst illa den natten och hela dagen sökte han endast ett lägligt tillfälle att i sin ordning sjunga ut för m:r Strickland, men ett sådant fann han ej. Nu blef det honom omöjligt att vänta längre och när han i Stricklands sällskap hunnit fem steg från den lyssnande gruppen af damer och herrar började han med en af förbittring skälfvande stämma:

— Ni är... ni är...

— Mår ni inte väl, Hooker, er ton är litet egendomlig. Skola vi tillskrifva värmen...

— Ni är en fördömdt bakslug slyngel, det är ni! Trorni inte jag märker, hvart ni vill komma med ert förb—e pladder bakom min rygg?

M:r Strickland blef mycket blek och hans underläpp darrade märkbart, men han betvang sin vrede.

— Hooker, tillåt mig göra er uppmärksam på, att jag aldrig säger något bakom någons rygg. För öfrigt är det

faktiskt omöjligt att säga ett ord bakom er rygg, den är för smal. Och nu, när ni vet det, skall jag gifva er ett godt råd.

— Jag undanber mig edra råd, Strickland.

— M:r Strickland om jag får be!

— Ah, ni...

— Ni duellerar ju aldrig?

— För er skull vore jag frestad att frångå mina vanor.

— Var inte barnslig, det är lifsfarligt att slåss med mig. För er mors skull hoppas jag ni tänker litet närmare på saken. Och när ni i morgon bedt mig om ursäkt, skall jag kanske förlåta er.

— Jag bedja om ursäkt, ni fördömda narr!

— Lugna er, Hooker, damerna komma hitåt. God natt! Svep täcket väl om er och tänk på hvad jag sagt!

— M:r Strickland vände sin upphetsade motståndare ryggen, undvek behändigt de fruntimmer, som närmade sig, och gick fram till förste löjtnanten, hvilken stod i begrepp att skynda upp på kommandobryggan.

— Är det inte ett fartyg, som syns där borta, löjtnant? frågade han artigt och pekade bort mot horisonten, där en ljus prick lyste fram genom skymningen.

— Har redan sett det, m:r Strickland.

— Tillåter ni mig att följa er?

— Mycket gärna.

— Hvad är det för signaler, de ha uppe, Kaas? vände förste löjtnanten sig till norrmannen, när han och Strickland hunnit upp på kommandobryggan.

Löjtnant Kaas kastade en snabb blick på Strickland och räckte sedan tigande den kikare, han höll i handen, åt sin förman.

Denne hvisslade långdraget, då han en stund betraktat det främmande fartyget.

— Hvad är det för en signal? frågade i sin ordning Strickland, som märkt tredje löjtnantens menande blick.

— Åh, ingenting... blott en liten upplysning, ljöd det undvikande svaret.— Storm i sikte, inte sant?

— Nåja, ifall ni lofvar att inte oroa damerna så... vi äro på väg in i ett oväderscentrum. Senast i morgon bittida hafva vi orkanen öfver oss. Vi bruka varsko hvarandra så där, det är alltid bra att på förhand veta hvad som förestår. — Har ni sett på barometern, Kaas?

— Stod på 763 för en timme sedan.

— Före ett har den ramlat ned åtskilliga millimeter. — Varsko gubben, Kaas, men försiktigt, så att ingen märker något.

— Behagar ni en cigarr, löjtnant? frågade Strickland lugnt. — Genera er inte, den är ypperlig och jag har fem hundra till med mig ombord. — Alltså tidigt i morgon bittida, sade ni. Jag skall säga till uppassaren att purra mig före fyra. God natt! — M:r Strickland lämnade kommandobryggan helt belåten med den upplysning, han erhållit. En liten, treflig storm var just det afbrott, han ansåg behöfvas, den skulle lifva upp passagerarnes dåsiga lifsandar. Under sin promenad öfver däcket kastade han en lång blick mot horisonten, bakom hvars hotfullt svarta dok morgondagens öde låg förborgadt. Och därefter flögo hans ögon till det bläcksvarta vattnet, som kastades åt sidorna af »The Eagles» skarpa bog. — Det är just, hvad vi behöfva, tänkte han ännu en gång — det skall rycka upp oss, ty den här enformigheten börjar blifva fördömdt tråkig.

II.

När m:r Strickland kl. fem följande morgon trädde ut ur sin hytt, fann han hvarje man af besättningen på sin post. Han tände lugnt en cigarr, drog ett par pröfvande bloss och nickade belåtet, den smakade utmärkt. Sedan företog han sig att inspektera fartyget, han förmodade, att det kunde vara ganska intressant just nu.

Hvad han först af allt lade märke till var hafvets orörliga, dödsstilla lugn och dess djupa, mörka färg. Därpå tyckte han sig känna, att luften var ovanligt tung att inandas. — Nåja, orkaner inleddes väl med dessa små förebud.

Besättningen var nästan hemskt tyst och officerarne blickade vaksamma utåt i alla riktningar. M:r Strickland gläntade på dörren till doktorns hytt och fann den värde gentlemannen ifrigt sysselsatt med sina förbandsartiklar.

— Hvad tusan nu doktor, väntar ni arbete?

Han erhöll blott en otydlig grymtning till svar och gick nyfiken vidare. Efter en blick ned i maskinrummet, där en hop halfnakna, sotiga gestalter arbetade i en kväfvande hetta, styrde han kosan framåt fören. Han riktade i förbigående en fråga till en bredaxlad, rödskäggig matros, men erhöll intet svar. M:r Strickland fann situationen ofantligt spännande och beträdde fördäcket, intresserad af hvad nästa minut skulle medföra.

Så snart han blifvit synlig från kommandobryggan, ropade någon därifrån ett par ord till honom. M:r Strickland vände sig om för att fråga hvad man ville och i samma ögonblick kändes det, som om han varit på väg att förlora andedräkten, och han famlade häpen efter ett stöd. Fartygets akter dök djupt ned i vågorna, medan fören pekade mot höjden, så vred sig det stora skrofvetsom en vågbalans oeh fören rände in i ett berg af hvitt skum, hvilket slungats upp liksom af en underjordisk eruption. M:r Strickland föll omkull, slog vänstra sidan mot ett hårdt föremål och kraflade sig sönderbråkad och hufvudyr på alla fyra tillbaka mot mellandäck. Det gick rundt i hans hufvud och han bemödade sig endast om en sak, att spruta ut så mycket som möjligt af det illasmakande hafsvatten, som genom näsa och mun letat sig väg in i honom.

— Hvad har ni på däck att göra? dundrade löjtnant Kaas, som stark och vig i tunga oljekläder sprang förbi honom. — Här går ni blott i vägen. Håll er inne i hytten!

M:r Strickland fann rådet godt och skyndade att lyda det. Ehuru han ovedersägligen var en både bildad och intelligent man, begrep han mycket litet af det som tilldrog sig kring honom. Han erinrade sig, att han utkommen på fördäcket, tyckt sig se en hög vägg rätt framför fartyget. Och hvad som mest väckt hans förvåning var, att väggen rörde sig, medan fartyget föreföll att stå alldeles stilla, som om någonting med ens naglat fast det på samma fläck. Så ropade man på honom och i detsamma störtade väggen brakande ned öfver skeppet, lyfte fören, krossade... sopade bort... och allt detta under ett helvetiskt larm, som ej liknade något af det hans djärfvaste inbillning förmått trolla fram. Det egendomligaste var dock, att, ifall någon bedt honom redogöra för tilldragelsen, han ej kunnat det.

Han var icke rädd, endast öfverväldigad af det, som skedde, och tagande säkert stöd mot dörrposten till en hytt föresatte han sig att begagna detta enastående tillfälle att göra iakttagelser. Ett par minuter efteråt hade han glömt sin föresats för att deltaga i uppträden, för hvilka han omöjligt var i stånd att finna skymten af en förnuftig bevekelsegrund.

Det suckade och knakade öfverallt. Det väldiga skrofvet flög som en spån bland vågorna, hvilka i ursinnigt raseri kastade sig öfver det, medan stormens dån förtog hvarje annat ljud. Och med orkanen följde ett becksvart, ogenomträngligt mörker, som likt en svepning lade sig öfver skeppet. Vig som en ekorre klättrade »The Eagle» uppför en skyhög våg för att sekunden därpå halka utför dess andra sida och sedan ränna fören rätt in i ett annat vattenberg, hvilket hotade att begrafva allt och alla i sin famn. Så var fartyget ute på andra sidan, klättringen vidtog ånyo, under det att propellern i vansinnig hast hvirflade om iluften, och de svettdrypande, sotiga gestalterna i maskinrummet kröpo om hvarandra för att bota skador eller hindra nya att uppstå. Hvarje

kommandorop röts fram med fulla lungor och stormen slukade det, innan det lämnat den kommenderandes läppar. Befäl och manskap handlade af instinkt eller vana. En hvars till det yttersta ansträngda hjärna sade honom hvad som borde göras, och enhvar utförde det blixtsnabbt och med öfvermänskliga krafter.

Passagerarne hade störtat ut ur sina kojer vid stormens oväntade anlopp. Damer, som dagen förut skulle rodnat af blygsel öfver en slarfvigt fästad rosett eller en oknäppt kängknapp, visade sig i lätta nattdräkter, och gentlemän, med eljes oklanderlig hållning, betedde sig sämre än gaminer från fattigkvarterens smutsigaste gränder. Hyttdörrar slogos upp på vid gafvel och blottade hemligheter, som under andra förhållanden varit mycket intressanta i denna omgifning, men om hvilka ingen nu tog den minsta notis. Damerna voro nervösa, kavaljererna förundrade, åtminstone sökte en hvar inbilla sina närmaste grannar att någon annan grund ej fanns till hans besynnerliga handlingssätt. Men bakom förvåningen låg skräcken på lur, och när de ej voro förvånade längre, kröp rädslan fram ur hvarje vrå, högg sina skarpa klor i deras själar, tog deras sinnen till fånga så fullständigt, att en förnuftig tanke snart ej längre rymdes i de öfverretade hjärnorna.

Så blef det oväntadt en kort paus i helveteslarmet kring skeppet. Kvinnornas hysteriska gråt tystnade och de vettskrämda passagerarnes blickar ljusnade.

— Är det slut? hviskades af tjugu munnar på en gång.

Svaret kom i ett formligt tjut af rädsla, paniken var öfver människorna ombord.

Skeppet vräktes oförmodadt på sidan, som om det varit på väg att kantra. Orkanen, hvilken endast hämtat krafter till ett nytt anlopp däremot, föll öfver det, och vågornas dån mot skrofvet ljöd likt centnertunga hammarslag på en ofantlig likkista.

Så reste sig fartyget doft suckande upprätt. De män, som hade nog sinnesnärvaro därtill, hjälpte kvinnor och barn på fötterna igen och besättningens förtviflade kamp mot elementen fortsattes oafbrutet.

Mellandäcks- och salongspassagerarne blandades om hvarandra. Barn gräto och kvinnor snyftade öfverallt. En gammal, katolsk präst, hvithårig och mager, en af dessasom födas gubbar och dö barn, kröp fram ur en vrå och började bedja högt. En hop af de irländske utvandrarne föllo på knä kring den höga figuren med sina af tro och kärlek lysande ögon. De hörde ej ett ord af hans bön, men de förstodo hans mening och funno tröst i hans åtbörder. Boskapskungen från Australien glömde affärer och smink, kröp på alla fyra till de fattiges krets och deltog för första gången på trettio år varmt och innerligt i en för honom främmande religionsbekännares bön. En elegant dam, som förgätit att knäppa igen sitt sidenlif kring sig, svimmade och lämnades att ligga utanför sin hytt, dit ingen ens tänkte på att bära in henne. Ett litet barn föll omkull och några karlar snafvade öfver dess kropp. Halfkrossadt och med en bruten arm slungades det i famnen på en kvinna, som antogs vara dess moder. Ingen hade tid att tänka på sin granne, den, som lyckades hålla sig upprätt, var för lycklig däröfver.

Plötsligt arbetade sig en sotsvart, svettdrypande man genom hopen, som samlats i lovarts mellandäcksgång. En kvinna, hvilken kom i vägen för honom och ej hann undan fort nog, knuffades brutalt åt sidan, en karl sparkades mot närmaste vägg. Mannen kom fram, äntrade upp för trappan till kommandobryggan och skrek några ord i befälhafvarens öron.

Ett par passagerare, hvilka någorlunda bibehållit sin sinnesnärvaro, hade känt igen förste maskiningeniören och följde honom oroligt med ögonen. När han kom tillbaka, fattade de tag i hans kläder för att fråga honom, om något var på färde, ty nu antog hvarje småsak jättelika proportioner i deras ögon. Ingeniören slet sig lös, rusade mot maskinrummet och ville ned däri, men möttes af en hop eldare, som flydde upp på däck. Han utdelade några välriktade knytnäfsslag till höger och vänster men drogs bort från nedgången, genom hvilken en het, kväfvande imma strömmade fram efter de flyende.

M:r Strickland var honom hack i häl samt flämtade fram en fråga. För stormens tjut hörde han icke mycket af svaret, men dock tillräckligt för att fatta, att en ny fara hotade.

— ... sprungit... ventil... vi gå åt h—te...

Sedan störtade ingeniören åter mot maskinrummet. En eldare, som nyss erhållit ett blått öga af honom, villehindra förmannen, men denne vräkte undan karlen och dök ned i de uppvältrande ångmolnen, ropande:

— Det finns någon kvar där nere.

Orkanen tilltog i styrka. Den tycktes ana, att skeppet blifvit såradt i den ojämna striden och angrep det samtidigt från alla sidor. Lovarts reling bräcktes från stäfven till mellandäck, två räddningsbåtar spolades öfver bord och en matros släpades med benen brutna in till doktorn, som hade full sysselsättning med att dela ut styrkande droppar till likbleka män och af rädsla halfgalna kvinnor. Tre timmar efter stormens början gjorde propellern sitt sista slag. »The Eagle» dref redlös för vind och vågor.

Men just då började också passagerarne lugna sig något. Deras fruktan hade varit för stor att räcka länge, och när ingenting mer hände, betraktade de hvarandra med litet gladare blickar. Efter otroligt arbete och sedan två man blåst öfver bord, lyckades man få stormseglen tillsatta. Ett par passagerare hurrade, då de modiga gastarne äntrade ned från sitt farliga företag och på mellandäck gjordes ett par svaga försök att inleda ett samtal.

Under tiden rusade fartyget med svindlande fart rätt söderut. Passagerarne hunno knappt tänka på annat än att hålla sig fast, där de stodo eller sutto, officerare och besättning med ögonen inflammerade af saltskum gjorde allt hvad göras kunde. I maskinrummet arbetade ingeniörer och eldare oförtrutet på att täta den skadade pannan och under tiden dref »The Eagle» endast stöttad af sina stormsegel vidare öfver det upprörda hafvet. Den gamle prästen hade slutat bedja, när hans ord ej längre hördes för vindens dån; i stället hade han tagit upp en psalm, i hvilken män, kvinnor och barn instämde. Emellanåt stego tonerna mot höjden och öfverröstade stormens hvinande, så högg den tvärt af melodien och dess tjut vrålade en hemsk refräng. Men människorna funno tröst i att höra sina svaga stämmor, de glömde faran och sin egen rädsla.

En hel dag fortfor detta kringdrifvande på det upprörda hafvet och natten föll in med mörker och mist.

— Det är nog flera än vi ute i det här vädret, röt kaptenen och på hans befallning tändes alla lyktor ombord.

På att sofva tänkte ingen, ehuru de flestas lemmar värkte af trötthet. Under mellandäcket höllo andra och tredje klassens passagerare sig samlade kring den katolske prästen, som outtröttlig bad och sjöng. Pastor Morrisgjorde några svaga försök att konkurrera, icke att bistå honom, men den heliga romerska kyrkan triumferade fullständigt öfver den reformerta, dess representant var ej en dylik situation vuxen. De latinska orden och den magra, knotiga gestalten draperad i sin svarta kaftan, utöfvade en fascinerande verkan på kvinnorna så väl som männen. De hade alla trott sig känna benrangelsmannens kalla andedräkt på sina kinder, och fastän de ansågo den värsta faran vara öfverstånden, fruktade de dock, att döden på orkanens mörka vingar red bredvid fartyget.

I röksalongen sutto ett dussin äldre män. Deras glåmiga ögon och nervöst snabba rörelser utvisade, att deras mod för länge sedan blåst bort, men de sökte likväl visa sig obesvärade, deras bildning och samhällsställning ålade dem detta.

— Nu är det ingenting farligt längre, sade boskapskungen för minst tionde gången på en halftimme.

De andre nickade och sträckte på sig men föllo åter ihop, så snart det hven litet starkare än vanligt utanför.

Boskapskungen skrattade fånigt och snoppade en cigarr i orätt ände. Sedan nedlade han hela sin energi på att sticka den i munnen, men misslyckades fullständigt. Då tvingade han sig att skratta på nytt och såg sig omkring med en min, som om han höfligt velat bedja om ursäkt för sin tankspriddhet och sade.

— Vi borde allt gå och lägga oss, det har varit en...

— Ja visst, ja visst, afbröto alla de andra, utan att någon rörde sig ur stället.

Klockan tio på aftonen var det beckmörkt och ännu slungades »The Eagle» framåt af en storm, hvars ursinne snarare till- än aftagit. Ungefär vid ett-tiden inträffade katastrofen.

Från ofvan till nedan skakades skeppet af en våldsam stöt. Fockmasten störtade brakande omkull och en förvirrad mängd spiror och trasigt tågvirke breddes ut på fördäck. En räddningsbåt krossades i smulor och lik en

lefvande varelse dödstrött efter en ojämn kamp mot allt och alla vacklade »The Eagle» från den ena sidan till den andra. Och öfver hela detta ofattliga kaos begrafvet i natt och mörker och stormtjut höjdes ett vildt, fasansfullt skri ur fyrahundra af skräck onaturligt utvidgade strupar.

Ingen frågade hvad det var. Alla anade det.

Midskepps gapade ett två meter bredt hål i skeppetsskrof och i lä dref ett stort, svart föremål bort, ett redlöst fartyg, hvars bog bökat sönder »The Eagles» inälfvor och slitit hjärtat ur dess kropp.

Hufvudstupa flydde människor bort mellan bräckta däcksbalkar och böjda plåtar, medan ett helt haf störtade in genom det gapande såret, kväfvande männen i maskinrummet och fyllande skeppet.

Ett par signalkanoner aflossades, men de skarpa smällarne endast ökade den vanvettiga skräck, som på kortare tid än en sekund blytung fallit öfver passagerarne och hotade att klämma sönder dem i sitt famntag. Officerare och matroser skyndade till de platser, där deras hjälp syntes mest af nöden, men bland den vettskrämda människohjorden, hvilken vräktes hit och dit som i yrsel, voro mäns krafter gagnlösa. En båt firades ned och genast tumlade en oordnad massa, som förlorat all förmåga att tänka redigt, öfver relingen, ned däri... framför... bakom... bredvid... nödrop... hjärtslitande skrin... gråt... flämtningar... ett enda virrvarr af kroppar, hvilka förtvifladt kämpade för — de inbillade sig det — lifvet... Så vräktes båten häftigt mot skeppet, bordläggningen bräcktes och femtio vrålande, ursinniga galningar dränktes, innan en af dem hunnit fatta, hvad som försiggick eller hvad de själfva gjort.

— Till de andra båtarne! tjöt en halfrusig karl.

Icke en af de kringstående hörde hans ord, men de sågo honom springa tillbaka mot mellandäck och de närmaste följde honom. Andra märkte dem rusa framåt och så slog hela skaran in i samma riktning. Kvinnor och barn trampades ned, några snafvade öfver ett hinder, flera föllo öfver dem och en hänsynslöst vild kamp med knifvar och knytnäfvar uppstod plötsligt utan att de stridande visste, hvarför de slogos så rasande. Så arbetade sig några ut ur villervallan, striden upphörde och alla började ila tillbaka åt samma håll, hvarifrån de kommit. De sprungo om, öfver, förbi hvarandra, människor trampade på människor, rusade i feberaktig ångest än hit, än dit, klättrade, rullade, vältrade, grepo med händer och tänder, beto, sparkade, sleto, medan stormtjut, nödrop, svordomar och böner skallade i hvarje riktning.

Fåfängt sökte de besinningsfulla hejda yrseln. En officer, som ville bringa reda i förvirringen, sårades af ett knifstygn och stupade blödande samt blef liggande.— Här finns gin, skrek en drucken matros och rullade ett fat brännvin framför sig.

En flock karlar störtade skränande mot honom, botten slogs ur fatet och en svartmuskig sjöman dök med hela hufvudet ned i brännvinet. Det blef ett vildt tumult med svordomar och hurrarop, det föreföll, som om männen endast sträfvat efter att så fort ske kunde blifva rusiga.

Oredan trotsade all beskrifning. Den hufvudlösa rädsla, som på nytt gripit omkring sig, slungade allt i ett formlöst kaos, plånade ut individens viljekraft och tankeförmåga, gjorde hvar och en med namnet människa till någonting underordnadt, betydelselöst, som tvingades att blindt följa med eller trampas ned. Allt det onda och dåliga i hvarje natur drefs som af en plötslig inre eruption ohöljdt fram i ljuset och uselheten firade under själfbevarelsedriftens mask en fasansfull orgie. De som redan beredt sig på döden och lofvat sig att modigt se sitt öde i ögonen ända till slutet, glömde föresatsen och sig själfva, de släpades med, jagade af den ursinniga skräck, som blixtsnabbt skapat om dem till vilda djur, hvilka blott önskade bitas, slå och rifva.

Då hördes oväntadt ett dånande maningsrop under kommandobryggan.

— Låtom oss bedja!

Stående på ett par lådor syntes den gamle prästen högt öfver den larmande massan.

— Låtom oss bedja! sade han för andra gången.

De höjda händerna sänktes långsamt, de gapande munnarne sväljde den hädelse, de ämnade slunga ut, och hopen tystnade, kufvad af det underligt stora i gubbens djärfhet att befalla öfver dem, som icke ens fartygets befäl förmådde hejda. Och det låg äfven något ovanligt i den gamles uppträdande. Den fattige landtprästen, som följt sin okunniga församling på väg till ett främmande land, därför att potatisskörden slagit fel hemma i Irland och som likt ett barn vandrat fram sextio långa år utan att förstå något af världen, växte den sista timmen af sitt lif till en hjälte. Hans brinnande tro gaf honom styrka att glömma det närvarande för ett kommande, af hvilket han hoppades allt.

Det ursinniga larmet förbyttes i stel undran och kom den hastigt inträdande tystnaden att kännas dubbelt hemsk och tryckande. Och när han började tala verkade dentrötta, milda stämman med sin spröda klang, påminnande om en tunn men genomträngande fiolton, tröstande på de af skrämsel utmattade sinnena. Och det underligaste af allt, som om den endast väntat denna signal, upphörde stormens tjut med ens, blott på afstånd mullrade den hotfull och vred, innehållande en påminnelse om, att nu var hvarje hopp om räddning ute.

— Hvad äro väl vi människor, att vi yfvas så stort öfver oss själfva? började den gamle. Och svaret kom strax, högtidligt och förkrossande. — Intet — intet — intet. I den allsmäktiges hand väga vi mindre än det stoftkorn, stormen bär milslånga sträckor på sina vreda vingar. På en dag kan ett helt århundrades verk göras om, på en minut träder människan ut ur lifvet och in för den eviges stränga anlete. Den minuten är nu inne...

— Vräk ned gubben och låt oss dricka!...

Prästen vände sig icke ens åt det håll, hvarifrån den rusiges röst ropat sin maning till kamraterna, och hans orubbliga lugn imponerade mer än befallningar eller hotelser. Det blef åter tyst och han fortsatte.

— Det säger jag eder alla, alla. Det är icke Guds vrede, som tager från oss det käraste vi äga, våra lif, det är hans outgrundliga barmhärtighet, som för oss till det enda säkra målet. Ty hvad Gud allsmäktig företager sig med oss, det sker alltid till vårt bästa. Låtom oss därför i våra hjärtan stämma upp en lofsång till Honom, som ensam förtjänar tack och pris ehvad som sker. Och hvad värde äger väl den korta stund, som återstår af ett lif, för hvilken ingen kan gå i borgen, att det blifver till gagn för oss eller andra. Tänken på timmermanssonen från Nazaret, han som hundrafaldt genomgick det, hvaraf en ringa del nu förestår oss och som likväl med glädje lät sitt lif för det bedrägligaste af allt: att finna tacksamhet och tro hos människor. Tänken på hans moder, den heliga jungfrun, som grät och våndades vid foten af korset och som med kropp och själ deltog i hans outsägliga lidanden. Människor, nej, barn tänken på detta och I skolen finna, att vi stå inför någonting så oändligt litet, fastän det för oss ser ut som det största af allt, att...

— Det är rätt, pastor, sysselsätt dem i fem minuter till och vi skola göra hvad göras kan, ropade fartygets befälhafvare glad öfver den hjälp, som oväntadt lämnats från ett håll, där han minst af allt väntat bistånd.Hvad icke de rusiges skrik förmått och icke heller skräcken åstadkommit gjorde detta i all sin välmening okloka afbrott. En endas stämma jämte prästens skingrade förtrollningen, som bundit alla dessa sinnen. Prästen hann icke mer än säga: Låtom oss bedja, på det att vi med rena sinnen och oskuldsfria hjärtan må träda fram för Hans tron denna morgon. Pater noster, qui is in cœlis...

— Han ljuger! Till båtarne, till båtarne! ljöd det vildt från flera munnar.

— Herre förlåt dem, ty de veta icke hvad de göra!

— Han har rätt, den gamle där borta, det är ute med oss, sade m:r Strickland allvarligt till m:r Hooker.

— Tror ni? stammade dollarsprinsen likblek.

Strickland höjde otåligt på axlarne.

— Han lyckas inte hålla dem lugna en half minut till och sedan... jag undrar hur långt det är till botten här. — Ah, se så, ansträng inte edra ögon, land är minst hundra mil aflägset och något annat fartyg finns ej i närheten. — Jo jo, Hooker, det här lär oss, hvilka pygméer vi dock äro. — Han snoppade en cigarr med tänderna, en vårdslöshet, till hvilken m:r Strickland under vanliga förhållanden ej skulle gjort sig skyldig, och tände den med

en af sina stormstickor, hvarpå han återtog: — Det är hårdt, att hafva lärt sig all lifvets vishet, när man ej längre kan draga någon nytta däraf. Men det är ju så vanligt. — Vill ni inte hafva en cigarr?

M:r Hooker stirrade förundrad på mannen bredvid sig och gjorde ett misslyckadt försök att dölja sin rädsla.

— Kan... kan ni lefva på... på den tron? hickade han.

— Lefva? — Det behöfs ju inte nu, men i värsta fall får man försöka dö på den. — Och så, Hooker, lofva mig att göra allt för miss Elisabeths räddning! Vi äro ju gentlemän och icke djur, som de där druckna stackarne.

— Miss Elisabeth... ja ja! Hvart går ni, Strickland?

— Jag skall bedja gubben där borta välsigna mig! Och så tänker jag försöka läsa en bön; jag har inte gjort det, sedan jag var ett litet barn.

M:r Hooker stödde sig flämtande mot en däckbalk; för honom voro den andres ord obegripliga.

Mr Strickland mönstrade honom utan ett försök att dölja sitt medlidsamma leende.

— Som ni vet är religionen vårt sista nödankare, vi äro ju ändå ingenting annat än människor, sade han ochvände m:r Hooker ryggen. Tre steg därifrån stötte han emot en man, hvars skälfvande händer besinningslöst grepo kring hans arm. — Ah, är det ni, pastor Morris? Hvad nu, darrar ni? Ni har ju er tro.

— Skämta icke i detta ögonblick! kved pastorn hjälplöst.

— Det är inte skämt, det försäkrar jag. Det var allvar, men jag ber om ursäkt, jag glömde till hvem jag talade. — Han lösgjorde sig från pastorns krampaktiga grepp kring sin arm och banade sig väg fram till den gamle prästen. — Välsigna mig! bad han allvarligt — ty ni har lärt mig att tro föder tro.

Prästen höjde sina händer öfver mannen framför sig och mumlade ett par ord, hvilka ohörbara drunknade i oväsendet rundt omkring.

Då ljöd det sista skärande nödropet från hundratals munnar:

— Fartyget sjunker!

Man hade väntat och hvilat ut, paniken svängde på nytt sitt gissel och allt annat öfverröstades af det vilda skriket.

— Fartyget sjunker!

M:r Strickland sprang upp. Han trodde icke längre på någon räddning, men han ville åtminstone dö så nära miss Elisabeth som möjligt. Nästa sekund vältade femtio tjutande galningar öfver hans kropp. Han slog tinningen mot en hvass kant, slöt ögonen ocn svimmade, mumlande.

— Icke ens det fick jag, ödet är mycket hårdt — ibland.

Sedan fanns han icke mer, m:r Hugh Strickland var utplånad... allt som återstod var någonting som liknade en liflös människokropp, sparkad åt sidan, och på en ljus fläck, belyst af en röd lykta, syntes en blodig hand, som ännu höll en brinnande cigarr mellan de stelnade fingrarne — — —

Skrämda af bullret och skriken hade mrs Devereux och miss Elisabeth lämnat sin hytt omedelbart efter sammanstötningen och genast bortförts af massan, som vältrade förbi. Modrens gälla nödrop drunknade i oväsendet, när dottern slets ifrån henne. Hon såg ingenting annat än en liten späd hand, som vinkade långt borta bland bruna och svarta näfvar, sedan försvann äfven den.

Miss Elisabeth dref omkring som ett halmstrå på ett upprördt haf, törnande emot ett utskjutande hörn och trodde att hon skrek högt; om hon gjorde det, visste hon ej. Denbesinningslösa rädslan smittade henne. Hon kände, att hon gjorde något utan att fatta hvad det var, och att hon uppbjöd alla sina krafter för att streta emot, utan att be gripa hvarför. Så kom hon ut på fördäck till hälften buren, till hälften gående, tumlade omkull, trampades och slöt ögonen — för alltid, var hennes enda rediga tanke. Sekunden därefter lyftade någon upp henne och en stadig stämma sade tätt intill hennes nacke.

— Lugn! Eljest går allt på tok.

Hon öppnade ögonen, förundrad öfver att det verkligen fanns en människa, som brydde sig om henne, och märkte, att räddaren var den långe, norske löjtnanten. Ängsligt klängde hon sig fast vid hans arm, men med en behändig rörelse skakade han henne från sig och hon tyckte sig höra, att han ursäktande sade.

— Miss, det finns flere hundra passagerare ombord.

Han såg sig sökande omkring i hopen, som trängdes

bredvid dem i en vanvettig kapplöpning för att hinna fram till en räddningsbåt, som man ändtligen lyckats få i vattnet utan att den slagits sönder.

— Lind! ropade löjtnanten i kort kommandoton till en matros — du bistår fröken här.

Matrosen yttrade motvilligt någonting, som försvann i bullret.

— Inga invändningar, fortsatte löjtnanten skarpt och tilläde sedan medlande. — Det är en ära att tillåtas hjälpa miss Devereux. — Och då han ännu tyckte sig läsa en viss tvekan i mannens anlete, återtog han bedjande. — Du gör oss alla en stor tjänst, Lind. Seså, lofva att försöka allt. — Och med en vinnande åtbörd räckte han matrosen handen.

Karlen stirrade först litet öfverraskad på sm förman, därefter fattade han med ens dennes mening och svarade.

— Låter det så, löjtnant, då ska’ Karl Lind göra hvad på honom ankommer. — Hans stora näfve slöt sig ett ögonblick hårdt kring förmannens, löftet var gifvet, och så ställde han sig beskyddande bredvid miss Elisabeth, medan löjtnanten störtade in i vimlet för att söka bringa litet ord ning i detta kaos.

— Kvinnor och barn först! röt han. Nästa ögonblick försvann den resliga gestalten i en massa armar, hvilka hotande höjdes mot honom. En revolver knallade två gånger, en kör af nödrop, tjut och förbannelser svarade,sedan bröt sig officern slagen och blödande ut ur hopen och arbetade sig fram till kommandobryggan.

— De hunaarne ha kommit öfver brännvin. Hvad är att göra, kapten?

— Dö som män, ingenting annat.

Miss Elisabeth stödde sig darrande mot matrosen vid sin sida. Hon ansträngde sig till det yttersta för att sluta ögonen och slippa se, men fasan tiodubblades, då hon blott hörde. För att på något sätt tvinga sig till annan tankeverksamhet, sökte hon granska den räddare, ifall räddning var möjlig, slumpen kastat i hennes väg. Hon såg en krans gulrödt, borstigt skägg kring ett väderbitet ansikte och i detta ett par små vänliga ögon, hvilka spändt blickade in i den hejdlösa kampen icke för lifvet, utan det de kämpande ville undvika: döden.

— De äro galna allesamman, sade mannen utan att rösten darrade det minsta, endast som om han konstaterat ett obestridligt faktum. — På det här sättet gå vi i putten hvarenda en.

Långt efteråt förundrade sig miss Elisabeth öfver, att hon klarast af allt denna ohyggliga natt mindes just dessa få ord och att mannens högra hand var tatuerad med ett blått ankare och däröfver tvänne i kors lagda flaggor.

Strax efteråt tog han ett kort steg tillbaka, höjde handen och fällde med ett väldigt dråpslag vid tinningen en karl, som blind och döf för allt störtade rätt emot henne.

Hon skrek till, då den slagne halft vanmäktigt grep efter hennes klädning, och var nära att falla.

— Inga dumheter, miss, sade matrosen med kärf vänlighet. — Ska’ en helskinnad komma ut ur det här, gäller det först å’ främst att stå på benen. Och så ska* ni inte ta* mig i armarne, dem behöfver jag fria för att kunna hålla mitt löfte.

Omedelbart därpå grep han henne om lifvet och bar henne springande mot mellandäck. Hon begrep ingenting af det, som skedde, utan lät honom föra bort sig. Deras väg gick förbi några spridda grupper, bland hvilka ingen gaf r I J ..... 1 6 1 i.

flämtade matrosen andfådd och så slungade han henne handlöst i en jolle, som gled utför däfverlernas linor med sådan fart, att hon hisnade.

— Hvad dj—n har kvinnan här att göra? röt en ilsken

miss, att jag har goda ögon,röst och en annan, litet lugnare, svarade brådskande. — En mer eller mindre betyder ingenting. Skynda er, karlar, innan några fler hinna hit!

Miss Elisabeth märkte ett par våldsamma krängningar, kände saltskum i sitt ansikte och så skrek någon triumferande :

— Bär af!

I detsamma gick solen upp. Ett flammande rödt klot, som ibland skymdes bort af en vågtopp, för att sedan så mycket klarare belysa nattens förödelse, höide sig i allvarligt majestät.

Utan att ännu fatta det minsta såg miss Elisabeth sig häpen omkring och fann, att hon låg på botten i en båt bland ett halft dussin män, hvilka af alla krafter arbetade att komma så långt som möjligt från ångaren med den jolle, som stulits från de nödställda.

Till tre fjärdedelar sjunken gungade »The Eagle» tio famnar från dem och den vilda kampen, som endast påskyndade undergången, rasade lika häftig på dess fördäck, hvilket redan befann sig i jämnhöjd med vattenytan.

— Det var min själ i sista minuten, sade en af männen, hvilka ägde nog mod att yttra sig i denna stund.

En efter en upphörde de andra att ro och blickade tillbaka mot fartyget, som redlöst vacklade hit och dit. Ett par skarpa ögon om bord upptäckte i morgongryningen jollen, som sträfvade utåt på hafvet, och en kör af smä-delser ljöd bakom de flyende.

— Sådana hundar, knotade en grof basröst — hällre än de unna oss ett par timmars längre lif, skälla de för att vi inte frivilligt göra dem sällskap till botten.

— Hal ut!

Männen lutade sig öfver årorna och jollen dansade fram mot det, de hoppades vara räddningen.

Men bakom dem sjönk »The Eagle» långsamt och obevekligt. På kommandobryggan syntes kaptenen och fyra officerare med blottade hufvuden stirrande rakt fram mot solen, som obarmhärtigt sade dem, hur oåterkalleligt de voro förlorade nu, när stormen upphört, och på fördäck krälade en hop dömda människor kring den gamle prästen, som alltjämt stod upprätt och bad. — Då reste sig plötsligt stäfven högt upp, medan aktern gräfde ned sig i böljorna.

Ändtligen lyckades miss Elisabeth sluta ögonen, men blott för att genast öppna dem på nytt. Hon stirrade, såatt det värkte i dem, ansträngde hjärnan till det yttersta och såg frågande från den ene till den andre. Där »The Eagle» nyss flutit fanns ingenting annat än en mängd spillror och några förtviflade, som utan hopp om framgång kämpade för ett par minuter till af lifvet. Då begrep hon och föll baklänges med händerna för ansiktet.

— Min mor... min mor...

— Tig, kvinna!

Och jollen flög på sin brådskande flykt fram öfver vågor, krusade af en frisk morgonbris, medan männen spände muskler och senor, så att svettdropparne pressades fram på deras böjda nackar.

Tolf timmar hade säkert förflutit, innan miss Elisabeth vaknade ur sin svimning, ty det var åter natt, när hon slog upp ögonen. Hon låg frusen och genomvåt längst framme i joilens för och sökte reda sina likt en härfva hoptrasslade tankar, men fann ingenting annat än en ängslig fråga: hvad har egentligen händt?

Hon var för trött att anstränga sig och sökte förgäfves ett svar. Hennes hufvud föll tungt tillbaka mot en planka och hon låg orörlig fången i ett slags dvala, som hindrade henne att tänka, men lät henne under de hafslutna

ögonlocken se en hop skugglika gestalter liksom hon också hörde deras stämmor.

— Hvem släpade kvinnan med sig? frågade buttert en man längst akterut.

— Lind, svarade en annan enstafvigt.

— Löjtnant Kaas befallde mig...

— Befallde, fräste den förste talaren. — Hvem f-n frågar efter befallningar, när ...

Han stannade tvärt och miss Elisabeth kände en brännande smärta, icke öfver att vara föremålet för detta egendomliga meningsbyte, utan öfver den dystra tonen i såväl frågor som svar.

På samtalet följde en isande tystnad, endast störd af det ljud, som frambringades, när en våg plaskande splittrades mot jollens akterstäf. En tidrymd — kanske en kvart, kanhända en timme, rann bort, sedan sade någon:

— Ingen vet således, hvar vi befinna oss?

Något svar följde ej och den vresiga tystnaden bredde sig vältaligare än alla nej i världen på nytt öfver båten,öfver männen och kvinnan däri. Samma långa eller korta tidrymd gled undan, därpå bröt någon häftigt ut:

— Hur i h—te kunde ni, mr stewart, glömma kompassen ?

— För min del finner jag det ännu sämre, att ni glömde en ankare vatten, föll en annan in och alla de böjda gestalterna sprutto till, ty det låg hot i stämman.

— Jag glömde ingenting, svarade en grumlig röst. — Hvem som helst af er hade nog orkat rulla fram...

Fortsättningen följde ej. Röstens ägare insåg förmodligen hur enfaldigt det var att gräla om en sak, som det ej längre stod till att hjälpa. Sandkornen i ödets timglas föllo ett efter ett, tystnaden sänkte sig åter obarmhärtigt tung öfver jollen ocn människorna däri. Men i den kvafva luften låg någonting tryckande och elakt, någonting, som födde vreda och stygga tankar och som närde dem med hat och ondska. Och alla måtte hafva känt det så, ty icke en vågade draga ett häftigt andedrag, det var som om han fruktat att därigenom fästa de andras uppmärksamhet på sig.

När nästa dags morgonsol höjde sig ur hafvet, kände miss Elisabeth, att hennes nerver återvunnit det mesta af sin forna spänstighet. Hennes kläder voro fullkomligt torra och i hela kroppen spred sig en välgörande värme, som gjorde det lätt att andas. Den domning, hvilken liksom utplånat tjugufyra timmar af hennes lif och dragit ett svart streck öfver dem, vek för ljuset och värmen, men med det nya vände äfven tankarne tillbaka och minnet vaknade. I ett nu stodo fasorna vid fartygets undergång för hennes inre syn. Samtidigt erinrade hon sig den förlust, hon lidit och började gråta. Vid ljudet af de svaga snyftningarna blef det om möjligt ännu tystare i jollen. Männen väcktes ur sin dolska slöhet och sågo skyggt frågande på hvarandra. Ingen af dem begrep dock, hvarför hon grät just nu. Till slut hostade någon lätt varnande, och karlen, som satt henne närmast, vände sig trögt om, sägande:

— Gråt inte, miss!

Hon hörde orden, men smärtan härskade så enväldigt öfver alla hennes sinnen, att hon ej äfven om hon velat det kunnat göra honom till viljes.

— Ja, ja, återtog han och hans ton ljöd beskyddande, som om han på något sätt trott sig stå i ansvar för henne— det ä’ svårt, förstår sig, men nu har det en gång skett å’ kan inte ändras.

Miss Elisabeth tvingade sig att svälja tårarne, satte sig upprätt på båtens botten och frågade, ehuru hon på förhand kände svaret:

— Är ingen... ingen mer än vi räddad?

Mannen vände sig tvärt om, så att hon ej såg mer än hans solbrända nacke och det brunröda håret under mössan. Hon tog hans envisa tigande för hvad det skulle vara: ett nej, och hon märkte, hur gråten på nytt steg upp inom henne. Då mindes hon hastigt, att just han var hennes räddare, ifall detta var räddningen, och sade sakta, nästan

blygt:

— Förlåt mig, jag har ännu inte tackat er. Ni hjälpte mig...

— Just ingenting att tacka för, afbröt han vresigt och utan att vända sig om.

Miss Elisabeth såg frågande på hans breda rygg. Öfver hans tvärhet kände hon sig ej stött, ty hon anade, att hennes ord ej voro dess orsak. Och med ens föll en kväljande ångest öfver henne. Hvarför sutto männen som fastspikade vid sina platser, hvarför sade ingen af dem ett ord? Hon sjönk i dåsig trötthet tillbaka mot stäfven och allt hvad hon fann på att göra, var att förundra sig öfver, hur hvarje den minsta obetydlighet denna besynnerliga dag tog så oerhördt lång tid. Gjorde männen en rörelse, och det inträffade blott sällan, skedde det så egendomligt säfligt samt med lurande blickar på kamraterna, som om hvar och en fruktat en tillrättavisning därför. Och hennes egna tankar kröpo så snigelartadt sakta och kräfde så otroliga ansträngningar för att kunna ordnas till ett helt. Och värst af allt fann hon det vara, att tiden stod stilla, som hade det varit en evighet till dagens slut. Hon visste alls icke, hvarför hon längtade efter detta slut och efter mörkret, som sedan skulle hölja dem. Hon endast längtade.

Och solen höjde sitt gyllene klot ur hafvet, tills dess strålar föllo lodräta och brände becket ur jollens nåtar och gjorde plankorna så heta, att ingen vågade lägga sin blottade hand på dem.

— Det ä’ alltid så här, sade matrosen framför henne — efter storm blir hettan dubbelt starkare. — Orden kommo trögt och grumligt liksom sökande hvarandra och de sista hviskades ohörbara fram.De öfrige rörde sig knappt. Det gjorde dem ej gladare till sinnes, att någon sökt gifva uttryck åt en del af allas tankar. Med gapande munnar och flämtande bröst hängde de parvis öfver tofterna, utan förmåga att åtrå annat än det enda, som det var dem omöjligt att erhålla: vatten. Och så långt ögat nådde, ifall de velat höja blicken, omgåfvos de af ingenting annat än vatten.

Miss Elisabeth greps af den tryckande beklämningen. Hvad var det, hvad var det? Hon stirrade på männens krökta ryggar för att finna ett svar, så lät non blicken glida till stewarten, den ende, som höll ansiktet vändt mot henne. Han hade för länge sedan släppt rorkulten, som det var hans åliggande att sköta, ocn hans drag återspeglade intet annat än hopplös förtviflan. Men i hans ögonvrår trodde miss Elisabeth sig se, hur en otäck tanke, som hans utmattade hjärna ännu ej hunnit bringa till klarhet, lurade.

Hon vände sig skrämd däraf från honom till de andra. Deras ansikten såg hon ej, men kände likväl igen ett par af dem. På aktersta toften satt en lång, välväxt skotte, hvars gula helskägg böljade långt ned på bröstet och om-gaf ansiktet som med en metallglänsande infattning. Bakom honom, närmare henne, flåsade en axelbred irländare och närmast fören halflåg mot relingen hennes räddare, som hon visste hette Lind. Alla höllo sig stilla som döda och utom en eller annan stönande suck hördes ej ett ljud.

Plötsligt, det var ungefär vid middagstiden, började en man visa sig orolig. Han sträckte benen ifrån sig, viftade med händerna som mot en kär vän och skrattade emellanåt dämpadt.

— Sitt stilla! knotade hans sidokamrat.

Karlen hörde honom ej. Med ett vänligt grin smekte han relingen bredvid sig. öedan började han å nyo skratta, reste sig, satte sig åter, steg upp, föll ned igen ett dussin gånger å rad. Och hela tiden skrattade han tyst och mjukt likt ett barn, som roar sig med en munter lek.

— Sitt stilla, Fred! sade kamraten för andra gången.

1 01 ften och satt utan att röra en

mats noggrannhet höjdes till hufvudet för att regelbundet hvarje gång slita loss några dussin hårstrån. Och hela tiden denna smärtsamma operation varade, log han vänligt och blidt som mot en osynlig vän framför sig. Först när

handen, hvilken med en auto-blodet började sippra fram ur den sönderrifna hufvudsvålen och i ett par smala

strimmor rinna ned utför ansiktet, ändrades hans fånigt vänliga min. Han syntes blifva utom si<* al* häpnad och kände med ett finger försiktigt på sin af tjockt blod färgade kind.

— Vatten, lallade han — vatten ...

Stewarten på aktertoften brummade vresigt, men de andre vände sig bort.

Den förryckte jollrade entonigt sitt: vatten... vatten i oändlighet och männen lågo slöa och liknöjda i samma ställningar, medan solen kom hjärnorna i deras hufvuden att koka. Med en brutal rörelse reste sig stewarten hastigt i sittande ställning och stötte till sin närmaste granne, skotten, med knäet.

— Blod är bättre än vatten, hviskade han hest.

Skotten behöfde tänka en lång stund innan han förstod honom.

— Nej. .. nej, pressade han fram i ansträngd ton och såg utöfver den spegelblanka vattenytan, för att slippa möta den andres blick. — Nej, inte än. . . sedan. . . i morgon... kanske ...

De öfrige lågo alltjämt orörliga, medan deras ögon irrade skamsna och sökande omkring öfverallt. Alla hade de hört hviskningen och svaret, förstått hade de äfven.

— Land... land! skrek den sinnesförvirrade och rusade upp på toften bredvid sig.

Det uppstod oro och larm i jollen, en hvar spejade utåt horisonten, men hoppet, som ett ögonblick giivit de trötta anletena färg, efterträddes snart af bitter missräkning, och med ursinniga åtbörder mot den som narrat dem, kastade de sig åter ned på sina platser.

Men galningen pladdrade vidare, utån att höra eller se annat än det, hans förvirrade inbillning trollade fram.

— Ser ni, boys ... klara källor ... palmerna ... räddningen ... ah, vatten ... vatten ... vat...

Det sista ordet kväfdes i ett långt utdraget, bubblande ljud, då han sprang öfver bord och sjönk tio fot från båten, utan att ett finger rördes till hans hjälp. Männen liksom borrade ned sig i sin vresiga butterhet, de ville hvarken höra eller se.

— Numro ett, räknade Lind efter en stund.

— En mindre, mumlade stewarten och rösten tyckteskomma från boltnen af en djnp brunn. — Kan undra, hvem som blir den näste?

Och tystnaden sänkte sig åter blytungt skrämmande öfver männen och kväfde i ett järngrepp kring deras strupar de snyftningar, som ville tränga upp och gifva deras ångest luft. Och under tiden brände middagssolen, så att trävirket kändes glödhett under dem.

I aktern rådslogo stewarten och skotten hviskande med hvarandra. Den ene yrkade ifrigt på något, till hvilket den andre lika ihärdigt sade nej.

— Nå, så ger jag dig f-n! skrek stewarten slutligen och reste sig med en kraftig knyck upprätt. Han hade fattat sitt beslut. — Gossar, det här går inte längre, började han vänd mot fören. Därpå stannade han, drog ett djupt andedrag, spottade öfver relingen och fortsatte, ehuru hans försök att gifva stämman en barsk klang, alldeles misslyckades. — Vi ä* redan inne på sjätte dygnet, utan vatten, utan en skorpa att bita i, inte ens en bit tobak finns ... i morgon blir det för sent. Ä’ det... ä’ det — rösten sjönk till en hes hviskning — någon, som anmäler sig frivilligt?

När ingen svarade på fem minuter, tilläde han:

— Vi ä* åtta...

— Kvinnan räknas inte, afbröt Lind kärft.

— Nå, henne a det heller inte mycket med. Sju då...

Samma envisa, buttra tystnad.

— Ska vi... ska' vi dra* lott? — han kastade sig ned på aktertoften utan att invänta något svar.

— I kväll.. ^ när det blifvit mörkt, sade skotten dystert.

Liksom på ett ofantligt långt afstånd hade miss Elisabeth hört orden, utan att förstå dem. På sin gamla plats längst framme i fören, låg hon orörlig som de andra och stirrade på en hvit kvist i träet bredvid sig. Ett helt dygn hade hon halfsofvande och själsfrånvarande gjort detsamma, utan hvarken vilja eller styrka att ändra läge. Enda återstoden af hennes tankeförmåga, det lilla hunger, törst och utmattning lämnat kvar innanför en hufvudskål, som kändes tom och öde som en öken, när kroppskrafter och själs-förmögenheter brändes upp af solen eller kyldes bort under nattens, mist, koncentrerade sig envist kring kvisten i plankan. Den blef en gammal bekant, antog alla möjligaformer och färger, och då feberyrseln emellanåt gycklade fram hela taflor för henne, samtalade hon i inbillningen med kvisten, glömmande tid, rum och sig själf.

Så skvalpade oväntadt en våg mot jollen och en darrning skakade hennes kropp. Det enda lifstecknet blef en matt rörelse på ögonlocken och hon vaknade till ett halft, oklart medvetande om något, som likt en mara tryckte hennes bröst och hotade att pressa ihop refbenen. Och jäktad af en ohygglig ångest, tyckte hon sig falla från en svindlande höjd ned i en bottenlös afgrund. Hon ville skrika, hon ville... det visste hon ej. Och så domnade med ens hennes fruktan bort, nerverna dallrade likt hårdt spända fiolsträngar, dem en klumpig hand ovarsamt berört, ett vänligt lugn bredde sig kring henne och hon var åter helt inne i de drömda gyckelbildernas paradis. Då darrade jollen på nytt under en vårdslös rörelse från en af männen, och i stället för att, som hon nyss ämnat spetsa läpparne till en kyss mot sin mor, mumlade hon klagande:

— Det var inte mamma... inte mamma. Det är blott en fattig, stackars kvist i träet.

Nästa sekund jäktades hon åter af sin vilda ångest och hennes inre vred sig i konvulsioner, medan kroppen låg orörlig och endast bröstet flämtade efter luft.

Och kvällssolen brände, så att skinnet knorrade sig likt papper hållet öfver en ljuslåga och sprack sönder på människorna, som viljelösa och tanketomma drefvo kring hafvet.

— — —

— Nej, edra snikna djäflar, vrålade en stämma, som förlorat alla egenskaper, hvilka tillhöra en mänsklig röst — jag har inte lust att låta slakta mig som ett svin.

— Du föreslog det själf, tjöto de andra i halsen på hvarandra.

— Nej, säger jag, nej... nej... släpp mig... nej!

— Fram med knifvarne, gossar... fort... fort...!

— Himmelske fader! Jag är en människa... en män... Förbannelse öfver dig, niding, sticker du mig bakifrån! — Hjälp! jag är en människa som du.

— En gång till, Pat!

— Gör det själf!

— Du står närmast!

— Nej, ni få inte. Jag är en människa, har jag sagt. Jag vill inte dö... inte nu... sedan... om entimme ... en half... barmhärtighet... en minut... en mi...!

— Alla på en gång. Ett... två ... tre!

Jollen vaggade och krängde under häftiga rörelser, tramp af tunga fötter förnams mot dess plankor, häftiga, vrålande andedrag, men icke ett enda rop.

Miss Elisabeth hade vaknat ur sin dvala. En kort stund låg hon och lyssnade till de af en onaturlig vrede hemskt

klingande rösterna, som samtidigt stötte fram dessa obegripliga meningar. Hon samlade sina krafter och hasade sig mot sidoborden, så att hon kom i sittande ställning och ordnade tankarne tillräckligt för att söka fatta något af det, som tilldrog sig bredvid henne. Hon såg fyra karlar med dragna knifvar tränga in på en femte, som försvarade sig mot dem. Med ens begrep hon. Hvarifrån hon erhöll styrka denna stund, fattade hon icke, men hon ställde sig upp med lysten glans i de inflammerade ögonen. Hur var det, hette ej den axelbrede karlen längst fram Pat? Jo visst.

— Skynda dig, Pat! ropade hon gällt. — Skynda dig!

— Stör dem icke! hviskade Lind bredvid henne.

— Jag är törstig och hungrig, klagade hon och stödde sig mot hans skuldra. — Det bränner som en eld i bröstet, det skär som med knifvar i inälfvorna, jag är hungrig ... hungrig. — Hennes ögon vidgades och underkäken tuggade rofgirigt, som om den krossat föda.

En hand lades lätt på hennes ena arm, och skotten, som flyttat sig från sin plats i aktern och nu satt bredvid Lind, sade vekt:

— Se inte det, miss, det ä' ingenting för er.

Hon förde handen till pannan och i den stirrande blicken kom en gnista af förstånd.

— Hvad... hvad... gud! Hon föll baklänges i båten, lam af skräck och blygsel. I denna stund af våldsam reaktion, gjorde nerverna ändtligen tjänst, hjärnan vaknade ur sin domning och bröt de bojor, i hvilka hungern slagit den, hon förstod allt. Och hvad icke Linds halft baksluga tilltal förmått, det åstadkom den. andres bön. Han blygdes å sina kamraters vägnar, medan hon, en bildad kvinna, ty nu erinrade hon sig äfven, hvem hon var, medan hon... hon ... O gud, kunde hon ej slippa tänka ... känna... Fanns det en natt, nog mörk att dölja hennes blygsel, gafs det en försyn, nog barmhärtig att förlåta hennes synd? —Hunger och törst! — Nej, vansinne, ingenting annat än vansinne.

Hon blef lugn och glad igen. Jaså, hon var verkligen vansinnig? Nå, då var det ju slut alltsammans... alltsammans ... alltsammans.

Jollen krängde, så att styrbords reling kom under vattnet, därpå reste den sig åter, lättad från fem stridande galningar, som gått öfver bord, utan att ens märka det.

Miss Elisabeth stirrade som hypnotiserad på en fläck, där fem människor stönade och plaskade om hvarandra, så hörde hon, hur en af dem i skadeglad triumf ropade:

— Jag lurade er alla ... alla...

En gurgling, ett halfkväfdt nödrop, sedan bredde en hop cirkelrunda ringar ut sig från samma medelpunkt och snart låg åter hafsytan spegelblankt jämn i det klara månljuset.

— Det är kallt, jag P sade hon klagande och

sågo mot den fläck, där (nrater nyss försvunnit.

— Detta säger herren Zebaoth: du skall äta ditt bröd i ditt anletes svett. — Skotten stod rak lång på aktertoften och talade i våldsamt forcerad predikoton, medan vansinnet lyste ur de klara, blå ögonen. — Jag sade, jag vill taga mig till vara, så att jag inte syndar med min tunga, jag vill bevara min mun med tygel, så länge den ogudaktige är för mina ögon Jag blef stum och tyst; jag teg i min sorg, men allt värre blef min plåga. Då vardt mitt hjärta brinnande i mitt bröst; när jag begrundade, upptändes en eld i mig; jag talade med min tunga. — När en lem är dig till förargelse, hugg den af ocn kasta den bort. — Jag skall så, herre, men först vill jag böja mig i stoftet, att du må afplana min stora synd. Se, herre, och gif akt, hur föraktad jag blifvit. Hören I alla, som gån här vägen fram! skåden och sen till, om någon smärta finnes, som är lik min smärta, som blifvit mig tillfogad, hvarmed Herren har bedröfvat mig på sin glödande vredes dag. Från höjden sände han en eld i mina ben, som blef dem öfvermäktig. Komme all ondska inför ditt anlete och göre du så åt dem, såsom du gjort åt mig för mina

synder .. enär vi alle äro fulla af de dödas ben och orenlighet.

kröp ned i fören, medan

männen i stum häpnadSnart i domen skall du ställas, ställas för Guds anlete; broder; då din dom skall fällas: himmel eller helvete.

Alle äro vi stora syndare och illgärningsmän, alle, alle. Men denna natten hafva vi två, du, Karl Lind, och jag, Fergus Mac Rand, begått en synd så stor, att den aldrig kan förlåten varda. När fyra män, galne af hunger och plågor, ville slå en femte, för att äta af hans kött, stodo vi två bredvid och läto det ske. De fyra fingo brådt sitt straff... nej, de erhöllo befrielse, men vi två, som voro för fega att bistå dem i deras onda uppsåt, vi vänta vårt. Ty det, som nu är öfver oss, är blott början till straffet.

Fergus Mac Rand, du är en stor syndare, Karl Lind, du är ock en stor syndare, ty vi hafva dräpt fem människor. Fergus, Fergus, hvarför talade du ej sålunda, när striden rasade: man dödar bredvid dig. Du har en knif i ditt bälte, hjälp den, som bör hjälpas! Du sade intet, du tänkte: låt de fyra, som äro galna af hunger och plågor, slå den ensamme, på det att jag, som bibehållit mina krafter, må roffa åt mig det största stycket af hans kött. Så tänkte jag, och så tänkte du, Karl Lind.

Men därför har herren Zebaoth lagt sin starkhets hand tungt på Fergus Mac Rands värkande hufvud och hviskat i hans öra: Du har begått en dubbel synd, Fergus. Du halp icke den ensamme i hans nöd, du halp icke heller dem, som i sin nöd anföllo honom för att skaffa sig och dig föda; du är en femdubbel mandråpare. För denna din femdubbla synd kräfver nu jag, herren din gud, som är en stark hämnare, ditt lif. Gack hädan, Fergus Mac Rand, gack hädan! Du är icke värd att nämnas människa. — Och jag, Fergus Mac Rand, säger till dig, herre Zebaoth, hvars starkhets hand jag känner på mitt arma hufvud: Den är tung som bly, din hand, herre, den krossar som världens alla förbannelser. Ja, jag har syndat svårt och stort, ty om jag bistått de fyra, hade dessa två, som nu ligga här döende, kanhända lefvat och blifvit räddade. Men jag gjorde intet, jag är en åttadubbel människodråpare, ty äfven mitt lif är tillspillogifvet, jag är inte vära att nämnas människa längre, jag går. Din sol, herre, är icke för mig, din luft ej heller. För mig finns intet på jorden, hvad har jag då där att göra. Jag går.

Paradiset. 5Rak och stel klef han öfver relingen och sjönk utan ett ljud i djupet.

Lind haae knappt höjt ögonlocken därvid och kvinnan framme i fören märkte intet.

Den nionde dagen kom med lugn och solvärme som de föregående efter stormen. En knappt märkbar bris dref jollen framåt, men människorna däri förnummo ingenting, de hade icke krafter kvar till annat, än att förundra sig öfver, att de ännu lefde och andades.

Kvinnan hade endast en svag, otydlig förnimmelse af, att det gafs något stort, ofattligt, hvaröfver hon blygdes, och på detta minne, som icke längre var något, lefde hon än. Och hur hon än ansträngde sig, var hon ej i stånd att finna detta. Genom en smal rämna, som då och då uppstod i det mörka töcknet kring hennes sinnen, sökte hon att se in i detta ofattliga och finna det för att ställa sig ansikte mot ansikte med det, som marterade hennes samvete, men tankarne höjde sig aldrig längre än till en svag önskan efter död och befrielse.

Mannen låg framstupa orörlig och tyst.

Men midt i sin längtan efter döden, befriaren, närde kvinnan ännu ett svagt hopp om räddning. Ibland när hungermarterna domnade bort och lämnade henne en stunds ro och feberfantasierna veko, höjde hon de slappa ögonlocken och stirrade öfver relingen utåt rymden. Det fanns ju en möjlighet, att ett segel skulle visa sig vid horisonten, att en slup, rodd af kraftiga armar, kunde närma sig. Hvarför var det eller det eller det icke tänkbart? De ljusa ögonblicken kommo åter med längre mellanrum, men hvar gång de återkommo, gycklade hoppet fram nytt och nytt för hennes trefvande inbillning.

Plötsligt kved hon till — skrika orkade hon ej — och slöt ögonen.

Mannen hade rest sig på armbågarne och såg glåmigt fånigt förbi — eller kanske det var på henne. Hans irrande

blick sökte någonting framför jollen — eller kanske det var henne. Sakta, ohyggligt sakta och fumlande drog han sin knif ur läderslidan och med en hand, som på samma gång darrade af matthet och öfverretning, pröfvade han dess egg mot toften bredvid sig.

Hon tryckte händerna mot de slutna ögonen och såg fyra män brottas med den femte, som grät och bad i dödsångest. Och så var det något annat, det förfärliga ... det ofattliga, som hon oupphörligt tvingades att söka, men ej fann. Hvad var det — hon hade ej tid att tänka därpå nu, mannen närmade sig långsamt och knifbladet blänkte i solskenet.

— Nej . . . nej, inbillade hon sig, att hon ropade — inte nu, inte genast. Jag är också en människa, hör du det, en människa! Dö vill jag, men inte på det sättet. Hu, att tjäna en annan till föda, att gnagas af rofgiriga tänder, hu . . . fy!

Mannen hasade sig upp och fattade en åra.

— Jaså, han ämnade krossa hennes hufvudskål först.

— Frossbrytningar skakade hennes utmärglade kropp och

— hon visste ej hvarifrån tanken därpå kom — men hon knöt händerna till försvar.

Då tog han den andra åran och började ro med oväntad styrka, ro, som om det gällt mer än lifvet.

Af undran blef hon iskall öfver hela kroppen och stirrade oafvändt på hans nacke, som höjdes och sänktes vid de hastiga årtagen. Hvad menade han? Var det en fint för att narra henne eller fanns verkligen räddningen i närheten. Att hon just nu skulle vara föromatt att resa sig och se öfver relingen framför jollen. — Ånej. det var nog en fint af honom för att afleda hennes uppmärksamhet. Hon bet hårdt ihop tänderna. Hon var så svag, att hon ej orkade se sig om, men försvara sig, det visste hon att hon skulle förmå.

— Ät! sade han enstafvigt och slängde åt henne ett silfverglänsande, tranigt ting, i hvilket ett par svaga spritt - ningar kändes, då hon grep det. Själf höll han ena handen för munnen och borrade i sig en flygfisk, som ännu sprattlade mellan hans läppar.

Hon visste, att non bordt vämjas åt den halfdöda, råa fisken, och det enda hon kände var förvåning öfver att icke göra det. Och af allt blef blott ett ofantligt välbehag öfver att veta magen arbeta med något, sak samma hvad.

— Jag såg dem hoppa öfver vattnet tre famnar framför båten, berättade mannen, när han slukat sin andra fisk. — Det var väl någon, som jagade dem, å' jag rodde midt in i stimmet, å' de här föllo ned ombord. Ät, miss, det smakar skönt.

Med munnen full log hon högt mot honom och sväljde,ingenting annat än sväljde. Och med de råa bitarne kommo tankekraft och viljestyrka tillbaka — trodde hon. Alltjämt skrattande som ett litet självsvåldigt barn öfver en oväntad men efterlängtad gåfva satte hon sig upp och började fundera öfver allt detta, som hänt de sista . . . eller var det ej de sista dagarne? Hon märkte, att hon måste anstränga sig för att finna en utgångspunkt . . . nej, med det hade hon icke tid. — Nej, att det verkligen fanns något ätbart här i världen, det hade hon nästan förgätit, och en försyn, det hade hon äfven glömt.

— Ni heter ju Lind? frågade hon blott för nöjet att höra sin egen stämma.

Han nickade mot henne men gaf sig ej tid att svara, han var upptagen med att slicka toften, där en fisk legat.

— Vi ska' försöka hålla oss i närheten af dem, menade han. — Kan ni ro, miss?

— Neej, men jag kan ju försöka.

— Jaså, hm? — Han stoppade snålt ett par kvarglömda fiskfjäll i munnen, men spottade strax ut dem igen. då de fastnade honom i halsen. — Ni ska' få se, att vi slå oss igenom, miss.

Hon fnittrade fortfarande som en liten bortskämd barnunge, men hastigt mulnade hennes drag och klagande utropade hon.

— Jag är törstig.

Han bleknade märkbart och en slö, undergifven fruktan lästes i hans ögon.

— Tag en träbit i munnen, miss, det gör hvad det kan. — Därpå yttrade han med ett pinsamt misslyckadt försök att ljuga för sig själf: Jag tror ändå, att vi slå oss igenom till slut.

När hon å nyo vaknade ur en orolig slummer, störd af hemska drömmar om skeppsbrott och nödrop, skakades hon af feberrysningar. Armbågar och fötler trummade i svindlande snabb takt mot träet i jollens botten och i hennes hjärna siöd och bubblade det, som om allt med ens sprungit sönder. Och med detta infann sig en ohygglig beklämning, som tycktes vilja krossa hvarje ben, hvarje nerv i hennes kropp, mala det till stoft, fint och lätt, som vinden sedan skulle bära med sig ut öfver all världen.

På ett otroligt långt afstånd talade en grof stämma till henne och frågade, hur hon befann sig, jämte en hel delannat, som man ju alltid plägar säga till sjuka, och hon pladdrade en mängd till svar utan att veta, hvad hon sade. Utan en aning om sina ord rabblade hon upp långa ramsor, tills han med den grofva stämman, hvem det nu var, uttråkad vände sig bort och tystnade. Då samtalade hon med kavaljererna på »The Eagles» däck och flirtade med unge Hooker för nöjet att få se m:r Strickland bita sig i underläppen, så att skinnet blef krit hvitt. Nästa sekund spelade non tennis där hemma på Manoor Castle och befallde den långe tyske militärattachéen med sin löjligt strama hållning att gå efter ett glas isvatten; man blir alltid så varm och törstig efter ett par partier. Sedan var det balen hos gamla mrs Gerald, och sedan... hvad var det sedan? Å, att hon var så märkvärdigt törstig och att ingen gaf henne något att dricka!

Och båten dref vidare med tvänne varelser, af hvilka den ena i yrsel skrattade och grät om hvartannat, och den andre satt framåtlutad med hufvudet mot knäna och sökte foga ihop lösryckta meningar af något, som han inbillade sig vara en bön, till ett enda »Fader vår» för att, medan han ännu ägde litet sans kvar, icke alldeles oberedd taga det korta, oundvikliga steget mellan lif och död.— Se där miss, drick! Drick hur mycket som hälst, det finns mer, mycket, mycket mer — ha ha ha!

Hon hvarken hörde eller såg och då han ej ville vänta längre, hällde han en del af det vatten, han hämtat i sin stöfvel, öfver hennes ansikte. Hon ryste till, vaknade ur sina medvetslösa feberdrömmar och öppnade ögonen. Instinkten drog dem genast till stöfveln, som han ställt bredvid henne. Hon anade dess innehåll och började dricka. Sedan såg hon sig förundrad omkring, troende att hon ännu vrade.

Himmeln var alltjämt lika blå, det grymma hafvet med sina otroliga lidanden låg spegelblänk, men jollen hvar fanns den förfärliga jollen? — Jaså, där låg den till hälften uppdragen på stranden. Hon vände sig bort, rädd för de minnen, åsynen af den framkallade. Därpå lät hon blicken fara öfver omgifningen, ännu fruktande, att alltsammans skulle upplösas i ett smärtsamt intet — Nej, var det verkligen möjligt! Hon låg på fin hvit sand, såg träd och buskar längre bort och hörde en liten bäck sorla muntert tio steg därifrån. — Å, vatten, vatten! — Hon grep stöfveln och drack ånyo i långa, djupa klunkar, drack, så att strupen vidgade sig och njöt obeskrifligt af att känna den svala drycken störta ned i sig icke klunkvis utan i strömmar.

— Å, vatten, vatten! Mer. . . mer!

Han hörde henne icke utan dansade som en vansinnig, hoppade jämfota, hjulade och slog oviga kullerbyttor, utstötande hesa fröjdeskrin och rullade sig slutligen i sanden likt en okynnig pudel efter ett bad. Sedan sprang han brådstörtadt ett stycke bort kastade sig framstupa bredvid en liten bäck och drack, körde ned hufvudet i vattnet,stänkte det på sig, trädde ned armarna och grumlade upp slammet från botten, flyttade sig några steg och började samma lek på nytt.

Hon kröp efter honom, föll ned vid hans sida och gjorde som han. Därpå började bägge omotiveradt skratta som ett par uppsluppna tosingar, tills tårarne plötsligt bröto fram i hennes ögon och hejdlöst strömmade utför kinderna.

Mannen såg först litet häpen ut, straxt därefter följde han hennes exempel och grät, äfven han.

— Herre gud, miss, snyftade den skäggige karlen — herre gud! Och så sade han lågt men energiskt: — Hade jag inte rätt, miss, liva’? Vi slog oss igenom till slut.

Hennes sinnesstämning skiftade otroligt snabbt. Innan hon gråtit ut till hälften, skrattade hon på nytt. Att hon verkligen var räddad, låg på knä bredvid en klar, frisk bäck och kunde doppa hela hufvudet däri, så ofta hon önskade!

— Ni låg alldeles som en död, miss, sade han litet lugnare och fortsatte sedan att berätta. — Å' inte var det just något med mig heller. Jag var precis som en fisk på torra land å’ orkade inte att röra en fena. Om man också lofvat mig aldrig så mycket för besväret, hade jag inte kunnat ett dugg mer. Jag trodde, att ni kolat af, miss, för ni yrade inte längre. Jag tog i med ett »fader vår», för jag tänkte som så: nu är det allt ute med dig också, Kalle Lind. Ja, å’ så bad jag så godt jag kom ihåg. Just som jag kommit till vårt dagliga bröd, tittade iag upp å’ märkte som en blå rand rätt förut. — Han haae talat på hamnstädernas fula matrosengelska skämd af slanguttryck från kojerna för om masten, men i hennes öron ljödo oraen som den härligaste symfoni.

— Vidare, flämtade hon och stödde hufvudet mot händerna för att icke endast höra utan äfven se honom tala.

— Det var som om himmeln öppnat sig, fortfor han, glad öfver hennes spända intresse — å’ gud fader själf vinkat åt mig. Jag höll på att mista sansen af glädje, för det var min själ inte mer än två, högst tre mil dit bort. Men då tänkte jag: kafvar du dig inte dit nu, så a det allt god natt med dig, Kalle. Å* jag fick fatt i årorna, miss, å rodde. Herre gud så jag rodde! Jag såg mig inte om mer än ett par gånger, jag bara rodde å’ rodde. Undrar just om Simson verkligen var så mycket att hurra för! Hade han varit lika svulten som jag, hade han nog rott så lagom. Men just då var jag stark som en björn, miss,som två. Det fräste å* kokade framför stäfven å’ det gick som en midsommardans på logen där hemma i Bohuslän.

— Å’ så — ha, ha, ha, ha — högg kölen mot en sten å’ vi var* framme. — Drick, miss, drick! — Ha, ha, ha, att det finns så mycket vatten här i världen!

De drucko bägge utan en tanke på annat än den oerhörda njutning åsynen af friskt, klart vatten medförde. Dock hur stor deras förtjusning än var blefvo de snart trötta däraf, motsatsen mellan den ohyggliga bristen kort förut och ögonblickets nya öfverflöd Kunde ej annat än göra dem eftertänksamma. Och så kom tröttheten och slog dem till marken, innan de hunnit göra klart för sig, hvad denna skillnad innebar.

Lind kröp först upp ett stycke på stranden och sträckte rak lång ut sig i solgasset. En half minut efteråt sof han den arbetströttes tunga, drömlösa sömn.

Miss Elisabeth sneglade från sidan på honom och hon blef ej glad åt det hon såg. Mannens tofviga, brunröda skägg, de hårbevuxna armarna och bröstet, som regelbundet nöjde och sänkte sig för hvart andetag, voro allt annat än vackra. — Så ful han är, tänkte hon också. Nästa tanke var tacksamhet mot honom, han hade ju räddat henne från hungersdöd och vansinne. Att minnas det nyss förflutnas hungerlidande i jollen var detsamma som att känna hunger. Hon såg sie lystet omkring efter något ätbart... och nästa sekund föll hennes hufvud bakåt och hon slumrade in, nöjd med vissheten att ej behöfva hysa fruktan längre.

Hon måtte hafva sofvit länge, ty när hon vaknade var det midt i den korta stund, då dagen förvandlades till mörker och natten i härsklystet öfvermod tager en värld i besittning. Hon satte sig upp och gnuggade sömnen ur ögonen och af allt kring sig nann hon endast i en lång blick, som famnade hela nejden, uppfatta en strandremsa, där söderspruckna musselskal och nalfruttnade tågruskor skräpade, och utanför låg hafvet, det förfärliga hafvet, med sina hemska minnen och gränslösa lidanden, något annat visste hon ej om det. Och så såg hon i nordväst ett stort, grått moln, bortom hvilket solen sjönk ned liksom bakom en fond på teatern, lämnande henne ensam... ensam — hvar?

När hon frågade sitt hvar, var det redan mörkt och med ögon, som ingenting sågo, stirrade hon tröstlös framför sig.Hon sökte samla sina vilsegångna tankar och tvinna ut åtminstone en enda af dem till ett helt, men alla ansträngningar misslyckades. Hvarje gång hon tog i litet hårdare och tvingade hjärnan till verksamhet, löd den för en sekund, så uppstod ett gapande tomrum, öfver hvilket det tycktes vara omöjligt att komma. Då grep hon

ånyo verket an, började om från början och lyckades tvinna ut en liten stump af en ny tanketråd, tills äfven den tvärt sprang af, sedan var det intet mer. Hon blef skrämd utan att veta hvarför, och just därför ökades hennes rädsla. Hon trefvade på den fina sanden bredvid sig och lät den löpa genom sina fingrar och falla, medan hon oupphörligt rufvade öfver sin hjälplöshet. Och alldeles som sandkornen runno bort ur hennes öppnade händer, föllo tankarna en efter annan till jorden och blefvo liggande där, små och ofullgångna.

Det plaskade till i bäcken fem steg från henne; strax därpå dök en bred skugga upp.

— Var så go*, miss, å' ät!

Ah, det var matrosen, räddaren, människan! Det steg upp jubel och hopp inom henne, rädslan för det okända svann bort, hon var icke ensam längre. Och medan hon ur hans hårda näfvar tog emot frukterna, som han plockat då hon sof, fylldes hon af tacksamhet mot försynen, som gifvit så mycket, men mest mot mannen, ty han var henne närmast, öch här i mörkret syntes han nvarken ful eller smutsig. Han hade ryckt henne undari döden, som var så hemskt grym, han hade räddat henne icke en utan tvänne gånger, och han var först och främst en människa, som ville henne väl, det hade hans stämma nyss lofvat, när han bjöd henne något att äta. Hon var honom verkligen stor tack skyldig och hon ämnade visa det — sedermera, då de blifvit upptagna af ett förbiseglande fartyg och förda hem till England, där ömma vänner och rika släktingar oroade sig för hennes skull; hon var viss om att de gjorde det. Under det att hennes hvita tänder beto stycke efter stycke ur den halfmogna, syrliga frukten, hvars namn hon ei kände, funderade hon öfver, hur mycket hon skulle skänka matrosen till belöning för hans mödor. Först sade hon tio tusen pund. När det gällde henne skulle fadern ej tveka att betala hvad som hälst. Hon var snart öfverens med sig att ej gifva mindre och en minut efteråt fann hon, att tusen pund voro mycket nog ... eller kanske två tusen. Nå, på det fick hon tänka sedan.Hon åt sin andra frukt litet långsammare än den första och betraktade under tiden mannen, som sysslade med något vid jollen. Han såg ståtlig och stark ut i den svaga belysningen från södra stjärnhimmelns praktfulla konstellationer, och när hon en stund åsett hans förehafvande, bestämde hon sig för tre tusen pund. För honom borde det vara en hel förmögenhet.

Miss Elisabeth kände sig glad öfver sin egen gifmild-het och ropade sakta på mannen för att delgifva honom sitt beslut.

Han upphörde genast med sitt arbete och kom lydig som en hund fram till henne.

— Ä* ni inte mätt än, miss? frågade han vänligt.

— Jo tack! — Hon sökte efter passande ord till en inledning men fann inga, och sade för den skull: — Hvad gör ni där nere?

— Jag håller på med en spira. I morgon ska* jag resa den på udden där borta a så får min sista skjorta springa. Den skall sitta i toppen, så länge en flik finns kvar, å' något fartyg ska* väl snart komma inom synhåll, så här behöfva vi väl inte dröja värst länge.

Miss Elisabeth märkte, att han tvekade litet vid den sista meningen, men reflekterade ej öfver anledningen därtill. Och eftersom han utan att veta det, gifvit henne den sökta inledningen, sade hon lätt.

— När vi komma hem till England igen, är ni — hon gjorde ett uppehåll för att se honom spritta till af glädje, men han stod orörlig — en rik man, tilläde hon.

— Rik, sade han begrundande och utan att ana hvart-hän hon syftade. — Neej, miss då ä' jag nog samma fattiga sate som jag varit all min dar.

— Förstår ni inte, inföll hon ifrigt — att jag vill göra er rik, skänka er en hel förmögenhet för att m räddat mig.

— Jaså, på det viset. — Han hvisslade långdraget och fortsatte sedan. — Hm, räddat, ja hva' den saken anbelangar, så ... så tänkte jag nog inte mycket på er, miss, då jag knogade mig hit. — Han hade tydligen icke alls gjort sig förtrogen med hvad hennes ord egentligen inneburo, men så fort han svarat, ångrade han sig och

tilläde brådskande, för att förtaga det ogynnsamma intryck hans uppriktighet måhända gjort. — Tack, miss, tack, ja ska' aldrig glömma, hur god ni ä', som lofvat mej. .. tack, tack, för nog håller m ert löfte alltid.Det var egennyttans falska handgrepp på tacksamhetens strängar. Miss Elisabeth kände sig besviken. Han visade ej den glädje hon väntat, och hans återtåg var mer än klumpigt. Hon reste sig från marken och sade nästan motvilligt.

— Vi få talas närmare vid längre fram. — Men så tyckte hon, att hon ej visat sig nog vänlig, och sade. — Från fartyget räddade ni mig likväl.

— Jaa, utropade han ifrigt — jaa, miss, det gjorde jag reelt.

Hon frös till och vände honom ryggen, ty hans ord skorrade i hennes öron, och som han trodde att hon var trött, sade han.

— Det ä' en grop i lä där bakom kullen; där kan ni koja så länge, miss. I morgon få vi väl se ut en bättre plats. — Och då hon stod kvar på samma fläck, tillade han blygt, som om han anat orsaken till hennes tvekan: — Jag ska' dra' upp jollen på land å' kryper väl ihop å' knyter mej under den. God natt, miss!

Hon nickade nådigt åt honom, ty hon fann det ytterst finkänsligt af matrosen, att han höll sig på tillbörligt afstånd. Hon var räddad samt mätt och otörstig och blef återigen miss Elisabeth Devereux, fastän hon för tillfället befann sig på en efter alla tecken att döma obebodd ö. Civilisationen hade på milimetern utstakat afståndet mellan mannen och kvinnan af samma ras och bägge ansågo det för en plikt att äfven här intaga de platser, som tillkommo dem inom samhället. Hon gick i den af honom anvisade riktningen, fann kullen och lade sig på sandbädden bakom den. En stund stirrade hon uppåt mot stjärnhimlen och midt i en gäspning märkte hon sig vara missnöjd med något. Till en början ville hon ej ens för sig medgifva, att hon själf var orsaken till sitt missnöje, men hon var för ärlig att ej snart tillstå det.

— Hvarför blir aldrig det man tänker så, som man önskar, när det klädes i ord eller utföres i handling, mumlade hon. Miss Elisabeth visste med sig, att hon ej önskat annat än att göra matrosen glad och hon hade blott narrat honom till en futtighet. Med den hos klasser, som af en eller annan anledning anse sig stå öfver den s. k. massan, vanliga obetänksamheten hade hon genom sitt löfte om belöning väckt hans egennytta till lif och frammanat hans dåliga instinkter. Ja, det var hon, som stört friden, menhvad skulle hon väl göra? Och snart tröstade hon sig med ett: det är ju det vanligaste. Hvad skulle hon för öfrigt gifvit honom annat än sitt löfte, hon, som var van att betala alla tjänster med klingande valuta?

Miss Elisabeth sträckte bekvämt ut sig på den fina torra sanden, sköt de obehagliga tankarna ifrån sig och sökte i stället för dem ur minnet plocka fram en af sina barndomsböner, ty hon ansåg det för en oeftergiflig skyldighet att äfven tacka sin himmelske fader, utan hvars vilja eller vetskap icke en sparf faller till jorden, nu, sedan hon så ädelt belönat sin jordiske hjälpare.

Hon tackade kort, ty minnet svek henne och hon var mycket sömnig.

Men nere vid stranden kröp Lind ihop bakom den till hälften uppdragna jollen — att få den längre orkade han ej — och äfven han bad en kort bit ur en gammal bön, innan han slumrade in i det stolta medvetandet att hafva räddat sig och en annan människa undan döden. På löftet om belöningen tänkte han icke alls; han var en praktisk karl och lifvet hade länge sedan lärt honom hvad ord i allmänhet äro värda. —

Nattvinden strök ljum och smekande öfver stranden, där de skeppsbrutna sofvo, vågorna plaskade sakta och öfver hafvet bredde sig en bred gata, som fullmånens bleka ljus förvandlade till glittrande guld.Först skars mörkret längst öster ut i tu som af en skarp knif och en smal strimma uppstod i det ogenomträngligt svarta utan djup. Sedan följde en ljusning, liknande återskenet från en på ofantligt långt afstånd glimmande eld, en aning af någon svag ännu ej namngifven färg. Så kom det plötsligt mäktigt guldgult m i den bleka färglösheten, yra gnistor började spraka där horisonten mötte hafvets yta och ett litet rosenrödt moln aftecknade sig oväntadt mot den tunga bakgrunden. Natten var ej död ännu, dagen låg ofödd och väntade bakom det obekantas förlåt. Plötsligt rämnade det draperi, mörkret hängt framför solen och liksom från en ofantlig raketkista stego tusentals ljusstrålar åt alla sidor upp från världsalltets centrum. Det höll på att blifva dag, men än bet sig mörkret envist fast i vinklar

och vrår.

Ett par minuter till och ljuset vräkte i allsmäktig vrede öfver nattens vågspel att vilja leka härskare öfver en half planet mörkrets nfna flikar åt sidorna och dagen steg daggfrisk och fager ur hafvets sköte.

På afstånd ljöd ett entonigt skvalpande ljud utan höjning eller sänkning, en tröstlös suckan och kvidan i monoton oändlighet, ett evigt enahanda, som hvarken ägde början eller slut, som alltid var detsamma och dock ständigt verkade nytt. »Plask, kluck, plask, kluck», lät det och doft brusande rullade outtröttliga vågor öfver korallrefven, hvilka likt en gördel omgåfvo ön. Det var böljorna, som sjöngo sin melodilösa hymn till ledsnaden utan afbrott, utan brådska dygnet om, månader, år, evigt.

Lind vaknade bredvid jollen, sträckte de styfnade lem-lemmarne från sig, gäspade och gnuggade ögonen. Till en början hade han ytterst svårt att fatta, hvar han befann sig och blinkade sömndrucken mot solen. Han ref sig yrvaken i sitt tofviga hår, gäspade än en gång och sade undrande.

— Bränningar. — Hans blick sökte förklaringen till den enformiga tonbildningen, som en mild morgonvind outtröttligt bar det till hans öron, och när han reste sig, kom han med ens ihåg allt. Dragen blefvo allvarliga och lutad mot jollens reling såg han sig med tydlig fruktan i ögonen omkring. Hans af sjömanslifvet skärpta sinnen funno genast lösningen, och som om han konstaterat ett obestridligt faktum — som det ju ock var — upprepade han sitt nyss förut helt mekaniskt fällda yttrande. — Bränningar.

Lind stod en lång stund nästan bedöfvad och väntade att få höra en ny ton spela in i jättekonserten, som hafvet utförde obekymrad om ifall åhörare funnos eller ej. Men ingenting annat än det oafbrutna dånet förnams och en beklämmande känsla lade sig öfver hans själ och kom honom att känna sig så bedröfligt liten, att han velat gråta åt sig själf.

Med halft våld slet han sig från det mäktiga intrycket; han var ju människa och som sådan böjd att öfverskatta sig och sitt. Dessutom hade han annat att tänka på, och hafvet i alla dess skiftande gestalter var ingenting nytt för honom. Orolig såg han sig omkring, som om han fruktat att göra idel obehagliga upptäckter, men efter hand jämnades dragen ut och han nickade gillande. Allt var ungefär så, som han väntat det, och därmed började han orientera sig på den plats, dit ödet slungat honom.

Hans ögon famnade först en gördel af vågskvalp, där oceanen med regelbundna mellanrum lik en sofvandes barm lyfte sig mot korallrefven, slösade bort sin omätliga styrka och som på lek började om och om igen, utan ifver eller vrede, endast därför att den ägde så ofattligt mycket kraft. När Linds ögon lupit kring hela periferien af det cirkelsegment, de kunde omfatta, gjorde han kretsen mindre. Innanför bränningarne var en vik med lugnvatten så genomskinligt, att blicken nådde dess hvita botten, där brokiga musslor lågo strödda och öfver hvilka stora fiskstim i alla regnbågens färger kilade af och an.

Lind nickade om igen; de där skulle det nog ej blifvasvårt att fånga. Sedan förminskade han blickens omkrets än en gång, lät ögonen löpa utefter strandens buktande linje och gjorde på en höft ett öfverslag af, hur långt floden möjligen kunde stiga.

— Tusan i det, sade han högt och skrattade till — om jag lagt mig på andra sidan jollen, hade jag vaknat genomvåt för en timme sedan, ifall jag vaknat mer. — Därpå skakade han förargad sitt hufvud, det blef nödvändigt att draga båten längre upp på land, så vida den ej skulle flyta bort, när det blef blåst härnäst. Lind spottade i näf-varne och tog ett pröfvande tag i relingen men öfvergaf försöket. Han kände sig matt och rådbråkad och i stället för att spilla sina krafter på sådant, som mycket väl kunde göras sedan, fortsatte han med sin granskning.

Stranden höjde sig snedt uppåt för att på andra sidan den lilla bäcken, som räddat honom från att brännas ihjäl af törst, bilda en gräsbevuxen slätt, begränsad af en skogsdunge. De närmaste träden stodo betydligt lägre än de bakom befintliga, de höjde sig terrassevis öfver hvarandra i tre olika afdelningar. Främst en rad smärta, palmliknande träd med raka stammar och yfviga kronor, efter dem följde ett bälte af grofva, knöliga resar med bisarra grenar och mörk grönska och högst upp vidtog i oordnade hopar en hel skog af busk- och klängväxter, bortom

hvilkas saftiga bladverk skrofliga, nakna klippor höjde sig.

— Ser min själ ut som en vulkan, konstaterade Lind.

— Jag undrar ... Nej, nu ä’ jag för hungrig att tänka på annat än mig själf. — Han hejdade sig tvärt och stirrade häpen mot bäckens andra strand, hvarifrån ett prasslande ljud förnummits och där buskarne våldsamt rördes, som om en tung kropp försökt tränga sig fram.

Nästa sekund befann sig Lind hopkrupen bakom jollen och höll i handen en yxa, som nyss legat däri. Den för vilden så väl som den civilicerade människan gemensamma första impulsen hade kommit honom att intaga försvarsställning. Han visste ingenting, därför var han beredd på det värsta, ty den bildning, som fallit på hans lott, hade endast lärt honom att misstro. Nedhukad bredvid jollen och med yxan beredd till ett dråpslag spejade han försiktigt bort åt bäcken.

Tvänne svin kommo grymtande fram ur buskarne och gingo, skubbande sig mot hvarandra, ned till bäcken.

— Stora ä’ de då inte, tänkte Lind och iakttog demfrån sitt gömställe. Omedelbart därefter bleknade han, medan kallsvetten fuktade hans rygg, så att tröjan klibbade fast därvid. Han hade börjat undra, om de voro tama eller icke. Och den ena tanken födde den andra. Voro de tama funnos människor i närheten. Lind darrade i hela kroppen, då han erinrade sig några historier från frivakterna i skansen. Pat 0’Halloran var med en gång, när de fördömda svartingarne öfverfallit en båtbesättning, som rott i land för att hämta vatten, och mördat tre man, innan kamraterna hunnit komma dem till hjälp. Hågkomsten af denna berättelse förde flera liknande med sig. — Jo, jo, lida skeppsbrott, svälta och räddas för att blifva slaktad som ett osjäligt kreatur, det var nog slutet på visan. — Lind bet ilsket ihop tänderna lika mycket öfver sin egen fruktan som af raseri öfver ovissheten om sitt blifvande öde. Han var en modig karl, som utan att blinka sett mer än en fara i ögonen, men att från ett bakhåll skjutas ihjäl som en skabbig hund, det retade och gjorde honom feg på samma gång.

De bägge svinen drucko sig otörstiga, vältrade sig sedan på stranden och lekte en stund för att tvärt upphöra därmed och blinkande glo på något, som väckt deras undran.

Lind kröp litet längre fram och märkte, att miss Elisabeth vaknat och stod upprätt tjugo steg från honom, äfven hon förundrad betraktande de första af öns inbyggare, hon skådat.

En kort stund stodo människa och djur midt emot hvarandra, så läto svinen höra en missnöjd grymtning, hvarpå de vände och snabbt flydde in åt skogen. Människans närvaro hade stört friden ocn väckt deras rädsla.

Miss Elisabeth log åt deras rörelser, hvilka hon fann löjligt klumpiga, och kom sedan ned till jollen, bakom hvilken Lina rest sig, alltjämt med yxan i handen.

— God morgon! hälsade hon och Lind bugade sig djupt samt svarade med en fråga, hur hon sofvit; sedan tilläde han halft för sig.

— Undrar iust om det finns tvåfotingar med i närheten?

Miss Elisabeth förstod ej hvad detta kunde innebära, men hans röst ljöd för orolig att ej väcka hennes nyfikenhet.

— Tror ni ...?— Man kan aldrig vara säker, inföll han brådskande.

— Jag har inte en aning om hvar vi hamnat.

Hans med onödigt låg röst framställda förmodan jämte hans nedhukade ställning bakom båten skrämde henne.

— Har ni märkt något misstänkt? frågade hon hvi-skande.

— Nei, inte än, men ... ja, vi hålla oss väl på den här sidan bäcken så länge, det ä* kanske säkrast. — Han kände efter att knifven satt löst i slidan och med yxan under armen gick han beslutsamt till höger mot uaden som på denna sida begränsade viken.

— Hvart går ni, Lind?

— Jag ska bara upp på den där åsen ett slag. Jag måste se mig omkring lite' grand, för att ingenting veta ä' det värsta som kan hända. Finns det vildar här ... nå ja, om det få vi tala sedan.

— Nej gå inte ifrån mig, Lind, hör ni, gå inte!

Han stannade obeslutsam men återtog genast sin af-

brutna vandring.

— Jag måste ta' rätt på, hvad vi ha att vänta, sade han.

Miss Elisabeth släpade sig långsamt efter. Nyss förut hade hon varit hungrig, men den skräck, som oväntadt fallit öfver henne, haae förjagat hvarje tanke på annat än den fara, som måhända lurade bakom närmaste buske.

Ungefär femtio steg från det ställe, där jollen tagit landfäste, höjde stranden sig, den fina sanden efterträddes af hvassa klippblock och pimpstensstycken nyckfullt strödda öfverallt. På tvänne sidor omgafs sandslätten af en ås, som längst till höger tvärbrant stupade ned i hafvet och där utanför fortsattes af ett korallref, hvars kam låg i jämnhöjd med vattenytan. Lind kringgick de första klippblocken, kröp försiktigt uppför höjden och med handen hårdt knuten om yxskaftet, som hade han blott väntat nya faror, spejade han nedåt.

Höjden stupade brantare på denna sida och nedanför fanns ingenting annat att se äri en smal, hvit sandremsa, där en mängd brandgula och röda krabbor lågo och solade sig.

Lind steg upp och gick vidare, sedan han lugnande vinkat åt miss Elisabeth. Han kände hvarken hunger eller törst längre, en nyfiken oro dref honom rastlöst framåt. Han beslöt att följa stranden tills vidare för att om möj-ligt få ett begrepp om, hur stor den ö, där de funnit räddning undan hafvets rofgirighet, var. Han skyndade raskt utför sluttningen och beträdde den ungefär två hundra meter långa sandremsan, som efter hvad han såg tvärt slutade vid en annan ås, bestående af en samling mörkbruna, splittrade block. Han klef omkring bland krabborna, hvilka knappt syntes ha en aning om hans närvaro och ej rörde sig ur stället, då han kom dem för nära. Hans vanliga säkerhet höll på att komma åter, ty fastän han redan gått så långt, att platsen för nattlägret ej syntes mer, hade ej ett spår af fara märkts.

Då Lind nått öfver hela sandfältet och stod vid foten af den ås, som på nytt stängde hans väg, hade miss Elisabeth hunnit uppför den höjd, nan lämnat för en stund sedan. Hon följde honom ängsligt med ögonen och som hon ej visste, hvad hon borde göra eller icke göra, satte hon sig på marken och väntade. Hon var hungrig och rädd. Stundom glömde hon allt annat för att se sig omkring efter något ätbart och nästa sekund tog rädslan öfverhand och kom henne att till det yttersta anstränga sina sinnen för att urskilja steg eller ljudet af röster. I sådana ögonblick stod det klart för henne, att hon undsluppit en fara blott för att råka i en ännu större, och hållande andedräkten kröp hon ned bland stenarna för att gömma sig. Så vek hennes fruktan å nyo för hungern och hon satte sig upp och lät blicken glida öfver omgifningen. Det fanns ingenting annat att se än sandslätterna på bägge sidor, bergåsen bakom henne och längst borta skogen, hvars

Eraktfulla färger skänkte hennes inflammerade ögon en ort stunds hvila. Och framför henne låg hafvet, öfver hvilket morgonsolen droppade guld och där glittrande böljor lekte ystra lekar, medan bränningarne sjöngo sina dystra sånger.

Miss Elisabeth kände, hur tröttheten lamslog hennes känslor, söfde rädslan och förvandlade hungern till en svag värk, som med regelbundna mellanrum drog ihop hennes tomma inälfvor. utpinad kröp hon ihop under en sten, där litet skugga fanns, slöt ögonen och somnade in i en lätt slummer, hvarur hon oupphörligt vaknade för att skrämd blicka upp och sedan åter somna in en kort stund.

Under tiden klättrade Lind uppför den andra åsen. Hunnen halfvägs fann han en håla med trång öppning och cirka fem meter djup. Han nödgades huka sig nedför att kunna se in däri och när han funnit den torr och tillräckligt hög, tänkte han, att den skulle passa utmärkt till bostad under regniga nätter. Efter denna flyktiga undersökning bar hans färd vidare uppåt och när han stod på bergkammen såg han, att stranden några tusen fot längre bort efter ett par mindre bukter åter krökte mot vänster. Men midt på denna strand reste sig en socker-

toppformig kägla mot skyn och från dess spets strömmade oafbrutet en tunn dimma, som vaggade af och an för vinden, tills den upplöstes i intet och försvann.

— En vulkan, tänkte Lind och rädslan, som varit på väg att dunsta bort, kom tillbaka på nytt. Allt ovanligt skrämde honom och de små rökmolnen, hvilka stego upp som ur en skorsten gjorde honom tvehågsen. Han blef torr i halsen, då han erinrade sig någon berättelse om en ö, som försvunnit lika oväntadt som den uppstått, en ö, hvars historia ingen hunnit skrifva och som med sin trolösa grund narrat flere sjöfarande i fördärfvet. Efter en kort stund lugnade han sig dock. Hans sunda bondinstinkt sade honom, att en ö med hundraårig skog — för att trösta sig ansåg han det vara sin skyldighet att uppskatta skogens ålder till minst hundra år — och på hvilken lefvande varelser funnos före honom, ej var från gårdagen och säkerligen ej skulle sjunka i morgon.

Han läskade sin torra gom ur en grop, fylld med friskt regnvatten, och gick vidare rätt mot vulkanen. Litet emellan tvingades han eöra långa omvägar kring djupa rämnor, som skuro sönder berget i alla riktningar och i hvilka tusentals sjöfåglar redt sina bon. Alldeles som krabborna för en stund sedan visade fåglarne ingen skygghet för vandraren utan flögo tätt intill honom liksom för att taga i betraktande detta nya, märkvärdiga djur, hvars rörelser måtte förefallit dem underbara.

Lind smålog belåtet. Krabbor, fisk och fågel funnos i öfverflöd; svälta skulle de således slippa. Men med denna tanke infann sig äfven hungern. På måfå slungade han yxan mot en grupp fåglar, hvilka hvilade några steg från nonom. En träffades, men de andra rörde sig knappt ur stället. De lade hufvudena på sned, utstötte några hesa ljud, förmodligen ett uttryck för deras undran öfver kamratens öde, och sågo ömsom på hvarandra, ömsom på Lind. Han gick raskt närmare, tog upp sin yxa och den dödade fågeln, men visste ej hvad han skulle göra med densamma,ty rått kött ville han ej äta. Först blygdes han öfver sin onödiga grymhet, ty det var en lefvande varelse han i sin tanklöshet beröfvat lifvet, men så ursäktade han sig med, att han skulle äta upp den sedan. Och därför tog han den i handen och efter att litet noggrannare hafva undersökt en strandplatå, där en hop taggiga buskar växte, vek han af mot vänster och gick inåt ön.

— Här skall signalstången resas, sade han högt. — Ser jag inte galet ä* den här fläcken näst vulkanen öns högsta punkt.

Det mörkbruna, förvittrade berget sträckte sig längre inåt ön än Lind trott. Först efter en halftimmes vandring öfver den ofruktbara marken trampade hans fötter blana gräs; han stod vid skogen. Han stannade och pustade ut, ty han kände sig trött och öm i lederna. Ett ögonblick funderade han på att vända om och gå samma väg tillbaka, men nyfikenheten dref honom framåt, det ovissa höll hans nerver i spänning och gaf honom krafter, medan instinkten hviskaae, att styrkan skulle svika, så snart begäret efter visshet ej längre sporrade honom. Innan han trädde in i skogen, tog han märke på solen och kraterns topp och gick sedan vidare med lugnet hos en egendomsägare, som första gången tager sitt nya gods i besittning.

Men hans lugn försvann snart inför en ny öfverrask-ning. Han beträdde oväntadt en trampad stig och den fruktan för människor, han med så stor möda lyckats öfvervinna, infann sig å nyo. Hade han misstagit sig eller . . .? Han stack in den döda fågelns hals unaer lif-remmen och gick beslutsamt vidare, ty han hade insett, att ovissheten var farligare än något annat, och nu ville han veta, ifall skogen gömde fiender eller icke.

På båda sidor omgafs han af en ogenomtränglig vägg, skiftande i alla nyanser från mörkaste till ljusaste grönt. De mörka buskarnes grenar voro grofva och knöliga med breda, läderartade blad, och på detta underlag hvilade de andres smala stänglar med sin matta grönska i alla schatteringar, ett broderi så färg- och formfulländad t, att Linds ögon aldrig skådat dess make, och han hade likväl sett mycket. Ur detta mer än manshöga virrvarr af blad och grenar höjde sig raka trädstammar, hvilkas kronor flätats m i hvarandra och mellan hvilka taggiga lianer slingrade sig likt tågvirket på ett skepp efter storm. Och öfverallt hoppade och kvittrade brokiga fåglar, hvilkas nyfikenhetvar så stor, att de litet emellan slogo Lind i ansiktet med vingarne, då de fladdrade förbi honom. Ifall han varit en bättre iakttagare, skulle ensamt denna omständighet sagt honom, att troligen ingen mänsklig fot före hans båda be-trädt ön, men en dylik tanke föll honom aldrig in. Ned-hukad, med krokiga knän och ängsligt spejande framför sig följde han gångstigen, hållande yxan färdig till anfall eller försvar.

När han följt stigen ett par hundra steg, hejdade han sig hastigt, en ilsken hväsning ljöd varnande från buskarne till höger. En hel minut stod Lind orörlig och med återhållen andedräkt väntande att få se den varelse, från hvilken ljudet kommit. Slutligen förlorade han tålamodet och tog ett steg fram, men blott för att genast draga sig tillbaka. Ur snåret glimmade tvänne otäcka, gulgröna ögon, medan ett underligt formadt hufvud på en kort hals rörde sig af och an, så att bladverket prasslade ofvanför detsamma. Linds första rediga tanke var att vända om och fly, men till sin förfäran kände han, att krafterna höllo

Eå att svika honom. Han var ej nu den gamle vanlige ind, utan en svag, utsvulten stackare med skälfvande nerver och slappa muskler, hvilka ej på länge skulle återvinna sin forna spänstighet och styrka. Vissheten om hans hjälplöshet gjorde honom feg och på samma gång började stt doft, oredigt raseri sjuda inom honom. En hel mängd olika tankar korsade hvarandra blixtsnabbt i hans hjärna, hvars klarhet aldrig varit större än just nu. Han förban-Tiade tyst sin envishet att gå hit, i dag var det ju alls icke nödvändigt, och samtidigt undrade han, ifall det fula hufvud, han såg, tillhörde en orm eller ett farligt rofdjur.

Och alltjämt rörde det platta hufvudet sig bland buskarne, hvars blad prasslade som en själaringning därvid, under det att den hemska hväsningen ljöd, så ofta han vågade blinka. En stund, lång som en evighet, tyckte Lind att han stått där orörlig och bidande, hypnotiserad af de gula ögonen med sin elaka, frågande blick. Då tog han mod till sig och med yxan höjd gick han rätt mot fienden. Modet, som i de flesta fall icke är annat än en till sin spets drifven fruktan, sporrade honom, och raseriet öfver den ihärdiga otur, som han inbillade sig förfölja alla hans steg, sköt på. Han handlade under trycket af en ursinnig förtviflan och tänkte blott, att skulle han dö, var det så godt att slutet kom med ens.

Paradiset. ^Det prasslade och rasslade i buskarne, grenar knäcktes och synen var borta, innan Lind hunnit fram. Han tog ut stegen och högg till på måfå utan att träffa annat än kvistarne bredvid sig. Och omedelbart följde reaktionen, knävecken veko sig som när en fällknif slås ihop och darrande i hela kroppen, så att tänderna hackade mot hvarandra, stapplade han några steg för att söka sig ett stöd. I denna stund hade en svag vindpust förmått fälla honom till marken. Men just då nådde han till en vägkrökning och såg anledningen till sin fruktan. Lind brast ut i ett konvulsiviskt gapskratt, som skakade honom från ofvan till nedan. Framför honom vältrade sig i brådskande flykt en lång rad jättestora sköldpaddor. De klumpiga djuren störtade utför den sluttande vägen, körde ihop med hvarandra, tornade emot buskar och stenar, gåfvo emellanåt från sig det hväsande ljudet och ilade undan, så fort deras korta ben och oviga kroppar tilläto det.

Fortfarande skrattande, så att tårarne kommo honom i ögonen, räknade Lind ett trettiotal, af hvilka flere voro minst en half meter breda öfver ryggen. Och när de sista skymdes bort af en ny krökning och han ej längre såg deras stora, glasartade ögon, följde Lind efter dem. Hans säkerhet hade vändt åter och med den följde äfven krafter att fortsätta upptäcktsfärden öfver ön; skrattet hade lifvat upp honom och gifvit nerverna ny spänstighet, men framför allt gjorde vissheten om, att hans fruktan nyss förut varit onödig honom kallblodig; och gent emot de oformliga djuren kände den uthungrade matrosen sig gränslöst öfverlägsen.

Sköldpaddornas väg — Lind visste nu, att de och inga andra trampat den — slingrade sig i hundratals olika bukter upp till en liten högslätt, i hvars midt en klar källa porlade. Lind fann snart en grop, där en eller flere af dem lagt ägg, och som han af gammalt kände, att de dögo till föda, krafsade han fram några stycken, knackade hål på dem och drack ut innehållet. Ett tjog andra tog han med sig i mössan och fickorna samt slog in i den riktning, han antog vara kortaste vägen till det ställe, där miss Elisabeth väntade hans återkomst. Ett enda uppehåll gjorde han för att skära sig en bastant påk af ett tungt träslag, sedan drog han hvisslande vidare på sin färd.

Ifall Lind varit en mer bildad människa skulle han säkerligen förundrat sig öfver sina oupphörligt skiftandestämningar, men med ett barns tanklöshet trafvade han framåt utefter sköldpaddornas väg. Han hade alldeles förgätit sin rädsla för en stund sedan och tänkte ej på annat än att så snart som möjligt hinna hem. Han sade verkligen hem, eftersom han var van att använda det ordet, då han befann sig på landbacken. Men mest af allt funderade han på något annat, som, ju närmare han nalkades detta »hem», började sysselsätta hans tankar.

— Hur mycket ämnade miss Elisabeth gifva honom, när de väl blifvit räddade? — Han började med tjugofem pund, det var en stor summa för honom, men ökade småningom belöningen till hundra pund. — Tänkte han rätt på saken, var hundra pund ingenting för henne; fadern var antagligen mycket rik och frikostig i förhållande därtill,, och . . . och nog förtjänade han sina hundra alltid.

Lind höll mössan med äggen försiktigt framför sig, så att de släta, kalkartade skalen ej skulle stötas sönder vid någon ovarsam rörelse. Och som en bisvärm surrade det i hans hjärna: — hundra pund, gamle gosse, din lycka är gjord. — Ja, ja, så utsvultna som de varit, så som de lidit i hvarandras sällskap .. . För tusan! utropade han plötsligt

— kanske hon svälter ihjäl, medan jag drifver omkring här.

— Han föll in i en jämn lunk och sprang upphettad vidare. Han erinrade sig, att miss Elisabeth sett svag och sjuk ut på morgonen, då han lämnat henne. Tänk om hon skulle dö här, innan ett förbiseglande fartyg funnit dem, om... Lind ökade farten. För honom representerade miss Elisabeth ett helt kapital och hennes lif var honom i denna stund dyrbarare än hans eget. Och nu låg hon nog där borta på stranden och tänkte ondt om honom, sådana där fina mamseller äro så märkvärdigt ömtåliga. Antag att hon skulle dö här, dit de slungats, och han sedan togs upp af ett fartyg en fattig, halft förvildad matrosdjäfvul utan annan utsigt än att på nytt börja slant för slant spara ihop resterna af sin skrala hyra och sända det till en mager käring och ett par linhåriga, glupska ungar hemma i Bohuslän.

Lind blef ursinnig, då han tänkte sig denna 'möjlighet och sprang fortare. Det han under vanliga förhållanden utan tanke på ersättning skulle gjort för hvem som hälst, blef nu, sedan miss Elisabeth genom sitt löfte frestat honom till större nit, i hans ögon en ofantlig välgärning, som svårligen kunde betalas med... med mindre än hundra pund.Plötsligt stannade han och bet hårdt ihop tänderna; han hade sprungit rätt mot en lian och stuckit sig på dess taggar. Och samtidigt slog honom en ny tanke ocn pressade fram svetten på hans bleka panna. Hvad hade han egentligen gjort för att våga hoppas på den utlofvade belöningen? När han i feberyrsel slösade bort sina sista krafter på att ro till ön, brydde han sig icke det minsta om kvinnan i båten. Förargad öfver denna dumma tanke, som bitit sig fast vid honom och ej ville låta sig aflägsnas, ansträngde han sig för att hitta på handlingar, hvilka ställde hans gärning i en fördelaktigare dager. — Du bar henne ned i jollen, då »The Eagle» sjönk, hviskade egennyttan triumferande. — Ja, men du gjorde det till hälften sinnesfrån-varande, invände rättskänslan. — Bullret och skräckscenerna kring dig kommo ditt hufvud att svindla, det var den sista resten af din vana vid disciplin, som åstadkom allt detta. Du vågade helt enkelt icke annat, ty ända tills jollen stött ut från ångarens sida, fruktade du att möta den, som gifvit dig befallning att vaka öfver kvinnan. — Äh, svarade Linds praktiska förstånd, — det vet hon inte, hon skall heller aldrig få veta det. — Äfven här långt utanför civilisationens råmärken fortsatte penningen, som äger förmågan att draga fram allt fult och smutsigt hos individen, sitt förstörelseverk och förvandlade en präktig karl till en sniken lögnare. — Jag ska’ hela tiden vara så gentil å’ artig, att hon ska’ betala mig bara för det, sade Lind och log belåtet åt sin förslagenhet. Och därmed sprang han vidare.

Öfver honom hvälfde sig trädens kronor och utestängde solens strålar, så att en dämpad dager med sval skugga rådde. Lind gaf knappt akt på, att buskvegetationen länge sedan försvunnit och att marken var bar, icke ens ett grässtrå stack upp ur den feta, luckra myllan; endast träd-stammarne stodo likt pelare i en ofantlig tempelsal. Ett

Ear gånger funderade han på att vika af mot bäcken, som rusade till vänster om honom, men lianerna, hvilka klättrade upp öfverallt, stängde vägen, och han måste följa sköldpaadstigens nyckfulla krokar. Det egendomligt högtidliga brus, som fyllde skogen, gjorde honom beklämd till sinnes. Han erhöll en förnimmelse af, att han icke handlat rätt i minst ett afseende, och han önskade blott att så fort som möjligt komma ut ur skogen, hvars stolta höghet verkade nedslående och lät honom känna sin egen litenhet.Han ökade stegens längd och sökte göra sig blind och döf för allt kring sig.

Under färden märkte han som i en dröm ett par småväxta getter, hvilka med ögon vidgade af undran stirrade efter

honom. Men han gaf sig ei tid att akta på något, hans nyfikenhet var bortblåst och fruktan hyste han enaast för att gå miste om den belöning, som vmkade i ett af-lägset fjärran.

När han andtruten och trött ändtligen stod bredvid jollen, tyckte han, att miss Elisabeth var ohyggligt utmärglad och blek. Förut hade han ej brytt sig därom, men nu antog allt, som rörde henne, jättelikt skrämmande proportioner.

Hon hade legat en timme på stenåsen, sedan hade törsten jagat henne ned till bäcken och därifrån hade hon krupit till jollen och sjunkit ned i dess skugga.

— Hur är det, miss? frågade Lind och sökte göra sin röst så medlidsamt vänlig som möjligt med det resultat, att den blef gnällande som en gammal gummas spruckna organ.

Miss Elisabeth höjde mödosamt på ögonlocken utan att svara.

— Herre gud, lilla miss, ä' hon sjuk å* lessen, fortfor Lind på samma sätt som förut. — Ja ja, hvem kan inte bli det efter hvad vi två gått igenom! Men släpp bara inte taget utan . . .

— Hvarför talar ni i den där tonen? afbröt hon retligt.

Lind hejdade sig förvirrad. Han hade trott sig göra

väl och ämnade börja sin tjänstgöring för hundra pund längre fram med detta inställsamma gnällande, och nu upptogs det på ett sätt, som han alls icke väntat.

— Hm! hostade han brydd. — Ni ser så sjuk ut, miss, så . . .

— Ja, jag är sjuk, afbröt hon onådigt. — Men iag är intet lindebarn. — Stämman var onödigt skarp och för att med ens anvisa honom hans rätta plats i förhållande till henne, tilläde hon befallande: — Gir mig något att äta! — Hon vände sig bort och såg ut öfver hafvet, där brän-ningarne gnolade sin monotona melodi, hon var nöjd med sin visade fasthet. Den bildade kvinnan af en högre kast hade stigit högt öfver grofarbetaren med de valkiga händerna; två personer, som slumpen liknöjdt vräkt upp på en öde strand, hade bildat ett nytt samhälle med alla ett dylikts attribut, med öfver- och underordnade.

Paradiset. ®Litet snopen öfver sin tafatthet gick Lind till jollen och började söka däri. Han visste, att en tom vattenankare jämte några buntar tändstickor funnos under aktersta toften och dessa saker kommo honom nu väl till pass.

Snart flammade en munter eld i lä om båten. Sjömän äro alltid händiga, och Lind, hvilken börjat sin bana som kock på en slättoppare från Lysekil, plockade och stekte den döda fågeln. Själf åt han däraf med god aptit, men miss Elisabeth fann den seg och tranig. Sköldpaddsäggen smakade henne bättre, men hon förmådde ej förtära mer än ett par stycken.

— Ja ja, sade Lind — ni ä' alldeles för utsvulten, att orka äta än, men det blir väl bättre sedan.

Hans försök att trösta henne, mottogs med vresig tystnad. Hela förmiddagen visade hon sig tvär och surmulen, men Lind blott skrattade i mjugg däråt; hon var en fin dam, och sådana hade han alltid ansett konstiga. Dessutom väntade ju belöningen, som skulle godtgöra allt, och för hans naiva bondsjäl stod det klart, att tvärhet och nycker voro bevis på god ton. Allt var således som det borde vara.

Trött och sönderbråkad efter sin färd genom ön, sof han bort några af de varmaste timmarna i jollens skugga. Då han vaknade, yrade miss Elisabeth i full feber och fantiserade om ett förfärligt stort djur, som krupit öfver hennes fötter. Lind förstod, att en af de gula krabborna skrämt henne, men då hon hvarken tycktes höra eller se, upphörde han snart med sina försök att lugna henne. Hans gamla bekymmer att hon skulle dö, vände åter med fördubblad styrka, och han insåg, att hon, trots sina protester för en stund sedan, måste vårdas som ett litet barn. Lind grubblade länge öfver, hur man egentligen borde ansa dylika små stackare, och kom slutligen till det resultat, att han i detta fall var lika hjälplös som de.

— Ja, det går väl bra, mumlade han tvekande inför sin egen okunnighet — det går väl så småningom. Han var ännu full af hopp och förtröstan, och det hjälpte honom förbi de första svårigheterna. Och så fanns det en hel mängd saker att göra, han hade sannerligen ej tid att grubbla sig nedslagen. Han reste sig och såg efter hvarmed han skulle börja. Jovisst! Jollen bands vid en påle, som han högg vid bäcken och med stor möda dref ned imarken, och efter en noggrann undersökning, som skänkte honom stewardens kavaj, i hvars fickor lågo ett segel-garnsnystan, en fällknif, en svartbränd pipa, litet röktobak och en hel kardus tuggtobak, kände nan sig styf i alla leder. Han förstod, att det ännu skulle dröja en tid, innan han återvunnit sina krafter, men han knotade icke däröfver, det hade kunnat gå värre.

Och eftersom han ej hade annat att göra, satte han sig på marken för att riktigt grundligt öfvertänka ställningen. Han var långt ifrån glad öfver sin belägenhet, men med mindre utvecklade naturers förmåga att finna sig i de flesta omständigheter, intalade han sig, att ett lyckligt slut på deras tillfälliga — han lade särskild vikt

f)å ordet tillfälliga — fångenskap ej gärna kunde vara ångt aflägset. Det största bekymret var och förblef miss Elisabeths sjukdom. När hon blef frisk igen — och det dröjde väl högst några dagar — följde säkerligen resten af sig sjjälft.

— Hä hä hä, log han bredt och lade in en försvarlig buss af den mördade stewardens tobak — det reder sig nog.

På eftermiddagen gjorde han en tur till skogsbrynet och plockade mössan full af de gula, citronliknande frukterna. Själf fann han dem sura, men miss Elisabeth sväljde begärligt de bitar, han stoppade i hennes mun, och det gladde honom. Och när solen tillryggalagt tre fjärdedelar af sin båge kring himlahvalfvet, satte sig Lind bredvid jollen, tände pipan och drog ett par långa, mäktiga bloss.

— Det reaer sig nog, sade nan tryggt. — Här få vi väl vänta några daear — han såg spanande bort mot horisonten — en vecka eller två. Å* sedan — han brast ut i ett belåtet skratt — sedan far jag hem å* köper mig en båt för pengarna å* slår mig på fisket; har man bara något att börja med, kan en snart knoga ihop rätt bra med slantar.

Men försynen eller ödet, som vi ibland kalla den, log mildt åt sjömannens naiva drömmar om en framtid, som redan utstakats af det, som obevekligt styr hvarje människas lif och bestämmer den korta vandringens okända mål.När miss Elisabeth vaknade ur en som hon trodde högst fem eller sex timmar lång sömn, fann hon sig liggande i en grotta, hvars spruckna, halft förvittrade tak hängde så långt ned, att hon ej kunde stå upprätt därunder. Hon kände sig ej sjuk längre, endast trött och öm i lederna. Förundrad öfver en omgifning, som hon ej erinrade sig hafva sett förut, satte hon sig upp och såg frågande på väggar och tak. Hon funderade förgäfves öfver anledningen till sin närvaro på denna besynnerliga plats, med dess milda, dämpade dager, som påminde om en nordisk sommarkvälls långsamma, drömmande skymning.

Då någon förklaring ej gafs, betraktade miss Elisabeth de få omgifvande föremålen, för att af dem sluta sig till de orsaker, som fört henne hit. Hon befann sig sittande på en mjuk bädd af vissna palmblad och torkad vass, med en fläckig manskavaj till hurvudgärd. Bredvid henne stod en till hälften fylld vattenkagge, men för öfrig*

eftersinnande mot hän , när hon förstått, att en viss tidrymd måtte fullständigt hafva varit utplånad ur hennes minne, lyckades hon småningom, om än motvilligt, forma tankarna till ett helt.

— Skeppsbrott, sade hon med onaturligt lugn stämma.

— Ja visst, hon hade ensam, eller så godt som ensam slungats upp på en strand, om hvilken hon ej visste det minsta. I böcker och tidningar hade hon flera gånger läst, hur människor framlefvat månader, ja, hela år skilda från det, som var deras allt, långt utanför marginalen af det, som med ett gemensamt namn kallas det borgerliga

annat än de nakna kli

Henneslifvet. Och nu befann hon sig i samma belägenhet. Det betydde helt enkelt afsägelse från hvarje sak, hvarpå hon lärt sig sätta värde, från alla små inrotade vanor och all bekvämlighet — för en tid, tilläde hon sakta.

Hon reste sig och gick framåtlutad till grottans öppning; det var ej klokt att sysselsätta tankarne med detta

nedslående tema.

Nedanför henne låg strandremsan med sin hvita sand, öfver hvilken de gula krabborna kröpo, och nu erinrade hon sig hafva sett detta förut. Och vid klippans fot satt mannen, som ödet gjort till hennes följeslagare i olyckan. Bredvid honom flammade en liten ela, i hvilken han då och då lät en gren falla, för att den ej skulle slockna.

Miss Elisabeth betraktade honom och märkte, att han såg belåten ut, en sak, som först gladde, men sedan oroade henne, utan att hon visste hvarför.

— Lind! ropade hon till honom, och han reste sig genast.

— Herre gud, miss!

— Har jag varit sjuk? frågade hon.

— Herre gud! återtog han för andra gången och de vänliga grå ögonen lyste af belåtenhet. — Kan ni verkligen stå på benen, miss?

— Jag har således varit mycket sjuk. Hur länge?

— Låt mig se! — Han gick ett par steg åt sidan och tog från marken upp en käpp, i hvars bark en rad skåror syntes. — Det är nu aderton dagar sedan vi kommo hit. För jämt sexton dagar se’n bar jag er till grottan där uppe.

— Aderton dagar, sade hon tonlöst — aderton nela dagar. Och ni har inte sett något segel eller märkt röken från en ångare? — Hon pekade ifrigt rätt fram mot horisonten, där himlahvalfvet högblått hvälfde sig öfver hafvet och ett par ulliga moln summo i dåsigt välbehag.

— Neej, miss, inte så mycket som skymten af något sån’t. — Han såg bort i den riktning hon pekade. — Det ser precis ut, som om vi råkat ett stycke ur stråkvägen, men det betyder nog ingenting.

Miss Elisabeth vände hastigt om in i hålan och sjönk ned på vassbädden. Aderton hela dagar voro utplånade ur hennes lif! Hon visste, att Lind ängsligt spejat efter räddningen, medan hon sinnesfrånvarande legat där inne, men det var alldeles ingen tröst, och denna långa tidrymd, under hvilken icke det minsta tycktes hafva hänat,skrämde henne. När den efterlängtade räddningen inte kommit på dessa aderton dagar, var det ju mycket möjligt att lika många skulle förflyta, innan. .. Nej, på det ville hon ej tänka.

Strax efteråt klättrade hon ned utför klipporna, hunger och fruktan, de enda, med hvilka hon stiftat någon närmare bekantskap på denna förfärliga strand, drefvo henne att företaga något, sak samma hvad. Först ämnade hon hjärtligt tacka Lind för hans outtröttliga omsorg om hennes lif, ty hon förstod, att han vårdat henne väl, men en blick på mannen vid elden, tillslöt den redan öppnade munnen.

Hans rödbruna hår föll tofvigt och oordnadt ned i ansiktet och några stripiga testar nådde ända till axlarne. Öfverläppen och hakan, som förut varit bara, betäcktes nu af tumslång, sträf skäggstubb och kläderna hängde i trasor kring hans grofva lemmar. Vid de nakna fotterna hade han med segelgarn bundit fast ett par barkstycken och hela figuren föreföll till ytterlighet vanvårdad.

Lind syntes ana hennes tankar, ty med ett vänligt grin sade han:

— Ser just inte fin ut, hva’, miss?

Och då hon alltjämt teg, tilläde han småskrattande.

— Har gömt undan helgdagsstassen, tills vi ska* härifrån, miss. — Nåå, får det lof att vara en bit; jag håller iust på med middagen. — Han makade eldbränderna åt sidan, lyftade med hjälp af ett par pinnar upp en flat sten, som läckte en liten fördjupning i marken, och fortsatte, tydligen mycket stolt öfver sin uppfinning: — Titta hit, miss! En präktig kastrull, inte sant? Hela skillnaden ä* bara den, att man vanligtvis gör eld under grytan, men jag låter det brinna ofvanpå locket, he, he, he.

Miss Elisabeth gaf knappt akt på, hur han med sina pinnar fiskade upp tvänne välkokta krabbor ur fördjupningen

mellan stenarne. Hon tänkte blott på en sak: att hon snart liksom han, skulle visa sig höljd i lumpor och med okammadt hår. Och denna tanke fördubblade hennes åtrå att få lämna ett ställe, där hon saknade allt, som skänkte hennes lif, hvad hon ansåg vara dess innehåll.

Lind hade ej tid att märka något. Behändigt bröt han upp krabbornas skal och serverade henne på en flat sten.

— Vars* go’, miss! — Med sina allt annat än rena fingrar, gräfde han ut köttet ur skalet och åt själf af den andra. — Till frukost krabba, kokt i saltvatten, pratadehan muntert vidare. — Middagen består af fågel, tillredd på samma sätt. Tag för er, vet jag, ni kan allt behöfva en bit, miss, för det ä’ min själ inte mycke’ iag lyckats lura i er, medan ni låg där uppe å* yrade å grät efter mamma.

Miss Elisabeth ryste, då hon tänkte på, hur de smutsiga händerna med sina långa, svarta naglar matat henne. Men samtidigt kände hon äfven tacksamhet mot mannen, som vårdat henne, så att hon öfvervunnit sin sjukdom och därigenom gifvit henne en möjlighet att återvända till det forna. Hon tog plats på marken och började äta af krabbans kött, för att stilla sin hunger.

— Låna mig er knif, sade hon efter en stund. — Det går inte att lossa köttet från skalet med fingrarna.

— Hm, svarade Lind ovilligt — jag äJ liksom lite* rädd om knifven. Blir den skadad, ä’ vi allt bet, miss, så den få vi väl spara till viktigare saker än att äta.

Miss Elisabeth rodnade af förtrytelse, ty hans omedvetet beskyddande ton sårade henne, och snäft inföll hon:

— Jag är inte van att äta som en vilde.

Lind såg bort för att slippa möta hennes blick.

— Nä nej, miss, hvem ä* det? medgaf han. — Ber om ursäkt, det var inte min mening att såra er, tilläde han fogligt. — Å* om ni inte kan reda er utan knif, så tag den här då. Men var rädd om eggen, krabbornas skal ä* fördömdt hårda, ska* jag säga.

Hon mottog knifven på ett sätt, som utvisade, att hon ansåg det vara hans skyldighet att lämna henne den och mer därtill. Men strax efteråt ångrade hon sin ovänlighet och, för att minska intrycket där af, började hon tala om annat, då det icke gick an, att hon steg ned från sin piedestal och ursäktade sig.

— Ni vet väl något så när, hvar vi äro? frågade hon.

— Neej — han sänkte hufvudet — jag har inte en aning om den saken.

Hon höjde otåligt på axlarne och fortsatte strängt, ungefär som en lärarinna till en försumlig discipel:

— Nå, ni har väl åtminstone undersökt ön?

— Det har jag heller inte, miss. — Han föreföll skamsen öfver sin uraktlåtenhet och tilläde blygt: — Jag vågade inte vara borta från er längre än en timme, miss, ty ni var allt tusan så illa däran.

— Tack för er vänlighet! svarade hon litet nådigare. —Det viktigaste är dock, att vi så fort som möjligt komma härifrån och för den skull få vi ej försumma något, som kan vara oss till gagn.

Hon talade i myndig ton och han lyssnade vördnads-fullt; hon var af en högre ras och det tillkom honom att lyda och utföra hennes befallningar. Det modärna klasssamhället med sina herrar och slafvar, var redan infördt på en öde ö i oceanen, ty i hvilken ställning människan än försättes, från medfödda fördomar och inbillade företrädesrättigheter, hvilka hon som en black kring foten släpar med sig genom lifvet, frigöra sig ej hvardagssjälarne så lätt. I stället för att skratta hvarandra midt upp i ansiktet och taga allting så, som det verkligen var, sutto den bleka, utmärglade kvinnan och den trasige matrosen på hvar sin sida om eldbränderna, och hon kände och han medgaf, att äfven nu mellan dem fanns en oöfverstidig mur, som hennes inbillning och hans respekt hindrade dem att rifva ned. Och hon talade myndigt vidare och han hörde på, emellanåt eörande en svae invändning.

— Ja ja, sade hon då — detaljerna öfverlämnar jag åt er.

— Ja, låt mig sköta om’et, svarade Lind, glad öfver, att hon ansåg honom duglig till något — å’ ni kan vara lugn för, att vi ska’ komma härifrån, om vi bara har lite* tålamod.

— Det får inte dröja, utbrast hon retligt.

— Den saken bestämmer nog ingendera af oss två, miss.

— Jag förstår mycket väl, hvarpå ni syftar, men jag ämnar inte stanna här någon längre tid.

Lind såg undrande på hennes upphettade ansikte, och i hans hjärna föll ett litet frö till en misstanke, att hon ej förstod deras belägenhet hälften så väl som han, ty allt hvad de hade att göra, var att uppehålla sina lif och vänta. Men Lind var van att lyda dem, som gåfvo honom befallningar, och därför svarade han obetingadt ja till alla hennes förslag. Dessutom lurade bakom hans undergifvenhet tanken på belöningen för mödorna och lydnaden. Innan han säkert visste, hur mycket han skulle erhålla, vågade han ej opponera sig. Till slut blef hans nyfikenhet för stor. Han hade funderat och kalkylerat hvarje dag under dessa veckor, och han beslöt att med ens gå rakt på saken och skaffa sig visshet.o

— A* sedan, miss? frågade han, när hon ändtligen slutat.

— Sedan? Hvad då?

— Joo ... hm ... Lind reste sig hastigt i vördnads-full ställning, han ämnade till och med taga mössan af sig, men lät det vara så länge. — Joo, ni var nog hygglig att lofva mig en liten — hm! — dusör, innan ni blef sjuk. Ni har väl inte glömt det, miss?

Alldeles omedvetna därom, uppförde de bägge skeppsbrutna en hel fars för hvarandra, och båda spelade sina roller så väl, att de själfva togo för verklighet, hvad deras fantasi diktade.

— Jaså, sade hon affekteradt liknöjdt — ni kommer ihåg det där. Nå, det var bra, att ni påminde mig om det, så slippa vi sedan tala därom. Är ni nöjd med tusen pund?

— Hur mycket sa* ni, miss? — Linds mössa flög af hufvudet.

— Tusen pund, upprepade hon och log gillande.

— Tusen! Sa* ni tusen, miss! För det kan jag köpa både gård och grund där hemma! Tusen pund — hejsan! Då ska vi tag mig f-n härifrån, å* det snart ändå. Nu har jag svurit på den saken.

Miss Elisabeth skrattade godt åt hans ifver och prisade samtidigt sin klokhet att hafva sporrat hans nit. Men Lind vågade ej riktigt tro på sin lycka, den var för stor, och så frågade han:

— Det... a väl riktigt säkert, miss?

Hon såg högdraget upp till honom.

— Mitt ord är detsamma som pengar.

— Gud välsigne er, miss, ni ä’ en krona! — Och Lind föll i tankarne ned och tillbad henne, medan han lofvade sig, att göra hvad som helst för det priset, alldeles som han eljes gjort detsamma för intet.

I lugnvattnet innanför korallrefven slogo fiskarne cirkelrunda ringar på ytan, krabborna krälade makligt omkring bland stenarne, likgiltiga för allt annat än sin egen tillvaro, och en munter bris krusade emellanåt hafvets oändliga spegel. Men de båda människorna öfvergingo till nästa scen af sin fars.

— En promenad skall bestämdt göra mig godt, förmodade miss Elisabeth halft för sig, när hon slutat sin enkla måltid. Hon kände sig styrkt af maten och lätt tillsinnes, det var ännu långt till den tidpunkt, då hon skulle vinna full klarhet om, hvilken ofantlig omhvälfning hela hennes lif undergått. Tills vidare var allt detta nya en obehaglig pröfning, som den gode guden till hennes eget bästa låtit nenne genomgå, hon var för väl uppfostrad, att ej inse det. På det tänkte hon dock minst, för hennes lifliga sinne hade en ny bild börjat hägra. Hon såg sig själ? sittande i en bekväm hvilstol på Manoor Castles eller någon af de andra herrgårdarnes trefliga verandor,

berättande sina minnen och äfventyr, under det att en lysande krets af väninnor och kavaljerer med andäktigt deltagande åhörde hennes ord. Det var en triumf, som väntade henne, och hon ville ej uppskjuta den för länge.

— Hvar har ni rest signalstången? frågade hon Lind och steg upp från sin plats.

— Det är allt en god half timmes väg dit. Jag fruktar, att ni inte orkar, miss.

— Jag känner mig underbart stark just nu. — Och utan att invänta hans svar började hon modigt klättra uppför klippväggen.

Lind skakade ogillande sitt hufvud, men följde henne som en lydig pudel. Han var glad öfver hennes oväntade kraftfullhet, men mest öfver den belöning, som skulle blifva hans, när de sluppit ur sitt fängelse. Van att taga dagen som den kom, var hans fruktan för länge sedan bortblåst. Utan större besvär förskaffade han sig mat och dryck, luften var mild och nätterna varma, och nu sedan hans härdade kropp öfvervunnit följderna af hungerlidandena i jollen, ansåg nan sig ej ha så mycket att önska. Med en sjömans vanliga lätthet att byta om sinnesstämning hade han redan börjat finna sig i sitt öde; och så föllo dessa tusen pund som från skyn. Det var lyckan och den födde otålighet och missnöje. Men nu skrattade han högt hvar gång han tyst nämnde denna summa, och han gjorde det ofta.

— Hvarför är ni så glad? frågade miss Elisabeth och stannade för att pusta ut. Hon hade öfverskattat sina krafter, men ville ej erkänna det och gick vidare efter en kort stunds hvila.

— Åh — Lind flinade till — tusen pund, miss!

— Jaså, sade hon och fortsatte öfver stenslätten. — Att ni kan tänka på det ännu.— Den, som aldrig haft tio pund i näfven, vet nog hvad tusen ä* värda.

— Äro tusen pund verkligen så mycket? frågade hon.

— Det ä’ gåra å* grund för mig. Det ä* allt, miss.

Hon log nådigt mot honom, ty hon var lika angelägen

som han att snart komma därifrån.

Då de hunnit till udden, där Lind rest spiran, från hvilken ena hälften af hans skjorta fladdrade, satte hon sig i gräset. Hennes blickar gledo öfver hafvet, hvarifrån räddningen måste komma. Hvilket jubel skulle ej stiga upp inom henne, när röken från ångaren likt ett svart flor flöt fram längst bort vid horisonten, växte, blef större och till slut förmörkade hela himmeln med maskinernas stinkande, stenkolsfyllda andedräkt. Och sedan när farten saktades och räddningsbåten af kraftiga armar roddes öfver vattnet, hvilken mängd af utrop, hvilka frågor att besvara. Hon var hiältinna i en hel roman, och hjälten... han stod skäggig ocn trasig bredvid henne. Det var ei fritt, att hon skämdes litet för äfventyrets hjälte, som alls icke syntes veta något om den roll, hon tilldelat honom.

Hafvet, som efter alla motgångar skulle gifva henne äfven detta, låg lugnt och drömmande med en svag skiftning i olivgrönt på djupet och dess blanka yta förmörkades ibland af en vindfläkt, som kom — ineen visste hvarifrån

— och lekfullt ilade in mot ön, studsade vid åsynen af dess hvassa klippor, men flög vidare, klöfs af vulkanen, förenade s’ '' * less andra sida, gled hän till skogen,

sedan med en undrande hviskning dog bort i den svala skuggan där inne.

Miss Elisabeth tvingade sig att upphöra med drömme-rierna, återvände suckande till verkligneten, sådan den nu var, och började betrakta den signalstång, af hvilken hon hoppades så mycket.

— Vore det inte bättre, om ni rest den där uppe? frågade hon och pekade mot kraterns topp.

— Har redan tänkt på saken, miss, men det går inte. Jag var nästan ända uppe till spetsen i förra veckan, men det finns intet fäste, den svagaste vindpust blåser omkull stången å* då ä’ det allt bättre att ha aen här nere. Det behöfver min själ storma duktigt för att den ska* gå öfver ända nu. Se bara så väl jag stöttat den på alla sidor. —

trasslade

bladens och grenarnes virrvarr ochOch för att visa, hur ordentligt han gjort sitt arbete, skakade Lind signalstången.

Miss Elisabeth nickade gillande. Hon var nöjd med allt, eftersom hon blott högst ofullständigt begrep, nvarför det skulle vara så och icke så.

— Det värsta ä’ att skjortan snart blåst sönder, å’ då ha vi ingenting hvitt att sätta dit i stället, så vida inte miss vill . . . Den stora, skäggiga karlen rodnade som en liten flicka och såg bort. — Ja, miss förstår nog hvad jag menar.

Det gjorde miss Elisabeth och hon suckade tungt, då hon tänkte, att det kanhända blef nödvändigt att underkasta sig ännu större uppoffringar än denna. Men snart skrattade hon godt åt det komiska i situationen; historien om denna grannlaga underhandling rörande hennes sista underkjortel skulle bestämdt göra en utmärkt effekt — sedan.

Allvaret hade ännu ej ryckt henne in på lifvet, sjukdomen var redan till hälften förgäten och solen strålade så löftesrikt, att all misströstan själfdog, blott hoppet fann näring i detta bländande ljus och denna ljumma, balsamiska luft.

Under tiden synade Lind ett par rämnor i berget; hos honom var uppehållelsedriften för starkt utvecklad, att han ej skulle begagna hvarje tillfälle att söka något ätbart.

— Ho, ho, utropade han glad — de ha redan börjat lägga ägg. Nu slippa vi nöta tänderna på deras sega kött. Han klättrade ned i en skrefva och skattade ett par af de konstlösa boen, medan en flock fåglar ilsket skriande flögo kring inkräktarens hufvud. — Hör nu, miss, var nu snäll å* ta’ emot de här, eliest tappar iag dem, ropade han.

— Hvad gör det, det nnns ju andra i stället.

— Det gör det, förstås, svarade Lind långdraget; för hans praktiska sinne var det motbjudande att onödigtvis krossa äggen, men då fåglarne blefvo djärfvare och måttade åt hans ögon med näbbarne och han ej kunde klättra upp utan hjälp, kastade han äggen från sig. Uppkommen på platån fann han snart en annan bergsskrefva, där boen voro lättare tillgängliga, och ur dem plockade han ett tjog.

— Och hvad återstår nu? frågade miss Elisabeth, då de befunno sig på hemvägen.

— Att vänta, svarade Lind lugnt.Luften var tung af den tropiska försommarens aningsfulla alstringskraft. Som i mäktiga vågor flöt värmen in öfver ön och tvingade marken att i feberaktig ifver pressa ut allt det, som skulle blifva. På några timmar sköto växterna högt upp och där människofoten dagen förut trampat utan ett hinder, mötte den nästa dygn en oigenomtränglig mur af grönskande grenar eller saftigt, bredbladigt gräs. Drifhusluften låg som en imma kring allt, eggande och löftesrik tvingade den öns flora framåt med våld, piskade hvarje planta vidare på sin utvecklings väg. Ett doft muller likt surret från millioner mygg fyllde rymden och ny lifslust och stormande lefnadsglädje jäste i rötter och fibrer, under det att naturen för hvarje sekund tog jättesteg. Kvistarne, nyss förut endast gröna, förvandlades på en dag till hela blomstersängar, blommorna försvunno, frukter bildades, mognade och föllo bort på mindre än en månad för att genast ersättas af nya. De knotiga buskarne, som skänkt de skeppsbrutna deras första måltid efter ankomsten till ön, blommade för andra gången på kort tid, endast palmerna kring stranden stodo smärta och förnäma liksom oberörda af den hufvudlösa yrseln inne i skogen bakom dem.

Jäsningen tilltog för hvarje dag, den blef yra och ur öfverfyllda ymnighetshorn öste naturen alltjämt sina bästa håfvor öfver ön. Hvarenda växt ansträngde sig till det yttersta, de starkare kväfde de svaga, röfvade ljus, luft och näring från dem och gödde sig i praktfullt öfvermod af de slagnas multnande lämningar.

Så drog allt en lång, befriande suck, oordningens tid var förbi och solen, som åstadkommit allt detta, började kasta lodräta brandpilar ned i snåren, som om den ångrat sig och velat förbränna allt det, den narrat med till den hejdlösa kappspringningen. Bländande hvit härskade hettan enväldigt där nyss förut naturens alla krafter otygladt

stormat fram på vardandets väg, nu kämpade skogen endast för att få vara till.

Och i denna skönhetens örtagård, som slösaren natur nyckfullt skapat midt i hafvet, släpade sig flämtande två buttra, missnöjda människor omkring.

Miss Elisabeth hade efter sjukdomen hastigt återvunnit sin styrka; samma kraft, som sjöd inom allt kring henne, hade kastat några smulor af sitt öfverflöd för hennes fötter. Hon behöfde icke ens böja sig ned för att taga upp sinandel, ty där var så mycket, att hon kunda skänka tusen andra däraf och likväl hafva mer än nog för sig.

Ön var för länge sedan undersökt. I Linds sällskap hade hon gått rundt densamma och noga gifvit akt på allt. Bortom kratern stupade en stelnad lavaström brant i hafvet från ett par meters höjd och sedan böjde sig stranden i rät vinkel åt vänster. Halft förvittrade klippor, höljda af pimp-stensstycken, nedanför berget en sandremsa, där krabbor och sköldpaddor höllo till i hundratal; efter fyra timmars vandring på nytt en skarp krök åt vänster, en lång sluttning, täckt af den urskogsbit, naturen roat sig med att plantera här, och så stodo de vid bäcken.

Efter sin upptäcktsfärd hade miss Elisabeth fått en fullt riktig föreställning om öns utseende, dess ungefärliga storlek och form. Hon hade vid hemkomsten ritat upp en oregelbunden triangel i sanden och för Lind, som vörd-nadsfullt lyssnade till hennes förklaring, utpekat en hel del ställen.

— Här börjar bergsryggen och här ligger min grotta

— hon sade min, icke vår — där är kratern. I söder och öster omgifves ön af bergen och från triangelns bas, som är vänd mot norr, klättrar skogen uppför deras sidor. Där i vinkeln, några tusen steg väster om kratern, ligger sköld-paddsplatån, här rinner bäcken upp och fortsätter mot norr och . . . ja, det tjänar ingenting till. — Hon slängde pinnen, med hvilken hon tecknat i sanden, långt från sig och såg ut öfver hafvet, som endast lofvade men aldrig höll sina löften.

— Tjänar till något, nej det gör det nog inte, sade Lind fogligt.

Hans ständiga medhåll retade henne och vresigt fortfor hon.

— Vi äro fångar och vi förblifva det.

— Åhå, den saken ä’ väl ändå inte afgjord än.

Det var blott för att få höra hans invändning, som hon sagt det, men hon blef ej gladare däraf.

— Hur länge ha vi varit här? frågade hon retligt.

— I morgon blir det sju veckor. — Och han gjorde en ny skåra i barken på sin käpp, åtföljd af en godmodig reflektion. — Den här almanackan ä’ i alla fall inte så tokig, liva’?

— Sju veckor, sju veckor!... Hon upprepade sitt sju veckor tio gånger å rad. — Sju veckor, sju veckor!,..— Inte a’ det värdt att hänga hufv’et för så lite’, menade Lind tröstande. — Vi få väl se tiden an å’ vänta.

— Vänta! Nämn aldrig ordet mer, jag vill inte höra det.

— Vare sig ni vill eller inte, miss, vänta få vi i alla fall. Hon reste sig, klättrade tigande upp till grottan, gick

in i dess svala skymning och föll framstupa på vassbädden. Så låg hon hela eftermiddagen tills natten kom och hon somnade, trött af grubbel och ångest.Sol steg upp och sol sjönk, nätter och dagar växlade, mörker famnade ön, som sof i hafvet, och ljus väckte den till arbetet att lefva och vara till.

Skårorna fyllde sex af Linds käppar från ena ändan till den andra och han började mea en ny, en längre. Han skar sina märken djupare och täljde små nätta ornament kring hvart och ett, tiden blef honom lång emellanåt och han kunde ej gärna undvara sysselsättning. Händig som alla sjömän roade han sig med en mängd olika små-arbeten. Bland annat hade han holkat ut tvänne trästycken till muggar, på den ena skar han in ett K. L., den andra blef utan monogram, ty han ansåg det närgånget att tälja ett E. i den.

Miss Elisabeth tackade honom för hans uppmärksamhet, ty träskålen var, trots sin klumpiga form, alltid

bekvämare att använda än att dricka ur handen eller ligga framstupa vid bäckens strand. Så snart Lind fann att hon tagit den omärkta muggen för sin del rörde han den aldrig. Men en dag såg miss Elisabeth, att han af misstag drack ur den, och sedan låtsade hon ej se den mer. Lind kom snart under fund med sitt felgrepp, och lydig och undergifven gick han till skogen och holkade ur en ny träbit, som till middagen ställdes bredvid henne; den gamla kastade han i sjön.

Miss Elisabeth gaf ej akt därpå; hon hade undergått en stor förändring. I stället för den forna retligheten följde en dåsig lojhet, som fjättrade tankarna vid de obetydligaste saker, såvida hon alls tänkte, och det senare inträffade ofta. Hela timmar låg hon orörlig i grottans öppning ochstirrade på krabborna, hvilka sömnigt kröpo ut och in i sina hål och utan försök till flykt läto Lind fånga sig. Hennes ögon vändes då och då sökande bort mot synranden, där intet annat fanns att se än molnen, ibland stora och mäktiga tornande upp sig öfver hvarandra, stundom splittrade i små rifna flikar, men alltid antagande de mest olika gestalter. Och hoppet, som sällan dör bort hel och hållet, narrade henne alltid att bortom det afstånd dit blicken ej nådde, söka ett fartygs toppsegel, som hon ständigt trodde sig skönja i hvarje ny, hvit molntapp. — Det var aldrig något segel, endast vinddrifna skyar, men det kunde hafva varit räddningen --det var — nej — jo där — nej, nej — jo,

jo — varma vågor af jubel stego upp inom henne och sjönko åter, hopp och förtviflan kämpade hårdnackadt i hennes inre — och på purpurröda moln sjönk solen i det smaragdgröna hafvet, medan dess sista strålar skänkte ny, oanad glans åt ön, som brann i guld — i violett — som drunknade i natten.

Med ögon, som värkte af öfveransträngning låg hon kvar och inbillade sig, att en ångares lanternor skulle dyka upp ur mörkret, komma närmare — snart — nu — genast. Där ute fanns intet annat än mörker, tungt och tryckande som sorgen själf, ogenomträngligt och skrämmande i sin högtidlighet, med bränningarnes eviga koral till ackom-pangemang, en symfoni i kolsvart moll. Och så tändes stjärnorna, först en, så en till och sedan tio, tjugo, hundra. Det var lantärnorna på hennes drömmars efterlängtade farkost. Nej de lantärnorna sutto oåtkomligt högt där uppe, dit människor aldrig nå annat än när tanken frigjord flyger

Eå fantasiens vingar — och hennes tankar höjde sig aldrig, undna vid jorden krälade de trötta i dess grus.---

En förmiddag kom Lind utför berget och talade brådskande om, att sista trasan af hans skjorta blåst bort från signalstången. Han sade det i en ton, som kom henne att förstå, att hans underrättelse innehöll en uppmaning. Tigande gick hon in i grottan och vände om en stund tillbaka med sin underkjortel i handen.

— Just så, miss, nvitt ska* det vara, utropade Lind glad. — Få se om vi inte ha bättre tur med den här.

— Men tänk ifall äfven den blåser sönder.

Lind hade gått ett par steg uppför sluttningen men vände genast tillbaka.

— Det gör den, förstås, sade han eftersinnande.

Paraftwt. ®— Och sedan?

— Dj—ar anamma, svor han till — hvarför skulle ni säga det, miss. — — A nej, vi ä' inte dömda att stanna här. Ni ska* få se, miss, m ska* få se, att...

Miss Elisabeth hörde ej fortsättningen af hans ord, ty han klättrade raskt uppför klipporna och befann sig snart utom synhåll. Hon vände icke ens på hufvudet efter honom, med en loj axelryckning tog hon plats i skuggan och lät ögonen tanklöst glida öfver omgifningarne, som hon sett så många gånger, att hon på förhand kände hvarje punkt redan innan blicken flyttades dit. I hennes neddragna mungipor hade ett bittert löje bitit sig fast, hennes hopp låg i själatåget och allt som återstod var en grym ängslan, hvilken ensam hotade att taga väldet öfver hennes vilja.

Och nätter förvandlades till dagar, sol lyste, värmde, nrände och gick ned, och aftonvinden spred blommornas vällukter kring ö och haf och ett nytt dygn lades åter till alla de, som redan runnit bort i sanden. Det kom så en tid, då hettan obarmhärtigt kväfde allt, förvandlade de två människorna till slappa ting, hvilka blott med motvilja

lydde sina egna drifter. Hvarje steg kostade dem stora ansträngningar och den för lifvets bevarande nödvändiga födan skaffade de sig liksom på halft trots, och stundom hände det, att den ena på den andres uppmaning att äta svarade:

— Hvartill tjänar det, här skola vi ju ändå dö.

Den andre såg bort, nedslagen och kraftlös följde han med, gaf henne rätt — och en stund efteråt åto bägge glupskt, endast därför, att deras hunger tvingade dem därtill.

Missmodets period var inne. Den efterlängtade räddningen kom aldrig och sedan bägge tigande myllat ner sitt hopp, staplade de upp tunga stenar öfver grafven, så att det icke mer skulle stå upp därur. Född till att gå i de ständiga misstagens ledband visar människan sin mänsklighet just genom att aldrig frivilligt rätta sina fel. Miss Elisabeth lyckades småningom öfvertyga sig om, att hon var glömd, snart fråssade hon i att martera sig själf och hvarje tanke, som gjorde henne ondt, ansades sorgfälligt och hölls vid lif så länge som möjligt. Hon pinade sig med hemsk glädje och begagnade hvarje tillfälle att äfven slå Linds svaga, flämtande hopp i smulor så små, att intet helt mer var möjligt att foga nop af dem.

Mindre mottaglig för denna lamslående tröstlöshetstretade han buttert emot, men liksom hennes styrka förut sporrat honom, åstadkom nu hennes nedslagenhet motsatsen. Han så att säga smittades däraf och satt ibland hela dagar nedanför grottan, knappt vårdande sig att gå ur solskenet.

— Ska en dö', bör det gå kvickt, plägade han säga.

Vid sådana tillfällen opponerade miss Elisabeth sig

häftigt och han gaf slappt efter för påtryckningen utifrån.

— En hinner väl, knotade han och flyttade sig verkligen. Så flammade hans energi häftigt upp, i tyst raseri samlade han ägg, dödade en sköldpadda och skaffade hem förråd för en nel vecka. När hon sedan tackade honom därför, sjönk han tillbaka i sin dåsiga olust och låg orörlig flera dagar.

Under tiden sletos de besynnerligaste motsatser hård-händt i deras bröst och aldrig ville den ena af de två detsamma som den andra. De kämpade ihärdigt mot sig själfva och bitterheten växte sig snart så stor och stark, att den ej lämnade andra känslor rum. Allt hvad de företogo sig började ske maskinmässigt och halft sinnesfrånvarande; de rörde sig som sömngångare och undveko att möta hvarandras blickar. Efteråt tog sig deras oro utlopp i hårda ord mot vännerna som glömt dem, och under anfall af nervös munterhet hånade de med gälla skratt ihjäl de sista resterna af sin tro på andra människor. Barmhärtighet var lögn, godhet och trofasthet det dummaste af allt. Det hetsade upp sig, tills blickarne flammade af vrede, knöto händerna mot hafvet och beto läpparne hvita. Särskildt visade miss Elisabeth sig uppfinningsrik, när det gällde att hitta elaka anklagelser mot alla, och då de hatat sig trötta, sågo de med gnistrande blickar på hvarandra, ty äfven de gjorde anspråk på att nämnas människor.

Snart följde en tid, då Lind lät allt gå vind för våg. Elden slocknade nedanför grottan, något ätbart fanns ej och i sin tjurskalliea envishet svulto de hela dagar. Sedan sade miss Elisabeth åt honom att skaffa nytt bränsle och några ägg.

— Det ger jag f—n! ljöd hans ursinniga svar, i det han slungade en gnistrande blick på henne.

Hon blef räda för honom och vågade ej klaga. Hungern dref henne ut att själf söka föda och hon åt råa ägg, så länge sådana funnos. Längre fram tog hon ungarne ur boen och vred, rysande för sin egen hjärtlöshet, nackarne afdem. Skuldmedveten som en brottsling, livars samvete vanan ännu ej döfvat, smög hon hem, gjorde upp eld, plockade och stekte rofvet.

Lind låtsade icke se henne. Han åt, då hon gjorde det och brummade öfver hvarje obetydlighet, som nödgade honom att röra sig ur sin apatiska dvala.

En morgon slängde han i ett utbrott af harm från sig käpparne som han använde till almanacka.

— Det ska’ tusan ödsla tid på de där längre, det nyttar ändå inte till något.

Nästa morgon skar han in en vackrare ring än vanligt i den sjunde käppen. Men samtidigt blef han elak i sitt tal, svarade snäsigt på miss Elisabeths frågor och åsåg med tydligt visad skadeglädje, hur hon vid frukosten skar sig på en krabbas skal och samma kväll föll omkull och slog sig mot en sten.

— Hör nu, miss, kunde jag inte få ett litet förskott

Eå mina tusen pund? frågade han hånande en kväll. — >et här ä’ för lite’ till biljetten hem. — Han tog ur ena fickan fram några pencesstycken, som han funnit i stewardens kavaj, och skramlade med dem i näfven.

Miss Elisabeth vände honom tigande ryggen och gick in i grottan. Lind skrattade hårdt efter henne.

Nästa morgon var han blidare till sinnes. Han ångrade tydligen sin elakhet, men visade det ej genom annat än att fylla vattenankaren och bära den till grottan, därefter låg han svärjande och butter en hel dag på sanden.

Miss Elisabeth var icke ond på honom aärför, hon kände ingen bitterhet, blef icke ens sårad. En stunds eftertanke sade henne, att hon helt och hållet var skulden till denna förändring. Ända in i det sista hade Lind bibehållit sin jämvikt; först när hon hejdlöst öfverlämnade sig åt sin förtviflan, följde han hennes exempel och gick så långt en människa kan gå. Alltid hade han sett upp till henne, lydt hvarje vink och som en väl dresserad pudel ägnar och anstår gladt viftat på svansen åt alla hennes nycker, och till tack därför beröfvade hon honom det enda värdefulla han ägde: hans hopp. Hon suckade djupt, det var tröstlöst detta.

En natt drömde hon eller inbillade sig drömma, att ett fartyg lade bi utanför bränningarne. På morgonen berättade hon det för Lind och han blef strax märkvärdigt ödmjuk och undfallande igen.— Man ska’ mte förakta drömmar, menade han troskyldigt. — Det ä’ kanske ett varsel att räddningen kommer. — Och sökande flögo hans blickar bort mot horisonten.

Hon log medlidsamt åt sitt eget hopp och hans vidskepelse, men en hel vecka turade de om att sitta bredvid signalstången och se ut öfver hafvet. Medan Lind anskaffade föda eller gick efter dricksvatten, satt miss Elisabeth uppkrupen halfvägs till vulkanens spets, högre vågade hon ej klättra, och ansträngde sina ögon till det yttersta. Blåste aet, så att den ena molntappen efter den andra stack upp vid synranden, hotade hennes hjärta att sprängas och tvänne gånger samma dag narrade hon Lind att bryta sönder sina naglar och sarga knäen blodiga, då han brådstörtadt ilade uppåt kägglans spets för att se, om hon misstagit sig eller ej.

Bägge gångerna var det falskt alarm och tysta med böjda ryggar och skälfvande knän återvände de vid nattens inbrott till sina sofställen, sedan de först tändt ett bål på stranden. Men vinden förde intet fartyg till deras ö, den föreföll att ligga långt utanför hvarje stråkväg, och stormade gjorde det aldrig denna sommar, så att en vinddrifven seglare kom heller icke inom synhåll.

— Ar jorden verkligen så stor? suckade hon. — Eller äro vi så ohyggligt små, att två människors försvinnande ej lämnar något tomrum efter sig?

— Bägge delarne, miss, bägge delarne.

Sedan högg förtviflan på nytt sina klor i deras sinnen och med den följde slappheten, som förnekade dem att vilja, endast tillät dem ännu djupare känna sin egen oförmåga.

Regntidens första skur väckte Lind ur hans försoffning.

— Det här går inte längre, förklarade han bestämdt en morgon. Han hade legat vaken hela natten och ändt-ligen fattat sitt beslut. — Vi stiga i jollen och låta vinden drifva oss hvart som hälst.

Miss Elisabeth bleknade vid hans ord. Minnet af hennes lidanden i båten väcktes till lif och hon satte sig häftigt till motvärn. — Nej, nej, nej, ljöd hennes oföränderliga svar till allt hvad han föreslog.

— Föredrar ni då att multna här, miss?

Återigen svarade hon nej.

— I så fall eör jag ett segel af våra kläder, å* resten lämna vi i guds hand.

— Gud? Han har också glömt oss.

— Så hjälpa vi oss själfva.

Paradiset ^— Vet ni, åt hvilket håll vi skola styra kursen? frågade hon ängsligt.

— Jag vet ingenting, miss, ingenting annat än att jag inte kan stanna här längre. Ska' detta kallas ett lif, vill jag hellre dö. Men först vill jag våga något för det ena eller andra. Följer ni med miss?

— Låt mig tänka först! stammade hon osäkert.

— Håll på med det, miss, men så mycket är säkert, att hvad vi tänkt har inte varit bra för någondera af oss.

— Ja, våra tankar ha råkat på villovägar, men det är mycket svårt att tänka rätt, Karl Lind.

— Svårt eller inte, hvad rör det mig; nu ämnar jag handla.

— Gör det då! sade hon sakta och såg beundrande upp till honom, ty i hans lugna ansikte läste hon, att han orygglıgt bestämt sig.— Att tänka är en svår konst, sade miss Elisabeth och satte sig ned för att grubbla öfver den nya riktning hennes lif otvifvelaktigt skulle taga efter denna dag.

Och medan hon tänkte, handlade Lind. En get blef fångad och slaktad. Salt till köttets förvarande fanns redan;

fgenom att gräfva små gropar, hälla hafsvatten däri och åta det afdunsla hade Lind för länge sedan samlat några näfvar. En hel pyramid kokosnöt ler staplades upp bredvid jollen, tvänne dödade sköldpaddor och en mängd fågel släpades dit. Träden beröfvades sina frukter, djurvärlden tvingades att lämna sin tribut, och när Lind arbetat som en slaf i fyra dagar, bad han miss Elisabeth följa sig och se på tillrustningarne för färden.

Hon gjorde det motvilligt, men på hans ifriga frågor medgaf hon, att provianten säkerligen räckte för en månads seglats. Alerstod vattnet.

Lind, som nöden gjort uppfinningsrik, hade tänkt på allt. Getskinnet skulle skuras rent ocn knytas ihop till en säck; det var ogenomträngligt, och flere kunde han skaffa, ifall det behöfdes. Hvarje invändning, som hennes rädsla framställde, gendref han segerrikt, för allt visste han råd och hjälp. Snart började hon se med hans ögon, fann allting lätt och brann inom kort af samma ifver som han. Hvar kväll sände hon numera upp brinnande böner till höjden och sof sedan tungt för att nästa morgon gripa sig an med den del af arbetet, hon frivilligt ålagit sig. Hon rostade köttet för att det ei skulle skämmas för fort,

5lockade bort de öfvermogna frukterna, ty dem ämnade e ej taga med sig, och uträttade hundratals olika saker,som gjorde hans arbete lättare. Och hon hann icke ens förundra sig öfver den snabbhet, hvarmed hon ändrat åsikt Det hade kommit mod och tillförsikt i bägges blickar och nu logo de ofta.

— Det här är att lefva, miss! utropade Lind en dag och hans ögon lyste.

Hon skrattade mot honom och sade sedan.

— Att iag behöft gå igenom så mycket, för att lära mig hvad arbete verkligen är.

— Det här ä' intet arbete, miss, det ä' nöje.

De logo på nytt mot hvarandra och grepo så verket an, där de slutat nyss förut, rädda att förlora en enda minut.

Lind kom en middag tillbaka till grottan för att äta. Han var trött, och på hans nedslagna min såg miss Elisabeth, att något oväntadt inträffat.

— Jollen tar in vatten, svarade han på hennes fråga.

— Flera bord a spruckna — solvärmen, förstår ni, miss, men det ska snart vara hjälpt. — Och så berättade han stolt öfver sitt kraftprof, hur han ensam skjutit båten i sjön och att den genast börjat fyllas af vatten. — Men jag ska' täta den, jag ska', miss.

En dag använde han till att af kokosnötskal repa fibrer, sedan försvann han i skogen och kom sent på kvällen åter med stora klumpar af en seg, gummiliknande kåda. Hvarje ny svårighet öfvervann han genast och med aldrig sinande pratsamhet förtalde han oupphörligt långa historier om skeppsbrutna, som räddats ur ae mest otroliga faror. Ibland svek honom minnet, men då fantiserade han vidare, gjorde en ny berättelse af två, tre gamla och spann som en belåten katt, när det lyckliga slutet ändtligen följde, och det uteblef aldrig. Därpå förundrade sig bägge öfver de andras tur och drogo den slutsatsen, att det snart skulle gå dem på samma sätt, tviflade gjorde ingendera längre.

Uttröttad af det tunga arbetet sof Lind hvarje natt som ett murmeldjur och så fort dagen bräckte trafvade han till viken och började på nytt. Stående i vatinet dref han med träkilar in kokosfibrer i springorna, smetade den sega kådan däröfver och sjöng högt för hvar spricka som tätades.

Under tiden satt miss Elisabeth på sanden, knöt ihop getskinnen till säckar, skrattade då han gjorde det, ocn räckte honom hans få, klumpiga verktyg, innan han hunnituttala en önskan att erhålla dem. Numera var det han, som utdelade befallningar, och hon lydde alltid så flinkt det stod i hennes förmåga, under det att hon beundrade den kraftiga figurens rörelser och de händiga näfvarnes snabba grepp. Allt kunde han, allt utförde han och än mer ville han. Han hade med ens tagit väldet, den simple, okunnige arbetaren var en hjälte, ty på hans oöfvade hjärna berodde ytterst deras räddning. Och hon underordnade sig villigt, steg lugnt ned från de inbillade företrädenas piedestal, deras samhälle var för nytt att veta af annat än jämlikheten, hvartill alla födas. Och trots denna tröstande tanke, ty för de fleste är jämlikheten en stor tröst, kände hon sig bedröfligt underlägsen. Det hela blef slutligen till en häpen undran öfver mannens natur, som så länge i doft trots sofvit vinterdvalans sömn för att plötsligt med vårens hela nyvaknade lifskraft slunga sig in i den motsatta ytterligheten.

— Att vi icke tänkt på detta förut, sade hon halft för sig.

— Tänkt? På hvad, miss?

— På jollen ... att fara härifrån.

— Jag har funderat öfver det hela tiden.

— Har ni? Och inte sagt mig något?

— Neej. Jag väntade, att ni skulle säga det först, miss.

— Väntade ni? — Hon stirrade på honom med vidt uppspärrade ögon och sökte fruktlöst ord för sin förvåning. Han hade gått där och bidat, slitit ut sin energi på det hopplösaste af allt: på att vänta förgäfves, och tyst samlat agg till henne, som ingenting sagt. Och hon hade ej gjort det, fastän hon alltid velat detsamma. Hvarpå berodde då detta? Hur hade han kunnat det? — Åh, nu fattade hon anledningen till hans buttra tvärhet, hans kärfva ovänlighet, som hon alldeles missförstått. Det var tragiskt löjligt alltsammans. Hon måste fundera ut lösningen på detta problem, som kastats för hennes fötter, draga fram sanningen ur detta vid första anblicken obegripliga kaos af stämningar, längtan, hopp och blind undergifvenhet; sanningen var väl åtminstone värd en stunds eftertanke, medan hon hvilade sina trötta lemmar.

Lind arbetade lugnt vidare, pluggade in fiberknippen i springorna och talade under tiden.

— Ser ni, miss, det ä’ nog någon mening med det här. Den gode guden låter ju inte ens en sparf falla tiUmarken, å nog ska' han hjälpa oss nu, när vi ordentligt gått igenom vår pröfningstid. Det här med båten ä’ nog också bara en pröfning å’ ... Han försökte sig på ett bibelspråk men afstod därifrån, då minnet svek honom, och började i stället rabbla upp lösryckta bitar ur sin i barndomen lärda läxa om den stränge skolmästaren gud fader, som litet emellan ger sin små människobarn en grundlig aga, vare sig de förtjänat det eller ej, och om en officiell försyn, som likväl inte har någon annan uppgift än att dela olika, men på det tycktes han ej tänka.

Hon betraktade honom litet gäckande från sidan, ty hon förstod nu, att hans hastigt påkomna religiositet, af hvilken hon förut aldrig märkt någon yttring, var ett par mutor, som hans okunnighet narrade honom att offra icke den rätte guden utan en elak afgud, som han fruktade eljest skulle lägga hinder i vägen för en lyckosam färd

och med hvilken han helst ville stå väl, så länge han trodde sig behöfva hjälp.

Då hon icke svarade honom och han ej lyckades se uttrycket i hennes ansikte, blef Lind osäker och tystnade lika omotiveradt som han börjat. Hans tankar, hvilka af brist på vana endast trögt formade sig till ett helt, liknade en stelnad lavaström. Det fordrades en inre känslornas eruption för att bringa dem fram i dagen, men då hon ej hjälpte honom på väg, teg han.

Och medan miss Elisabeth satt där på sanden och stirrade bort mot horisonten, fann hon den rätta utgångspunkten. Den hos Lind inplantade vanan att lyda andras tankar, alstrade hans barnsliga hjälplöshet, så snart han skulle tänka själf; trots sina fyrtio år var han nästan tom i hjärnan. Men hur hade han blifvit sådan? — När hon tänkt ännu en stund formulerade hon sin sista fråga: hur hade han blifvit så bedröfligt lik alla andra?

Hos honom fanns ämne till hvad som hälst. Kroppen var sund, viljan stark, och likväl skulle han aldrig kunna blifva annat än en vanlig arbetare, ett obetydligt spån på lifvets strida ström, en af dem, som flöt så länge han orkade och sedan sjönk i glömskan. Hvem var skulden till, att förutsättningarnes löftesrika knoppar vissnade, innan de gått i blom? — Samhället, svarade hon — det samhälle, du tillhört och som du just nu ifrigare än någonsin längtar att tillhöra. Samhället, som i stället för att lära honom och hans likar att tänka, stapla upp alla möjliga hinder ihans väg och sliter ut kroppen, förrän hjärnan mognat Och hos honom fanns dock allt, som berättigade till en tryggad plats: en frisk kropp, en ren själ, ett godt hjärta och en hjärna från början lika väl danad som någon annans. Och oaktadt dessa storartade förmåner har samhället befallt honom att vara intet, och det underligaste af allt, han lyder.

Häpen öfver den oväntade riktning hennes tankar tagit såg sig miss Elisabeth omkring som efter uppvaknandet ur en tung sömn.

— Hvem är jag, som tänker detta, mumlade hon kla-

fande. — Åh hvad jag måtte hafva blifvit förändrad! — fon lutade pannan mot knäen för att slippa se något och sade bittert: — Hvad vi kvinnor äro olyckliga, som aldrig behöfva tänka.

— Hur ä* det miss? frågade Lind. — Ä’ ni sjuk?

— Nej, sade hon otåligt och såg bort för att slippa möta hans vänliga blick. — Jag tänkte blott

— Akta er för det, miss, det blir man aldrig glad af.

Hon höjde lätt på axlarne, det där var också ett svar

på frågorna. Och så lät hon blicken sakta glida förbi om-gifningarne. Där stod skogen i mörka, högtidliga färger och hafvet låg i reenbågsprakt under himlahvalfvets oändliga diup. En flock stortrutar och tärnor snattrade kring en död fisk nedanför åsen och krabborna solade sig dåsiga vid stranden litande på sina skyddande skal, dem inga rofgiriga näbbar förmådde knäcka. Och hon anade, hur farlig tanken är, hur alla små och stora orättvisor, hvaraf det bestående efter hand fuskats ihop, lefva på och hafva sin rot i denna från barndomen inläraa oförmåga att tänka. Ty började alla människor tänka i dag, skulle de slagit världen i spillror till i morgon. När samhället gjorde s. k. uppoffringar för folkskolor, där det lärde sina styfbarn att icke tänka, och institut, där de utvalde dresserades att tänka så litet som möjligt eller blott i en viss riktning, vidtog det helt enkelt af behofvet påkallade försiktighetsmått och söijde för sitt bestånd.

Miss Elisabeth förde skrämd bägge händerna upp till pannan, det blef för mycket detta, hon ville ej tänka längre. Hon gjorde det ej heller, men sjöfåglarnes hesa skrin ljödo i hennes öron som smädevisor och skogen tycktes henne med kallt förakt blicka ned på den lilla människan, som öfvade sig att forma stora tankar och blef rädd för dem.Och samtidigt föreföll det, som om hennes längtan att komma bort från ön domnat och med en vemodets tår till prydnad på grafven lagt sig ned att dö för alltid.

En stuhd efteråt arbetade hon ifrigare än någonsin och med af ångest skälfvande händer gräfde hon upp sin skendöda längtan ur dess för tidigt redda graf. Hon ville bort, tillbaka till det gamla, till de själftagna

privilegierna och orättvisorna, voro de än skyhöga, ty äfven midt i naturen, den store uppfostrarens sköte, går det mycket långsamt att nöta af sig den hårda ytterhud, omständigheter och tvång gifvit människan.

Men innan hon somnade den aftonen, var hon blek af fruktan för, att den besynnerliga känslan, att hon icke ville tillbaka igen, än en gång skulle vakna till lif inom henne.

Elfte dagens afton efter arbetets början tillkännagaf Lind triumferande, att allt var färdigt. Med tindrande blickar betraktade båda sitt verk och drogo en jublande suck, då de sågo, hur jollen lätt som ett spån flöt på vattnet.

Det var en något mulen kväll med tunga, mörka moln i öster och en svag nordlig bris. Skymningen flög snabbt fram öfver världen och begrof föremålen i sitt gråa töcken och tätt bakom sin förtrupp följde natten, medan ljuset långsamt och motvilligt vek undan för den starkare.

Lind stod bredbent på stranden och njöt af sitt arbete, så länge dagern ännu lät honom se något.

— I morgon vid den här tiden ä’ vi långt borta, sade han till slut allvarligt.

— Ja i morgon! — Det låg stormande fröjd i hennes stämma och tacksam räckte hon honom sin högra hand, som han okonstladt fattade och tryckte.

— Vi hålla rätt söderut, tilläde Lind efter en stund — jag tror, att det ä* säkrast.

Något mer yttrades ej om den saken, de voro öfverens och vände snart åter till grottan, ty natten hotade att blifva regnig och de ville så mycket som möjligt spara sina krafter. På åsen mellan de båda strandslätterna stannade Lind ånyo och skuggade med handen för ögonen, han ville än en gång se jollen, innan han gick vidare. Ja där gungade den på vågorna och slet lekfullt i de båda tåg, hvar-med den bundits vid pålen, som Lind^drifvit fyra fot ned i marken.De nickade bägge leende mot hvarandra, det otroliga hade skett, allt var redo.

Vid midnattstid blåste det upp till storm. Vredgade vräkte vågorna in öfver bränningarne, sprungo ursinniga mot stranden med hvit fradga på sina svarta kammar och spolade högt upp på sanden, där de vild t skränande splittrades mot ae orubbliga stenarne. Men de bägge människorna märkte intet, de sofvo tungt och godt, som en hvar gör efter väl förrättadt dagsverke. Och tidigt nästa morgon voro de färdiga att anträda sin farliga färd mot ett mål, som de icke visste blott hoppades ej skulle vara för långt aflägset.

— Det blåser styggt, sade Lind — men desto fortare komma vi fram. — Hans ögon flögo spanande öfver de ärggröna, skumkrönta vågorna, som hotfullt sorlade vreda varningar mot honom och ibland slungade sina stänk ända fram till hans fötter. — I alla händelser ska* vi härifrån nu, tilläde han fast och gick beslutsamt några steg, under det att miss Elisabeth en stund stannade efter och i en lång blick tog afsked af grottan och platsen framför densamma. Då hon vände sig om för att skynda i fatt honom, var Lind redan halfvägs uppe på åsen mellan strandremsorna, och då hon nådde dess rot, såg hon honom stanna där uppe och se bort mot viken. Nästa sekund skedde något oförklarligt. Mannen vacklade som en drucken, tog sig häftigt om hufvudet och utstötte ett klagande skri, hvilket svagt och oredigt nådde hennes öron genom blåsten.

Hon förstod, att någonting händt under natten, och ilade snabbt vidare. Hunnen upp till Lind stannade hon som bedöfvad och mekaniskt görande samma åtbörd som han, flämtade hon.

— Borta! — Hon gned häftigt sina ögon, det var ej möjligt annat än att en synvilla bedrog dem.

— Dömda! sade onaturligt doft mannen vid hennes sida.

Miss Elisabeth rätade hastigt upp sin sammansiunkna

kropp och sprang utför åsen, hon ville på nära håll öfver-tyga sig, att hon sett rätt. Och när hon stod vid den plats, där de båda föregående afton lämnat jollen, fanns intet annat kvar än ett djupt, vattenfylldt hål i sanden, pålen var lössliten, jollen hade flutit ut.

En hel kvart förflöt, innan hon fattade, hvad denna förlust verkligen innebar. Sedan tumlade hon ned på kokosnöthögen där invid och stirrade med af skrämsel vidt upp-spärrade ögon mot hafvet, som stulit deras sista

hopp. De voro oåterkalleligen afstängda från världen, ödet haae afkunnat sin dom. Och provianten låg där orubbad på sin plats, de rostade köttskifvorna insvepta i en gethud, vattenpåsarne och ankarne, allt färdigt att föras om bord, endast det viktigaste, jollen, saknades.

En stund etteråt reste hon sig, bedöfvad af slaget, och ide tillbaka till åsen samt stannade bredvid Lind.

an borrade fast sina ögon i hennes, som om han ända till det sista inbillat sig, att ett misstag varit möjligt Och när han i hennes stela blickar läste bekräftelsen på, att det var förbi, kom något virrigt i hans.

— Dömda! sade han för andra gången.

— Vi äro ju människor, mumlade hon utan att veta, hvad hon menade därmed.

— Människor! Just därför är det så svårt att bära.

Ännu en gång sågo de dit ned, sedan vacklade bägge

som druckna mot grottan. Där rätade Lind plötsligt upp sig och höjde sina knutna händer mot himlen.

— Lifvet, hvad är det värdt! Åh, du där uppe, du...

— Nej, nej! bad hon skrämd. — Häda icke!

— Nej, sade han och sjönk ihop i viljelös slapphet — det tjänar neller ingenting till.

Hela dagen låg Lind framstupa invid klippväggen, och hon satt orörlig i grottans ingång, med pannan lutad mot knogarne. Han gräfde ned sig i en oresonlig förtviflan, som hvarken ville höra eller förstå skäl, och hon tänkte på detta sista och mycket annat, som timat. Någon mening måtte det finnas med allt, men hvilken? Hennes ögon höjdes mot den himmel, dit barnet lärt sig rikta de frågor, på hvilka det befarade, att människor ej kunde gifva svar. Och den log blott kallt blå och oåtkomligt hög, ingenting annat. Således måste hon själf både fråga och svara, inom sig söka gåtans lösning, nu, fastän hon var så trött. — Flere timmar efteråt väcktes fröet till en tanke i hennes söndergrubblade hjärna.

— Jag har offrat, hviskade hon sakta — ty rättigheten att nämnas människa, köpes blott till mycket högt pris. Nåväl, jag vill betala och försöka lefva, blott jag får glömma. Du, till hvilken man vänder sig, när alla andra svika, gif mig flera bördor att bära, på det att de alla må blifva lättare. Och sedan, tilläde hon lugnt och sansadt med ett leende, hvari den stora, kraftiga försakelsen kämpade medden svaga, döende bitterheten om väldet. — När jag funnit min plikt, skall jag söka fylla den. — Därefter gjorde hon hela dagen intet annat, än förundrade sig öfver, att slaget, som bordt krossa henne, liksom det gjort mannen där nere blind och döf för allt, icke lämnade efter sig mer än ett ofantligt tomrum, hvilket inga tankar tycktes vara nog stora att fylla. Men något af sin gamla längtan, kände hon ej, det forna var dödt, ty mellan det och framtiden fanns blott den oerhörda tomheten, som tid och tanke ej förmådde mäta.

På aftonen började ett stridt regn falla. Tunga och stora plaskade dropparne mot erottans tak, små rännilar sipprade snart utför bergets sidor och gräfde djupa fåror i sanden på sin väg mot hafvet.

—* Lind! ropade miss Elisabeth, väckt till verkligheten af den kyla kvällsluften och regnet förde med sig.

Han hörde henne icke, åtminstone gjorde han ingen rörelse.

Hon ropade om igen, och då han fortfarande låg kvar, gick hon ned till honom och lade sin hand på hans hufvud

— Ni blir våt, Lind, kom upp i erottan! — Hon ryggade tillbaka, skrämd af den glasartade, uttryckslösa blick, han riktade mot henne, men hämtade snart mod och räckte honom handen. Frånvarande lät han sig ledas till grottan, satte sig i dess ingång och med ögonen envist riktade mot åsen, bakom hvilken jollen funnits föregående dag, stirrade han hela natten ut i regnet. — — —

En längre tid gingo de bägge skeppsbrutna inåtvända och tysta som skuggor förbi hvaranara. De meddelade sig hälst med tecken, ty ljudet af deras röster kom bägge att spritta till och nära nog känna fysisk smärta. De återhämtade sig dock, men en stor förändring hade skett med dem, det märkte de. Miss Elisabeths rena drag hade

stelnat som huggna i marmor och i ögonen skimrade ofta ett skrämdt uttryck, och tvärs öfver Linds panna hade en djup fåra plöjt sig väe, den plånades aldrig ut och det dröjde år, innan ett leende lyste upp hennes ansikte. Det var de yttre tecknen på den inre strid det kostat dem att öppna resignationen port och träda in till en ny afdelning af det, som kallas lifvet.

Under tiden lefde de, emedan det är en af de uppgifter, människan fått sig förelagd. Förråden till den färd, hvarom de aldrig talade, gjorde dem stor nytta. Lind bar dem till grottan och miss Elisabeth plockade in de olikatingen i hål och skrefvor, där de skyddades för luft och väta. Grottan delades i tvänne rum. Genom att hänga upp gethudarne på en stång, hade miss Elisabeth för sin räkning reserverat en tredjedel; på andra sidan förhänget sof Lind hvar n$tt. Tyst och sluten gick han och kom, steg upp eller lade sig, hans enda nöje var att tälja nya käppar till »almanackor» och med ett vemodigt löje räkna skårorna, som sade honom att ett dygn åter spårlöst runnit bort som vatten i sanden.

Dagar och nätter störtade regnet ned öfver ön, uppehållen mellan skurarne voro få och korta och en solstråle letade sig numera aldrig väg mellan de täta molnen. Den grå tröstlösheten breddes likt ett sorgedok öfver naturen, som med öppna ögon sof i en kort, flämtande dvala, och när det ej regnade föddes dimman ur hafvet, vältrade i fukttyngda moln uppför strandbrädden, besteg höjderna och svepte in allt i sin Kyliga famn. Dagarne släpaae sig med trötta fjät öfver jorden, kommo och gingo, lämnande intet efter sig hos de båda människorna, icke ens längtan kände de längre, den stora tröttheten, resignationens halfbroder, höll dem fångna.

Och en dag, hon skulle aldrig glömma den, vände mannen till hälften på hufvudet och sade tonlöst:

— Nu ä’ det jul där hemma.

— Jul! — Hennes stämma klang ängsligt frågande, som vid ett plötsligt uppvaknande ur en tung sömn. — Jul! — Hans yttrande väckte en hel här af tankar och minnen till lif inom henne: misteln i taket, vännorna, ljuset, värmen och... och ... åh åh! hon ville gråta, men lyckades, efter en hjältemodig ansträngning, svälja tårarne. — Gråta, nej hon var för trött. Men det arbetade våldsamt i hennes bröst, det gamla reste hufvudet mot det nva, snyftningarne trängde stötvis upp och stannade på halrva vägen, och så sjönk hon ned på marken, hennes smärta var för stor, ett helt haf med tårar var ej nog för den. Så satt hon länge med pannan lutad mot klippväggen, utan att tänka eller känna annat än, hur en ofantlig tomhet omgaf henne på alla sidor. Ett besynnerligt ljud väckte till slut hennes uppmärksamhet och halft motvilligt vände hon sig om.

Lind satt vid grottans öppning med ryggen åt henne. Först h viss lade han några takter af en långsläp ig melodi,sedan stämde han upp en salm och sjöng med sin skrofliga bas ett par verser. Falska toner forekommo ofta, men det var känsla i hans föredrag och hon lyssnade andäktigt, under det att en vemodig frid smög sig in i det trötta sinnet.

Efter en stund tystnade han och föll framstupa som träffad af ett klubbslag i nacken, och med pannan hårdt tryckt mot knäen, grät han hejdlöst, som ett barn gråter inför sin första stora sorg.

Miss Elisabeth betraktade honom häpen. Hon såg, hur snyftningarne regelbundet störtade upp genom hans hals, hur den böjda ryggen vidgades under hans gränslösa smärta och hur kroppen skalf under anfallets häftighet. Hon tyckte sig med ens stor och kraftfull, medan han var ett litet hjälplöst barn. Hon reste sig och gick fram till honom. Och läggande handen på hans tofviga hår, sade hon tröstande:

— Lind! Ah, Lind då!

Han sjönk djupare ned, den lilla, lätta handen var honom för tung.

— Lind! sade hon på nytt och smekte hans kind.

Beröringen väckte nonom till medvetande. Han såg

upp mot henne med en tårfylld blick, hvars djupa förtviflan som en elektrisk stöt skakade henne från ofvan till nedan.

— Stackars oss! snyftade hon och föll på knä vid hans sida. Och med hufvudet lutadt mot hans skuldra, grät hon ut i långa, stönande suckar.

Utanför störtade en syndaflod ned öfver ön och hotade att dränka den under sina vattenmassor. Bränningarnes dån slukades af det envisa plaskandet, då droppe efter droppe i ändlös kappspringning ramlade ned och splittrades mot sten eller sana. Endast när vinden emellanåt hven till litet starkare än vanligt, dog det entoniga prasslet bort för den med kraftigare stämma utrustade stormen. Först ljödo några inledande ackord, under det att vinden liksom pröfvade sin styrka, sedan dunkade jättenäfvar på en ofantlig klaviatur och fram vrålades en ohygglig konsert, under hvilken trumhinnorna skällde, därpå följde ett par långa, mäktiga mistlurtoner och allt upplöste sig i en villervalla af de mest oresonliga liud. Så hven stormen vidare, fösande regnet framför sig, och sedan plaskade åter millioner efter millioner vattendroppar mot sten och sand, utan brådska eller öfverilning, endast som om de fullgjort en oeftergifligpligt, och vattnets prassel öfverröstade på nytt hvarje annat ljud.

Miss Elisabeth hade gråtit slut.

— Det här är vår jul, sade hon nästan kyligt — Och sedan?

— Vi få väl lefva, vi med.

— Lefva! — Jaså, det också?

— Ja, det gör ju alla människor.

— Är ni säker på det, Lind?

— Det kallas så.

— Ja, den lögnen har jag hört så ofta... Hon häjdade sig tvärt, ty hon mötte en förundrad blick ur hans ärliga ögon. — Ja, fortfor hon blidt — ni har rätt, Karl Lind, inte den tonen på julaftonen... vår julafton.

Han nickade vänligt mot henne, och ett vackert leende växte fram under hans tofviga skägg. Det kom mildhet och glans i deras ögon, när blickarne sökte och funno hvarandra. Och oväntadt började bägge ånyo gråta, men det var ett mildt, befruktande vårregn, som lättade sinnena och varsamt sköljde bort smärtans damm och bitterhetens smuts ur själarne.

— Hur länge ha vi varit här? frågade miss Elisabeth och hennes leende dog bort.

— Jag såg efter i morse. Det ä’ åtta månader och tre veckor nu.

Miss Elisabeth gick fram till Lind och räckande honom handen sade hon sakta:

— Tack för den här tiden, Karl Lind!

Han reste sig snabbt och fattade den räckta handen.

— Så fick jag ändå en julklapp! Tack själf, miss!

De märkte bägge, att en af de sista stenarne i muren mellan dem fallit bort. Hon blef glad öfver närmandet och han kände sig lyftad af, att hon frivilligt stigit ned från sin höjd och kommit honom till mötes. Och djupt ned i bröstet sade han än en gång:

— Tack, miss!

Utanför väkte störtfloden ned, slet loss klippor och stenar, ryckte upp buskar och bröt träd och kom bäcken att svälla till en flod samt jagade hvarje lefvande varelse in i sitt hål. Men de bägge människorna märkte intet, det var jul inom dem. Lind var långt borta. Han hörde orgelbruset i den gamla landtkyrkan hemma i Bohuslän, han såg julottans ljus i bleckhållarne vid hvarje bänk ochhögtidsklädd allmoge i djupa led framför och bakom sig. Och gamle prostens spröda stämma täljde den aldrig nog hörda sagan om gossebarnet i Betlehems krubba och förkunnade för tusen sinom tusende gången det glada bådskapet: frid på jorden och människorna en god vilja. Då började han lågmäldt men tydligt bedja med. Minnet af hans barndom stod lefvande för honom, där fanns granen,

grenljuset och fisken och gröten, och sedan bad lille Karl Lind som en snäll gosse sitt Fader vår.

Miss Elisabeth föll ned bredvid honom och med hufvudena tätt intill hvarandra bådo bägge på hvar sitt språk:

— Herren välsigne oss och bevare oss!

IX.

Allt låg i korta, matta flämtningar under solens brännande strålar. Ej ett ljud förnams, själfva bränningen utanför öns stränder tycktes sofva en orofylld, febertyngd sömn och blott i drömmen göra svaga försök att störa stillheten. Ur den luckra jorden kring bäcken, som tycktes hafva stannat i sitt lopp, och på högslätten liksom ur hafvet steg tystnaden så hög och mäktig, att den blef något förnimbart för yttre sinnen.

Regntiden var länge, sedan slut och nyskapandets verk inom naturen börjadt. Ånyo sköto buskar och träd friska, saftiga skott, på nytt förökade djurvärlden sig. Utefter stränderna parade sjöfåglarne, krabbor och sköldpaddor höllo till i sina hål och brydde sig knappt om att söka föda, det försiggick något annat, större och viktigare ting än att bevara ett redan halft förbrukadt lif förestodo. Och naturen, som upprepat detsamma i evigheter, fullgjorde sitt verk, dref på, där sådant behöfdes, och höll igen, där det var af nöden, lugnt, kärleksfullt och varsamt hann allas moder med allt, just därför att natur intet annat är än kärlek.

Nu var det middagshvilans tid, då värmen föll ned öfver allt och i beskyddande ömhet lindade bomull kring de frön, ur hvilka lefvande varelser skulle springa fram, på det att dessa sedan i sin ordning skulle varda upphofvet till nya sådana.

Ut ur hålan vid stranden kom en kvinna med långsamma och släpande men fasta steg. Det långa, mörka håret föll i en fläta utefter hennes rygg och var nedtill sammanbundet med ett vanligt snöre. Hennes klädesplaggbestodo af en nött och fläckad manskavaj, i hvilken hvarannan knapp saknades, och en kjortel af getskinn med raggen vänd utåt. Den hade förfärdigats på så vis, att hon med en knif skurit hål utefter kanterna i de två stycken, hvaraf den gjorts, och sedan genom hålen trädt remmar och knutit ihop dem. Vackert eller bekvämt efter vanliga begrepp var det ej, men därom föreföll hon alldeles okunnig. På fötterna bar hon sockor af samma materiel som kjolen, de skyddade mot stenarnas hvassa kanter, för hvilka hon i öfrigt ej syntes vara rädd. Miss Elisabeth — denna solbrända, härdade kvinna var verkligen miss Elisabeth Devereux — gick med vårdslöst ledig hållning mot höjdkammen, på hvars andra sida bäcken flöt fram. Ehuru hvarje steg i den tryckande hettan, hvilken kom hennes blod att sjuda och klämde tinningarne som i ett skrufstäd, kostade ansträngning, gick hon lätt vaggande på höfterna. Hon var törstig och då intet vatten fanns i grottan, begaf hon sig till bäcken för att dricka. — Ett par månader förut skulle det ej fallit henne in att bekväma sig därtill, men efter mer än ett och ett halft års vistelse midt i en rik natur kan ingen undvika att taga intryck däraf, också hade ånyo en stor förändring försiggått inom henne. Och af den mur, som fordom stått mellan henne och Lind, fanns ingenting kvar. De förändrade omständigheterna hade utplånat till och med resterna af densamma, och hon var glad däråt, ty hon hade lärt sig att tänka och känna på ett nytt, ett bättre sätt.

Efter att i öfver ett år stillatigande hafva låtit Lind arbeta för att skaffa dem båda föda, det enda hon en längre tid ansett sig behöfva, hade hon plötsligt funnit det förnedrande i att låta en annan göra allt för sig. Att börja med tackade hon honom pinsamt vänligt för hans godhet och för att på något sätt visa sin erkänsla lappade hon oombedd de sista resterna af de paltor, han bar; dessutom bemödade hon sig att ständigt visa honom ett gladt ansikte, en föresats stundom ytterst svår att fullfölja.

Snart märkte hon, att Lind först blef generad och sedan misstrogen. Han drog sig för att komma henne nära och då hon vände ryggen till stirrade han med ett yttryck af gapande förvåning i sitt ansikte efter henne. Hon blef allt annat än glad öfver att dessa försök till en rättvis delning af skyldig- och rättigheter nära nog medförde raka motsatsen af det hon åsyftat, och för att ommöjligt vinna åtminstone en inblick i hans tankar frågade hon en

förmiddag:

— Är ni rädd för mig, Lind?

— Rädd! Åh fattig heller! — Men hans trygga ord motsades af den rörelse, som följde dem. Med en klumpig åtbörd lyfte han på sin getskinnsmössa och bugade sig samtidigt onödigt djupt för henne.

— Hvarför gör ni så där? utbrast hon otåligt. — Vi äro ju två människor, hör ni det, Lind, människor, vi äro precis lika goda, inte sant?

Han svarade ingenting på detta utan iakttog en afvaktande hållning alltjämt med mössan i hand.

— Jag är en vanlig kvinna, fortsatte hon fast besluten att bränna sina skepp bakom sig — jag önskar blott att ni behandlar mig som en sådan.

— Det ä' allt skillnad på kvinnor ändå, invände han osäkert.

— Ja, ja, men ni är inte min dräng och nu hoppas jag, att ni inte längre betraktar mig som någon slags öfverordnad. Ifall ni till exempel inte ville hjälpa mig, som ni hittills gjort, kan jag ju inte tvinga er därtill.

— Ja men nu *vill* jag hjälpa er, miss, sade han enkelt.

— Tack Lind, men då skall också jag hjälpa er — så godt jag kan, tillade hon litet tvekande.

— Tack själf, miss! sade han och lämnade henne för att göra upp eld till middagsmåltiden.

Och efter detta samtal gick allt som vanligt, medan hon en hel vecka ej gjorde annat än förundrade sig öfver, att det var den forna miss Elisabeth Devereux, som yttrat dessa ord, under det att den genom generationer nedärfda underlägsenhetskänslan hindrat honom mottaga den hand, som ärligt räckts till ett närmande. Hans aktning för sina traditioner var således djupare rotad än hennes för sina, han visste sig vara född till att arbeta för andra, hvilka återigen visste sig vara födda till att skörda frukterna af hans arbete. Men hon ämnade ej böja sig för det tragiskt löjliga i en tradition, hvars orättvisa låg i öppen dag, hon ämnade föra sin vilja igenom, och så en dag sade hon med ett, som hon trodde muntert skratt.

— Hädanefter lagar jag vår mat.

— Hm, hostade han öfverraskad. — Kan ni det då miss? kom det sedan nästan misslynt.

— Kan? Jag vet inte, alltid kan jag ju försöka.Därmed hade hon tagit kokgropen i besittning och när han varit till skogen för att hämta bränsle eller fångat ett par krabbor vid stranden och kom tillbaka, fann han alltid en af deras konstlösa rätter färdiga väntande sig. De första experimenten misslyckades alldeles för miss Elisabeth, men Lind sväljde oföränderligt de stundom för litet eller ibland för mycket kokade bitarne och förklarade med ett vänligt grin, »att hon var tusan så mycket styfvare än han».

Under loppet af en månad lärde hon sig deras enkla kokkonsts alla små finesser och då hon blifvit säker på sin sak, började hon gå vidare för att finna något nytt. På ön växte en hel del plantor, hvilkas blad, frön eller frukter antagligen lämpade sig till kryddor eller kanske rent utaf dögo till nya anrättningar. Hon gjorde i hemlighet några försök och efter ett par tvifvelaktiga sådana märkte hon, att en i smaken pepparliknande skidfrukt med fördel lät sig användas till det traniga fågelköttet, en annan passade till sköldpaddssoppan, medan hon af de små citronartade frukterna lyckades framställa en syrlig, men smaklig kräm.

Sin första triumf på detta område hade hon firat en vecka förut. När Lind ätit det mörka, trådiga sköldpaddskött, hvaraf deras middagsmåltid bestått, utbrast han beundrande.

— Anfäkta det, miss, det här med kryddorna hade jag aldrig kunnat hitta på. — Och för att på något sätt visa sin erkänsla för hennes omsorg om honom bar han hem dubbelt så mycket bränsle som vanligt, ty fastän de ännu ägde ett par tändsticksaskar kvar, underhöllo de elden brinnande dygnet om.

De bägge skeppsbrutna gledo hvarandra märkbart närmare med hvarje dag. Den händige matrosen, som alltid hittade en utväg ur de små bryderier, hvari de emellanåt råkade, och som utan onödigt prat fullgjorde hvad han

ansåg vara sina åligganden, växte i miss Elisabeths ögon. Från att hafva varit en vanlig simpel arbetare, af hvilka millioner lefde och dogo, utan att hon eller hennes likar förr ens offrat en tanke däråt, blef han en plikttrogen människa — och hur många sådana finns det väl? frågade hon sig. Efter denna sin upptäckt, som hon kallade det, blygdes hon öfver att ej hafva gjort den, förrän hon tvingats därtill. Och när småningom de barnsliga fördomar, på hvilkas bibehållande ett s. k. modärnt samhälle existerar, nötitsbort från henne af omständigheter, som ingen i detta samhälle brytt sig om att förutse, fann hon med ens Linds sätt att tala, att röra sig, sitta eller gå, kort sagdt allt hos honom, utmärkt. Hennes forna fasa för den grofva huden och de krokiga ryggarne hos industriens civiliserade slafvar, alla hennes smått löjliga föreställningar om högre eller lägre klasser vek för vissheten, att han som hon var människa.

Det låg en hel del öfverdrift i denna hennes uppfattning, som födts af ångern öfver en medveten oförrätt tillfogad medmänniskor, hvilka hon aldrig känt eller brytt sig om, men det visste hon säkert, de händer, som i ett års tid dagligen räckt henne föda kunde icke förblifva grofva i längden. Hans vänliga uppmärksamhet hade adlat den valkiga huden.

Då miss Elisabeth väl tänkt sig in i detta nya, kände hon sig nära nog skamsen öfver att ej hafva funnit det långt förut. Men sedan tog hon också modigt för sig det, hon ansåg vara sin del af deras gemensamma arbete. Hon ägnade blott en kort stund åt att beklaga sina många medsystrar, som hvarken sågo eller ville se, men hon glömde därvid alldeles det sätt, hvarpå hon själf fått sina ögon öppnade.

Efter måltiden sutto de två vanligtvis en stund i klippväggens skugga och samtalade. Miss Elisabeth fick de flesta af sina gamla föreställningar om medmänniskor rättade, ty då Lind funnit att hennes vänlighet ej var ett påhitt för stunden, som han först befarat, blef han genast meddelsam. De nådde hastigt närmare hvarandra, gåfvo och togo emot små förtroenden och hon skrattade ofta åt hans historier från skansen, ur hvilka han med aldrig svikande finkänslighet plockade bort grofheterna.

Men under gårdagen störde han oväntadt det goda förhållandet och slungade in ett nytt ämne i hennes tankevärld. I ett anfall af godt lynne utropade han.

— Här lefva vi min själ precis som man å’ hustru.

Hon reste sig genast och gick tigande in i grottan, medan en brännande rodnad betäckte hennes ansikte. *Detta* nya blef henne för mycket och hon växlade ei ett ord med honom under hela dagen. På hans min såg hon, att han ångrade sitt förflugna yttrande utan att rätt veta, hvad han gjordt för ondt, och hon föresatte sig att ej mer tänka därpå. Men i den värld där hon lefde, led hjärnanständigt brist på näring och kastade sig därför girigt öfver hvarje småsak, som slumpen förde inom räckhåll. Just därför att hon beslutat icke tänka på det, gjorde hon så; hur stora inre och yttre förändringar hon än undergått, kvinna var hon dock.

Halfva natten och hela dagen hade det stått för henne, att hon kunde skänka bort sig åt mannen, som en nyck af ödet gifvit henne till följeslagare. Hon grubblade så att hjärnan värkte, och kom slutligen till det resultat, att han kunnat taga henne flere gånger, ifall han velat. Hunnen så långt stannade hon skrämd inför den fara hennes fantasi manat fram. —

Och nu gick hon med torr gom mot bäcken för att dricka, medan Lind sof inne i grottan okunnig om den storm, hans oskyldiga skämt uppväckt.

Miss Elisabeth klättrade uppför stenåsen, gick öfver dess kam och utför sluttningen samt nådde öfver sandslätten fram till bäcken. Den underliga stillheten öfverallt gjorde henne beklämd och sedan hon druckit sig otörstig, kröp hon in i skuggan under ett stort klippblock. Hon hade föresatt sig att riktigt tänka ut, tömma hjärnan på det gamla och en gång för alla befria sig därifrån, men omgifningen fångade hennes sinnen, fängslade dem som i en förtrollning och drog tankarne utåt och halft motvilligt, halft liknöjdt gaf hon efter.

Öfver markens yta höjde sig en lätt imma liksom svett från nakna kroppar i strängt arbete och från bäckens andra strand vällde mot henne en blandning af exotiska vällukter, hvilka likt en rusgifvande ånga kom känslan att

domna. Och där stod skogen, den härliga skogen i sin försommarfägring, där blomkalkarnas bjärta färger blandades i yppig täflan till en nästan sjuklig praktfullhet, som bländade synen. Blommor öfverallt, på hvarje gren, i klasar och knippen, i stora yppiga buketter, en färgkonsert, nej en fullständig orgie utan nyanser eller förmedlande öfvergångar, med de våldsammaste kontraster från mörkaste blått till oskuldshvit snö, från umbrabrunt till bjärtaste rödt, där de flammande motsatserna väfts af en aldrig tröttnande natur, som i hejdlös färgglädje skapat sig ett strålande nonsens med palettens alla färgsammansättningar. Det var slöseriet drifvet till sin yttersta gräns; framför henne hängde en jätteduk, på hvilken en öppen hand styrd af en rusig hjärna ödslat med geni: det var natur.Kvinnan under stenen vände långsamt ögonen mot marken, hon ville ej se, endast tänka. — Det var ju ett fullkomligt vanvett att ens inbilla sig att mannen där borta i grottan skulle våga höja ögonen till henne. Men det var nog hennes skuld om det inträffade, hon hade varit för vänlig, stigit ned från sin ärfda samhällshöjd till de smutsiga dalarna, där en annan kast med en annan moral och ofullständiga känslor krälade. Nåväl, då tog hon tillbaka hvad hon gifvit, anvisade honom hans plats och återtog sin egen. — Men hotade faran verkligen från honom? Ville hon vara fullt uppriktig måste svaret blifva nej. Det var således hon själf, som... Nej, nej, trots allt var och förblef hon miss Elisabeth Devereux, som visste sin skyldighet; för öfrigt var det enfaldigt att hetsa upp sig med dessa foster af en sjuklig fantasi. Hon bestämde sig för att ej vidare låta dem störa sitt lugn, men då blef hon strax ängslig för det, som kanhända skulle komma i deras ställe. Och — hon märkte, hur allt så utom som inom henne band sinnena vid just detta omöjliga — tänkte man sig verkligen något så absurdt, som att hon skulle hängitva sig åt mannen där borta, hur skulle hon då våga se en enda af sina anhöriga i ögonen, när hon kom tillbaka.

— Tillbaka, sade hon halfhögt klagande — tillbaka. Det är ju äfven omöjligt. — Hon höjde frågande blicken mot det molnfria himlahvalfvet och bad. — Gif mig något att älska och vårda, gif mig...!

Hon hade ej väntat ett svar, men den djupa, tunga tystnaden omkring gjorde henne dock beklämd. Hon visste, att hon själf måste söka hvarje svar inom sig, och hon anade, hur svårt det skulle blifva att finna de rätta. Sekunden därpå sjönk hon slappt ihop, det var för varmt att tänka eller känna. Människoviljor kunde ej finnas i detta paradis, där allt var mycket för starkt och blef till ett ögonens opierus inför denna naturens nerofest, där hörseln vred sig i ångest inför ofödda ljud, känseln skalf af fruktan för det, som sedan skulle komma, och nerverna darrade likt hårdt spända strängar, då hennes yttre sinnen öfverväldigades af allt rundt omkring.

Hon låg alltjämt framstupa och stirrade under halfslutna ögonlock mot skogen. Och under tiden började ett doft, oklart hat mot samhället jäsa inom henne. Detta samhälle, hvars lagar hon så länge trott det var sin skyldighet att efterlefva äfven utanför dess gränser. Icke därföratt dessa lagar voro ett hinder utan emedan samhället öfvergifvit henne och nu lät henne bortglömd framsläpa en odräglig tillvaro på en obebodd ö, som icke fanns till annat än för två af ae många millioner människor, hvilkas lif föreföll samhället likgiltig. Hvad hade hon att göra med en värld, som redan begråtit hennes död och förgätit henne för länge sedan? — Jo att i sin ordning begråta världen och begrafva sin sista illusion: tron på sin egen styrka. Och när hon så visste, att hon icke mer var den vanliga miss Elisabeth, utan att en omdaningsprocess omärkligt men säkert försiggått inom henne, ville hon skjuta från sig allt, grubbel och ängslan och vara nöjd blott hon funne det efterlängtade föremålet att älska och vårda.

Oupphörligt växlade stämningarna allt efter som hennes blickar arogos till omgifningen eller trötta af det, som var att se, sjönko mot marken för att snart åter höja sig och låta intresset fångas af något nytt.

Ett par getter kommo långsamt ned till bäcken och drucko af dess vatten. De ströko sig lekfullt mot hvarandra och öfver deras skygga ögon låg en imma af något, som ej plägade finnas däri. Bocken fick syn på människan, som tvifvelsjuk och missnöjd hvilade under stenen och spände blicken i henne. Hon var en af de två, som ibland ströfvade genom skogen och förföljde honom och hans släkte för att döda dem och äta deras kött. Det hade redan händt flera gånger, ja, hon som låg där bar ju en

?;ets hud kring sina höfter. Det kom hot blandadt med ruktan i de nyss blida ögonen, men då stötte geten lekfullt till honom med sin mjuka, fuktiga nos, och han glömde döden för lifvet. De började tumla om på grässlätten, ibland slickade han getens hals och hennes nos for smekande öfver hans sträfva ragg, tills imman skymmande

lade sig öfver deras öeon, och då bocken närmade sig för att lyda sin natur, bräkte hon ängsligt och sprang undan, tills de plötsligt försvunno bakom buskarne och ett lätt regn af oskuldshvita blomblad föll ned bakom dem.

Miss Elisabeth såg hvad som försiggick. Såg hur naturen öfverallt arbetade till samma mål och hur dess krafter reglerade sig själfva. Och här låg hon, representanten för människan, som kufvar, binder och förtrycker. Och icke nöjd med naturen, som i sitt oändliga tålamod föredrager allt, äfven upphäfver sig till herre öfver andramänniskor och föreskrifver dem, hvad de skola göra, säga och tänka.

Solljuset föll i mäktiga flammor ned öfver ön, jagade de sista halffärdiga ämnena till ett lif hufvudstupa in däri och lifvet lät sig väckas, emedan hvarje det minsta frö tycktes veta, att det hade en bestämmelse att fylla. Allt hade det, allt utom hon. I naturens verkstad arbetades med jättekrafter, och sköt på gjorde värmen, ja själfva luften, som fylld af söta, kvalmiga dunster hängde tung under trädens kronor, och grässtråen ilade upp ur myllan yra öfver lyckan att vara till. Den ensamma kvinnan, som såg allt detta, ryste inför en natur så öfverväldigande stor, så fruktansvärdt mäktig, att icke ens hundra hjärnor förmådde samla de sig hopande uttrycken till ett helt. Här läste hon, som fordom sällan höjt tanken öfver det alldagligas nivå, ett par rader på en sida ur naturens evangelium och lärde sig ana, hvad det är som regerar världen. Och så fann hon, att den, som hos människorna nedlagt de goda och de onda drifterna, äfven gifvit dem viljan att välja rätt jämte skyldighet att ensamma stå för sitt val.

— Jag skall välja, hviskade hon sakta.

Men oaktadt detta, som hon hoppades fasta beslut, hängde hon envist fast vid det förflutna, hvilket lockade och dorog, som det förlorade alltid gör.

Återigen såg hon bort mot skogen, där lianernas nätverk hängde öfver grenar och stammar. Blickarne fästa-des vid ett ståtligt träd, hvars blad hängde slappa och halfvissnade midt i den nyvaknade lifsglädjen, skvallrande om att dess märg angripits af en dödlig sjukdom. Genom att gifva akt på de olika företeelserna i skogens värld hade hon lärt sig, att det onda, hvaraf trädet led, kom utifrån. Lianerna, hvilka så oskyldiga spirat upp bredvid stammen, hade först börjat sända ut sina mjuka, falska armar och ungefär fem, sex meter ofvan marken med dem bildat en ring, hvars ändar mötts och växt ihop, och med dessa sina armar ströpo de trädet i en obeveklig omfamning, sögo ut dess must och hindrade det att lefva. I täta hvarf ofvan hvarandra rundade sig nu lianernas ringar kring stammen och deras smidiga men sega armar sögo långsamt och säkert bort dess lifskraft, i det de hindrade all fortsatt utveckling.

På samma sätt föreskrifver samhället lagar. Mjukt och smidigt börjar det i god tid, binder viljorna och behandlarsedan människorna som en bagare sin deg, knådar ihop dem i stora klumpar, kaflar ut massan till en bred plätt och hugger ut likformiga stycken därur samt befaller dem därpå att lefva så godt de kunna. Och det kunna de ganska godt, de, som äro af samma degklump, ty de äro lika, och blott de slippa att vara sämre än andra, nöja människorna sig mycket ofta därmed. Individualiteten är utplånad, viljorna små och svaga och stödjande sig på vanans käpp stappla de omkring och skryta utan att rodna öfver sin liknet — ibland också äfven inbillade olikheter.

Kvinnan under stenen blef nedslagen öfver den riktning hennes tankar ständigt togo denna dag. Hon satte sig beslutsamt upprätt för att söka klarheten, och hon sökte ärligt öga mot öga med naturen, som ej vet af något svek. Och då sade hon sig, att hon varit ett sådant där träd med angripen kärna, lianerna hade börjat suga bort hennes kraft, och hon hade låtit det ske, emedan hon varit så van vid dem, att hon icke ens märkt att de funnits.

Det kom klarhet och förstående i blicken, lifvet var en gåta, påstodo somliga; hon trodde sig skönja dess lösning på långt afstånd och blef mycket stolt öfver sin lilla klokskap. Ja hon skulle skaffa sig ett mål, ty äfven på en obebodd ö, dit tvänne människor slungats fanns aet något att lefva för. Hennes ögon blefvo forskande, som om hon velat skåda till tingens kärna och äfven ett stycke där bakom. Ännu vågade hon ej lita fullt på sig själf, men hon var förvissad om att snart finna sitt mål och med det den lycka, som består i att hafva frid med sitt eget jag.

— Ja fri, sade hon högt som svar på en tyst fråga

— fri från det gamla — men icke längre ensam.

Ännu tvänne timmar låg hon kvar bredvid klippan, sedan dref hungern henne till grottan. Hon drack några munnar vatten och bröt från en buske ett stort, bredt blad till skydd mot solen, som fortfarande brände lika het. Hennes stridiga känslor hade upplöst sig i ett blidt dröm-meri om en framtid, då hon ej skulle vara ensam längre, och likt ett mildt duggregn föll vemodet öfver ett sinne, som stirrat sig trött på det, människor tro sig förstå men aldrig fullt skola fatta.

Hunnen till åsen mellan de båda sandslätterna tyckte hon sig känna marken darra under sina fötter. Hon stannade öfverraskad, men då intet märktes vidare, antog hondet vara en inbillning framkallad af det öfverretade tillstånd, hvari hon befunnit sig hela dagen, och fortsatte sin väg.

Halfvägs upp på berget ofvanför grottan stod Lind och såg med ena handen skuggande för ögonen på något, som syntes hafva väckt hans undran. Miss Elisabeth lät blicken dröja vid mannens gestalt och log åt, att solljuset liksom omgaf hans brunröda nacke med en gloria. Hon var glad åt det och åt allt denna dag, som skänkt henne ett hopp, utan att hon ännu visste, hvari det bestod. Och den ömhet, som finns nedlagd i hvarje kvinnas hjärta vällde med ens så fullt och rikt fram inom henne, att hon genast önskade visa sig god på något sätt.

Lind kom utför den motsatta sluttningen oupphörligt seende sig tillbaka.

— Det var besynnerligt, sade han flere gånger å rad halft för sig.

Hon hörde honom ej. Hon undrade endast, hur det skulle kännas att med handen stryka öfver hans sträfva hår. Hennes behof att visa sin ömhet just nu sökte sig detta utlopp, men då hon ämnade höja handen till en smekning, slog det henne att han troligen skulle missförstå åtbörden. Hon lät det vara, men det kostade henne en stor ansträngning att ej göra hvad hon velat.

Lind stirrade fortfarande mot väster, där vulkanen låg.

— Kände du inte ... nyss? flämtade han hest.

Hon uppfattade ingenting annat af hans fråga än att han duat henne och på samma gång det oväntade tilltalsordet stötte henne, blef hon äfven glad däråt. I sin nästan exalterade sinnesstämning såg hon ingenting af verkligheten, i detta ögonblick förnam hon endast sitt okufliga begär att smeka, visa sig god och blid, hon ville blott genom synliga tecken tacka honom för hans outtröttliga omsorger om henne, ty också han var god, det hade solens gloria kring hans hufvud sagt. Och därmed lade hon lätt högra handen på hans hjässa alldeles som när en gammal klok moder välsignar sin yngste son, då han står i begrepp att företaga en lång, farlig resa.

Han kände knappt hennes hand på sitt hufvud, förrän han med en vårdslös rörelse slängde undan den, och först nu märkte hon, att han darrade i hela kroppen. Hans synbara ängslan väckte henne ur de vakna drömmarne och ifrigt, som alltid då man väntar en olycka, frågade hon.— Hvad är det?

— Djäfvulen ä’ lös därborta. Det röker ur kratern å...

— Och... hvad då?

— Nyss skalf marken som vid en jordbäfning.

— Ingenting annat, sade hon likgiltigt. Men då hon strax fattade, hvad hans ord inneburo, fortsatte hon lugnt och blidt. — Då blifva vi ju befriade till slut.

— På det sättet... det... sättet, miss, stammade han öfverväldigad af hennes onaturliga lugn.

— Hvem frågar efter sättet, det är ju målet, jag hela tiden längtat efter. Antingen det eller också det andra, nu slipper jag välja själf. — Och hon log som efter befrielsen från en stor, tryckande börda.

Han förstod henne icke och hon gaf ingen förklaring.

— Nu igen, ropade Lind. — Kände ni det?

— Ja, svarade hon enkelt — hela ön bäfvar under våra fötter.

— Ifall — ifall vi skulle gå bortåt bäcken, föreslog Lind men så sakta, som om han blygts därför. — Händer det något, ä’ det kanske säkrast att vara ur vägen, ifall stenarne börja lossna, förstår ni, miss.

— Fly? — Neej. — Gå ur vägen? — Ja gärna. — Som en sofvande fastän med öppna ögon följde hon Lind, som raskt gick i den riktning, han föreslagit. På bergskammen stannade han tvärt och stod som förstenad, medan andedräkten hväsande banade sig fram öfver hans läppar.

— Se... se, flåsade han ansträngdt ... borta...

Miss Elisabeth tvang sig att återkomma till verkligheten. Det, han sagdt, var sant. Strandremsan bakom dem gungade. Där gropar varit stego kullar upp och där kullar funnits, blef det gropar, och upphöjningar och fördjupningar växlade som vågor i hård blåst, men allt skedde långsamt och stelt, medan sand och småsten rullade kring; sedan drog sig hafvet oväntadt undan, så att ett gapande tomrum uppstod, därpå rusade vattenmassorna rytande tillbaka slukande och dragande ned. Hälften af slätten framför grottan var försvunnen, hade sjunkit i djupet. Där de bägge befunnit sig för två minuter sedan bubblade och kokade böljorna i oredigt raseri, ursinniga öfver att ej hafva fått sluka mer.

Inför denna tilldragelse förlorade Lind besinningen. Utan att veta hvad han gjorde, slog han armarne kringkvinnan bredvid sig, lyfte henne från marken och började springa utför sluttningen mot bäcken. Under honom darrade marken konvulsiviskt, stenar bredvid honom lossnade, klippblock satte sig i rörelse och rullade tungt nedåt, liksom ville de springa i kapp med den flyende, men han hvarken snafvade eller föll, icke en enda gång steg han miste, icke ett ögonblick snubblade han. Hvarför han flydde, visste han knappt, han löd blott en instinktartad förnimmelse, som tvingade honom att blindt rusa bort öfver den vacklande grunden. Att han bar någon i sina armar märkte han ej; då han lyftade upp miss Elisabeth, följde han omedvetet sin natur, som bjöd honom att beskydda henne; han var den starkaste af dem båda, och han bar henne blind och döf för allt utom tvänne oklara förnimmelser: att fly och på samma gång söka rädda sin följeslagerska.

Andlös stormade han framåt och häjdade sig först, då han vadat flere steg ut i bäcken. Dess friska vatten återgaf honom förmågan att tänka någorlunda redigt och kraft att handla därefter. Han stannade en sekund och gick sedan vidare med sviktande steg, tills han nådde den motsatta stranden. Men nu halkade han flere gånger, när nervspänningen ej längre varade, sjönko hans krafter hastigt under det vanliga och med en lång pustning ställde han ned henne på marken sägande.

— Här dröja vi väl, så... så få vi se...

Ännu yr efter den förtviflade språngmarschen öfver en mark, som hvarje ögonblick hotat att försvinna under hans fötter, stödde hon sig mot honom och såg mer än tacksamt in i hans upphettade ansikte. Just nu midt i naturens uppror blef hans kraftprof något så öfverväldigande präktigt, att det, som tilldrog sig bredvid dem, syntes henne betydelselöst i jämförelse därmed. I samma stund då hon förlamad af skräck öfver naturrevolutionen rundt omkring sjunkit ihop oförmögen att röra en lem, hade han lyft upp henne och störtat bort och utan att svikta hade han burit henne ända hit till den enda fläck, där jorden ej hotade att öppna sig och begrafva dem i sitt sköte. Han var stark och aldrig hade hon så tydligt känt, att på honom kunde hon lita. Nu när hon sansat sig något och hennes undrande skrämsel efterträddes af en tillfällig trygghet, intog tacksamhetskänslan åter första rummet, han hade ånyo räddat henne för — hon visste icke hvilken gång i ordningen. Strax efteråt log hon vemodigt åt hvad hon nyssförut så exalteradt yttrat om befrielsen ur deras fångenskap, ty hon visste att det, som gifvit lifvet, äfven gjort själfbevarelsedriften till ett af dess villkor.

De bägge människorna satte sig på marken, han med ena armen beskyddande öfver hennes skuldror, hon lutad mot hans sida, och darrande väntade de på det, som torde följa. Båda vände ryggarne mot det håll, hvarifrån de kommit, och kröpo ihop för att taga så liten plats som möjligt, det föreföll dem, som om faran blifvit mindre däraf. De vågade ej se upp, rädda att möta en ny öfverraskning, fruktansvärdare än någon af de föregående,

bägge stirrade ihärdigt på samma fläck framför sig. Tid efter annan trängde bullret af klippor, som rasslande stöttes mot hvarandra och splittrades borta vid åsen, till deras öron, och då böjde de sina hufvuden djupare och sökte intala sig, att de hört orätt, att det var nog något annat, som skedde. Men när ett dån, starkare än de föregående ljöd, kved hon hjälplöst:

— Grottan!

Han svarade med att trycka henne hårdare intill sig, tala tordes han ej, rädd för ljudet af sin egen röst.

Dit där de sutto förnummos jordstötarne endast svagt som det mullrande ekot af en aflägsen åska. Ibland slog en röksky ned bakom skogen och svepte förbi dem, och luften var tryckande het, så att gommen blef torr däraf. Och plötsligt kom mörkret vältrande. Utan ett förebud kastade det sig blixtsnabbt öfver ön och samtidigt blef luften hetare och torrare. Det kom som en svart vägg ogenomtränglig för blick och tanke, det blef lefvande och tystnaden, som följde det åt, tryckte centnertung människornas skrämda sinnen.

Lind stönade svagt och miss Elisabeth snyftade. Hvarje fiber i deras kroppar skälfde, men de hyste ingen fruktan längre, de ägde åtminstone ingen förmåga att känna så. Det, som tilldrog sig, var för öfverväldigande, att yttringar af människosinnen skulle kunna finnas, ty hvad betydde deras viljor bredvid makter, som icke ens brydde sig om, ifall de voro till eller ej. De insågo bägge sin egen obetydlighet och utan att spilla tid på klagan eller hopp, väntade de undergång eller nåd.

Bakom dem på andra sidan skogen arbetade vulkanen. Rökmolnen stego lodrätt mot höjden, tills en vindkåre trettio fot ofvanför kratern skar af dem som med en skarpknif och dref allsammans rätt söderut, där de skingrades och försvunno. Mörkret tycktes växa, blifva tätare och tyngre, vulkanens fräna andedräkt blandades därmed i form af en kittlande svafvellukt, aska regnade torr och het och

Eimpstensstycken föllo prasslande genom trädens kronor, i vilka bladen knorrade sig, som om äfven de likt människorna velat göra sig mindre för att därigenom söka undgå förödelsen.

Plötsligt rodnade himlen och Lind såg upp. — Nej, morgonrodnaden kunde det ej vara, och han sänkte åter hufvudet. Bortom skogen flammade en dånande eldsvåda upp och belyste hafvet milsvidt. En väldig eldpelare bröt fram ur jordens innandömen och öfver den flöt rök i mäktiga vågor, svarta, blodröda och gula. Stundom kröp eldstoden ihop för att strax efteråt under bedöfvande larm störta upp, som om den ämnat klyfva himlahvalfvet, därpå sjönk den åter, belysande rökmolnen underifrån, så att de summo i rymden som smältande guld. Vinden kastade om och dref dem in öfver ön, skogen, marken, klipporna brunno, himlen glödde cinoberröd, en lavaström bröt sig väg ut i hafvet, som fräsande bubblade upp, steg, sjönk och vred sig i raseri öfver eldens intrång. Eldpelaren vacklade hit och dit en kort stund, sedan hämtade den nya krafter och vräkande undan rök, ånga och dunster steg aen i en väldig kaskad rätt upp, fyllande allt med ett brus, som om millioner osaliga andar utkämpat en strid på lif och död.

Jordstötarne återkommo med längre mellanrum och voro ej mer så häftiga, sedan den underjordiska elden skaffat sig ett utlopp och slutligen upphörde de alldeles för att efterträdas af en svag men ihållande skälfning, som småningom dog bort äfven den. Med ett brus, som om flere tusen ventiler samtidigt släppt ut ångan ur pannor, hvilka hotade att sprängas sönder under för starkt tryck, rusade eldpelaren för sista gången brakande mot höjden. Det ibland blåbleka, ibland högröda skenet belyste klart hela nejden, skogens träd stodo som smärta pelare i en tempelsal helgad åt naturkrafternas gudom och så med ens föll allt samman, några bleka lågor gjorde ett svagt försök att leka eruption, men de slocknade snart, hvita ångmoln vältrade fräsande upp ur kratern, ön skakades af ett par svaga jordstötar och sedan bredde sig tystnaden, hvars tålamod förr eller senare skall vinna segern, öfver land och haf.Som drifna af samma räddande instinkt hade öns djurvärld i flockar ilat till grässlätten, där de utan fruktan för människorna trängdes kring dem. En killing kom fram till miss Elisabeth och lade med en svag, klagande bräk-ning sitt hufvud i hennes knä. Hon jagade först bort honom, men han kom oupphörligt tillbaka, och då lät hon djuret stanna. Nöjd kröp han ihop så nära henne som möjligt, som hade han hos en högre och starkare varelse funnit det skydd, han eftersträfvat, och kring honom samlades flere af hans släkte i en

hjälpsökande grupp. På Linds hufvud och axlar hade en skara dufvor slagit sig ned och höllo sig envist kvar, hälsande hans ibland ovarsamma rörelser med ett bedjande kuttrande, i hvilket en bön om skydd och fördragsamhet låg.

Från skogen nådde då och då ett doft brakande till de bägge människornas öron. De förstodo, att ett träd föll och i fallet drog en hel del andra med sig. De ryste, så ofta de starka jättarne stupade, och kröpo närmare hvarandra, som hade deras ångest minskats, då den ena märkte, hur den andra darrade. På samma sätt med armarne hårdt lindade kring hvarandras axlar sutto de under natten och slöto bländade ögonen, hvar gång eldpelarens röda sken färgade himlen på en större omkrets än vanligt.

Hela natten varade det fruktansvärda skådespelet, först vid dagens inbrott upphörde eruptionerna alldeles. Efter elden följde lätta rökmoln, hvilka i sin ordning efterträddes af hvit, fuktig imma, som morgonbrisen skingrade åt alla väderstreck.

Vid middagstiden reste sig Lind ur sin sittande ställning och sade.

— Det ä' allt... — Han hade knappt fällt sitt yttrande, förrän han kände det som en förolämpning mot högre makter att hafva vågat höja rösten nu, men isen var bruten och för första gången på ett dygn såg han bort mot vulkanen, som upphört att hota. Halft trotsigt, halft skygg skakade han af sig den förlamande domningen, det var nog ingen fara längre och därmed tilläde han med något af sin forna trygghet i rösten. — Räddade för den här gången.

Miss Elisabeth lät honom hjälpa sig på fötter och stödd mot hans arm stod hon en lång stund utan att kunna göra sig reda för hvad som tilldrog sig inom henne. Hon var befriad från en börda, men skulle ej andra, tyngre änatt hon orkade bära dem, läggas på hennes skuldror? — Hon hakade sig fast vid Linds arm och sökte hjälp hos honom, han var starkare än hon, ty han grubblade ej.

Djurflocken var redan skingrad, endast ett par fåglar svagare än de andra hade trampats ned och lågo döda på gräsmattan.

— Lif är nåd, sade hon sakta, då hon såg dem.

En half timme stodo de båda människorna och blickade frågande i samma riktning. Nej, elden hade slocknat, rökmolnen voro skingrade, vulkanen sof. Då gingo de säkra på sin sak hand i hand åt grottan till. Det var något, som först och främst dref dem dit, det ställe, där de till-bragt så många dagar och nätter, var dem för kärt att ej blifva deras första tanke.

Bäcken syntes dem stridare än under gårdagen och ett längre stycke af dess ena strand hade rasat, så att den blifvit bredare från skogen till mynningen. Sandslätten, där de först landat, var oförändrad, men åsen bakom densamma föreföll kortare och lägre än förut.

— Se, sade Lind, då de hunnit dit — härifrån och bort till grottan har stranden sjunkit i hafvet.

Miss Elisabeth nickade tyst, hon hade sett.

De klättrade vidare öfver stenblocken och blickade skrämda ned mot hafvet, som numera plaskade mot en klippstrand, där förr en sandslätt utbredt sig. Enligt hvad de under sin brådskande färd iakttogo, var ingenting annat förändradt, men det var tillräckligt att göra dem eftertänksamma. Nedanför grottan fanns blott en sandremsa högst tjugo fot bred kvar, utanför den syntes stranden stupa tvärbrant i böljorna. Men upp till grottan var en bred väg banad, sluttningens ihåligneter hade fyllts med nedrullade stenar och där sådana förut stängt vägen, så att de måst göra långa krokar kring dem, funnos nu jämna ytor, naturkrafterna hade beröfvat dem en del af den mark, de vant sig vid att trampa, men liksom på lek i ersättning gifvit hvad de själfva aldrig skulle lyckats fullborda. Lind skyndade snabbt uppåt den nya stigen, medan miss Elisabeth dröjde nedanför. Hon såg honom luta sig ned och gå in i grottan. Strax därefter kom han tillbaka och ropade.

— Här inne tycks ingenting ha händt, hvarenda sak står orörd på sin vanliga plats.

Hon ilade upp till honom och trädde in i grottans half-skymning, som om hon velat omfamna hvarje föremål där.Hon hade hela tiden fruktat, att ej finna något kvar af deras bostad och intet var ens rubbadt. Tårarne stego upp i hennes ögon, det var något, som brast och dog inom henne, medan något nytt och stort föddes och böriade växa.

— Vårt hem, sade hon — vårt hem. — Sedan räckte hon honom ena handen och han skyndade sig att fatta den sägande som hon.

— Vårt hem.

Deras ögon sökte hvarandra och öfver dem lade sig en fuktig dimma. Det var som om bägge tyst bedt om något och lika tyst lofvat det utan att de ännu visste, hvad de ville.

Då slog hon armarne kring hans hals och kysste honom på munnen. Han var den starke, räddaren, som burit henne genom många faror — och hon ville ej vara ensam längre.

Han blef ej det minsta förundrad öfver hennes kyss. Han omfamnade henne och besvarade kyssen, icke som en ung, lidelsefull älskare, utan med den mogne mannens lugn men också med hans kraftiga, beskyddande värme. Sedan lyfte han upp henne på sina armar och bar henne in i grottan, och hon tryckte sig fastare intill honom alltjämt med det blida, drömmande leendet på läpparne.

Utanför hvälfde sig himlen klar och hög utan ett skymmande moln, solen tycktes stråla med större glans, hela ön drog ett djupt, befriande andedrag efter jättekampen, som skakat dess grundvalar, och allt log på samma sätt som kvinnan, vekt och hängifvet, ty allt visste, att ingen slår så hårdt som naturen, men att heller ingen så mildt läker såren och botar refvorna.

Ungefär ett år efteråt födde kvinnan en son och under loppet af det nästa året födde hon en dotter.Från vulkanens utbrott daterade kvinnan på ön den tid, då hon säkert visste, ätt hon blifvit, hvaa hon själf kallade, en annan människa. På det hon en gång varit tänkte hon aldrig. Under tvänne år hade intet stört hennes jämvikt och öfver det lif, de två förde, bredde vanan vid de små dagliga omsorgerna ingen enformighetens söf-vande prägel. Bägge gjorde det, sojn skulle göras, emedan de visste, att det var nödvändigt, och när de samtalade var det mest om barnens framtid. Att göra den ljus och trygg, förklarade hon alltid vara deras enda uppgift.

— Hvad skola de bli då? hade Lind frågat någon gång.

— Människor, svarade hon strax — här behöfvas hvar-ken olärda eller belästa handtverkare.

— Ja, ja, vi får väl se, sade han alltid och därmed afslutades det korta samtalet.

I den punkten voro bägge ense liksom i allt annat. Det förflutna ägde intet lockande för dem nu mera, han talade aldrig därom och henne föreföll allt det gamla som en lyckligt genomgången barnsjukdom, efter hvilken hon ej fruktade recidiv, sedan hon lärt sig, hur lätt det var att finna styrka och tröst hos sig själf, blott hon allvarligt sökte därefter. Dessutom funnos barnen, som togo både hennes tid och krafter i anspråk. Alla hennes känslor koncentrerade sig kring dem, hvarje tanke rörde endast deras välbefinnande, ty de hade gifvit henne så otroligt mycket, att hon kanhända aldrig skulle kunna gifva dem hälfte^ igen, när de en gång hunno den ålder, då barn i sin okunnighet börja fordra i stället för att bedja längre.Men äfven då var hon beredd att gifva med fulla händer och af allt sitt hjärta, ty de hade gjort henne till det hon nu var: moder, och hon anade, att oarnen ganska ofta skapa mödrarne.

Så en dag, när flickan låg vid hennes barm och gossen lekte i sanden bredvid henne, utropade hon glad.

— Nu är jag icke ensam längre.

Lind, som sysslade ett stycke därifrån, vände sig med ett vänligt skratt mot dem och frågade.

— Nå än jag då?

Hon teg en kort stund som sökande svaret och sade slutligen.

— Du är blott deras far, men jag är deras mor, jag.

Han såg litet förvånad på henne och undrade, hvad

hon menat med dessa ord. Hela eftermiddagen funderade han öfver deras innebörd, och som det nästan alltid skedde, när hans ouppfostrade hjärna arbetade för egen räkning, gingo tankarne vilse. Först trodde han sig förstå, att hon ämnade utesluta honom ur barnens kärlek, och någonting, som liknade afund, började röra sig i hans inre. Han ville genast döda den fula känsla, som rest sitt hufvud, men den lät ej aflägsna sig godvilligt, och ju mer han tänkte på samma sak, desto sannolikare föreföll det honom, att han gissat rätt.

— De ä* mina också, mumlade han knotande öch från det ögonblicket sysselsatte han sig ständigt med gossen, flickan var för liten ännu, henne skulle han nog lyckas draga till sig framdeles. Men han hade ingen vana vid barn, hans smekningar voro hårdhändta, och i stället för att göra gossen glaa, som han inbillat sig kunna, flydde den lille till modern, så fort han nalkades.

— Det var en besynnerlig pojke, sade Lind en dag efter ett nytt misslyckadt försök att roa honom — han springer långa vägar för mig.

Kvinnan tog honom i sm famn och tryckte honom ömt intill sig.

— Han vet, att hos mig får han allt, sade hon.

— Inte vet en sådan där liten byting någonting.

— Han vet, hvad han behöfver veta.

Lind sökte en invändning, men fann den ej och teg slagen af det triumferande uttrycket i hennes ögon. Han blef osäker och ämnade tigande gå sin väg, men så tyckte han, att han grubblat för mycket på denna sak för att utanvidare gifva vika, han föresatte sig med ens att slå ett stort slag. Men som alltid när en man går bröstgänges till väga för att vinna klarhet i något afseende, där en kvinnas .känslor äro inblandade, valde han oriktig väg.

— Ä’ det din mening, att pojken inte ska bry sig om mig? sade han och ögonen sköto en hastig blixt mot den, som var anledningen till frågan.

Hon hade märkt hans blick och blef hård som stål däraf.

— Hvarför skulle han det, när han har mig? frågade hon tillbaka.

Lind stoppade sitt långa skägg i munnen och tuggade därpå. Hans vördnadsfulla beundran för följeslagerskan, i hvad han ännu någon gång kallade deras olycka, var för stor, att han skulle vågat svara i samma ton. Oaktadt allt hvad hon gjort, för att de skulle närma sig och fullt förstå hvarandra, fanns arbetarens respekt för den öfver-ordnade kvar innerst inne i honom, och denna känsla, hvarifrån han aldrig fullständigt lyckats frigöra sig, retade upp honom just nu, något, som förut aldrig händt.

— Jag ä’ pojkens far, sade han kärft.

Hon höll upp gossen på raka armar framför sig för att riktigt kunna betrakta honom.

— JSTej, sade hon till slut — mina barn ha blott sin mor.

Lind brast omotiveradt ut i ett tvunget gapskratt.

— Det var litet det, sade han spefullt.

— Det är tillräckligt för mig och dem. — Hon satte gossen på sanden, ställde sig framför Lind och började utan att höja rösten öfver det dämpade tonfall, hvari de vanligtvis talade, men så lugnt och beslutsamt, att han kröp ihop och ej vågade höja blicken till henne. — Du tycks ha missförstått mig. Då kan det vara på tiden, att jag talar ut, så att du ej gör det längre, innan barnen blifvit så stora, att de själfva börja tänka. Du är ingenting för mig, ingenting, men Karl här och lilla Bess äro mina tankars, mina drömmars och min längtans frukt. För mig äro de mer än allt och mitt lif har endast det värde, det äger för dem. Jag lefver för och genom dem och kan icke göra

det utan dem. Tror du, att jag, som skulle hindra själfva solen smeka dem med sina strålar, ifall det ei vore nödvändigt, tillåter en människa höja ögonen till dem! De äro och förblifva mina . . . mina och ingen annans. Du,som kanske ännu är gift med en annan kvinna, hur kan du vara far till mina barn. För deras skull får du det icke, för deras skull, hör du det, ty du som jag betyder intet bredvid dem. — Ja, jag ser hvad du vill säga, men det är icke sant. Sinnlighet? Nej, det finns endast där borta, icke här, och du borde förstå mig bättre. Vi äro döda för alla, just därför lefva vi — lefva genom barnen.

Hon vände honom ryggen, tog de bägge små en på hvardera armen och gick uppför stigen mot grottan. Det var första gången på flere år häftiga ord växlats mellan dem och hon led däraf, men för barnens skull kände hon sig i stånd till ännu större uppoffringar än den, som bestod däri att hon dödade sin stolthet.

Lind förstod knappast hälften af det, som yttrats. Med nedböjdt hufvud stannade han en stund och gick sedan hastigt uppåt berget. Där uppe lät han hafsvinden svalka sin panna och när han stått så en hel timme slog han in i riktning åt skogen och fördjupade sig däri.

— Jag har missförstått både nenne å* mig själf, sade han halfhögt — men finns det en möjlighet att lära sig begripa äfven det obegripliga, skall det vara här.

Sent på aftonen kom han tillbaka och fann då samma rep, som för ett par år sedan delat grottan i tvänne af-delningar, uppspändt midt öfver densamma, och på det hängde gethudarne. Då insåg Lind, att han försyndat sig långt mer än han trott och som han aldrig upphört att vörda kvinnan äfven sedan han lärt sig dyrka henne, löd han den tysta vinken och intog sin forna plats vid grottans mynning.

Den natten sof han oroligt störd af plågsamma drömmar, hvilka oupphörligt väckte honom ocn narrade honom att skrämd blicka sig kring i mörkret. I dagbräckningen nästa morgon steg han upp och smög som en missdådare på tå från sitt sofställe och begaf sig brådskande bort mot söder.

Elisabeth hade ej hört honom, då han kommit tillbaka under kvällens lopp, och när hon äfven om morgonen fann honom borta, blef hon tankfull. Hon satt länge med pannan lutad i händerna och undrade öfver, hvarför icke ens två ensamma människor kunna draga jämt, utan ibland tvingas att använda de hårda orden och den bittra tonen.

— Han förstår icke mig och jag icke honom, tänkte hon.

Pqradistf. 13— Nåväl, jag skall öfva mitt tålamod, jag skall gifva vika i allt, som ej rör barnen, ty på dem får icke skuggan af en oren tanke falla.

Först efter mörkrets inbrott kom Lind åter. Han stannade tyst nedanför sluttningen och såg upp till henne, där hon satt.

— Hvarför kommer du inte hit? frågade hon slutligen.

— Jag väntar, svarade han undergifvet och stod kvar där nere.

— Det skall du icke göra för min skull. Kom upp, jag har tagit ned repet med hudarne...

Som arifven af en inre makt sprang han några steg mot henne, men stannade på nytt och svarade med hennes egna ord:

— Det skall du icke göra för min skull. Det är nog bäst, att det blir som du vill.

— Jag vill det, du vill. Kom nu!

— Nej, det är jag, som vill det, du vill. Jag kommer.

Ljudet af deras dämpade röster klang högtidligt genom

nattmörkret. Bägge kände, att en strid utkämpades mellan dem och de visste, att den gällde ett mål väl värdt sin möda och att den måste stridas slut just nu, medan såret efter deras missförstånd var öppet, på det att intet, som kunde hindra deras läkande skulle komma emellan. Här ute i ensamheten blefvo de stora orden ej löjliga, ty de tankar och känslor, som fostrats i naturens sköte, veta ej af hat, endast kärlek och förstående och det som är

samma sak förlåtelse. Den strid, hvartill båda gått med det fasta beslutet att segra genom eftergift, blef mycket kort.

Då han hunnit dit upp, stannade Lind bredvid henne och bad vekt:

— Förlåt mig!

— Det har jag redan gjort och nu skall du förlåta mig mitt misstag. — Hon räckte honom sin hand, som han fattade och tryckte, sägande:

— Du kan inte misstaga dig.

Hon kände, hur det började arbeta inom henne, då han så undergifvet gaf vika i allt, och blidt frågade hon:

— Förstår du mig, säg!

— Neej, men jag vet, att du har rätt.

En stund stod han orörlig med hennes hand i sin och bägge kände, att de nu voro så eniga som aldrig förutSedan tog han plats vid hennes sida och sade med lätt darrande stämma:

— Det har funnits en människa före oss här på ön.

För det rådande mörkrets skull såg han ej, att hon

frågande riktade blicken mot honom, men han visste, att hon gjorde det, och började berätta.

— När jag gick bort i går, tog jag vägen öfver sköld-paddsplatån å* kom ända fram till klipporna vid södra stranden. Du vet ju, att där alldeles som här framför oss, finns en liten vik, dit ingen af oss brytt sig om att gå, eftersom vi ha tillräckligt med krabbor här än så länge. Jag stannade där uppe å stirrade på sanden nedanför, å’ så tänkte jag... Han hejdade sig tvärt och tystnade.

— Hvad tänkte du? sporde non entonigt.

— Jag... nej det hör inte hit.

— Du måste säga mig, hvad du tänkte, inföll hon lugnt.

Han tvekade ännu men fortsatte sedan:

— Nå, jag kan iu säga det då. Jo, jag tänkte som så, kanske finns aet en grotta här i berget också, jag skall... jag skall se efter å* slå mig ned där, jag ä’ ju så svår så ...

hade handlat ännu mer orätt, om du ^ inte på barnen?

— Jag tänkte bara på dig, sade han undvikande.

Hon nöjde litet otåligt på axlarne.

— Jag tänker endast på dem, detsamma bör du göra; fortsätt!

— Det ä’ nog som du säger, sade han med en underton af glädje i rösten. — Men då funderade jag bara på det å* så Klättrade jag utför klipporna. Som du vet ä’ stranden mycket högre på den siaan, min väg blef lång å' jag måste göra stora krokar emellanåt. Bäst det var, hajade jag till å’ blef stående, framför mig lågo tre trappsteg ordentligt uthuggna i klippan, å’ nedanför dem fortsatte en väg, som trampats otaliga gånger. Jag blef hvar-ken rädd eller förvånad, ifall det på ön funnes flere människor än vi, skulle jag säkert ha sett någon af dem under mina ströftåg, men att inga andra än människors fötter trampat stenarne, det märktes nog. Jag tänkte icke alls, jag gick blott vidare, följande gångstigen. Femtio steg lång var den ungefär, sedan slutade den vid en grotta, betydligt större och rymligare ån denna. Jag steg in 4’

— Du tänkte orätt då, afbrötfann en bänk, som säkerligen varit använd till liggplats förut. Utom den fanns ingenting mer än ett par vattenankare, som voro så gamla och murkna, att de föllo sönder, när jag lyftade dem från marken. Ja, å* så låg på en hylla, som liknade en pulpet, en gammal bok, jag tror det ä en bibel a ofvanför

den satt ett krucifix i väggen. Annat såg jag ej, utan gick som jag kommit.

Hon nickade utåt mörkret och sade efter en stund:

— Vi gå dit i morgon.

— Jag tänkte just föreslå det.

— God natt, Karl!

— Sof godt...! Han drog litet på det sista ordet, men då hon i detsamma vänligt klappade honom på huf-vudet, tilläde han modigare däraf: — Sof godt, Bess!

Hennes hand hvilade kvar på hans hufvud och då förstod han, att hon förlåtit honom allt. När hon gått och han hörde henne där inne svepa gethudarne kring de sof-vande barnen, skrattade han till, under det att tårarne långsamt droppade från hans ögon och föllo ned i det stora, tofviga skägget.

— För henne ska' jag göra allt, sade han lågt men energiskt, som om han talat till en tredje person — för henne å för barnen med, eftersom hon vill det.

Tidigt nästa morgon vandrade de bägge tvärs öfver ön mot den grotta, som Lind af en händelse funnit dagen förut. På ryggen bar han gossen i en getskinnspåse, aen icke fullt årsgamla flickan hvilade i Elisabeths armar och jollrade de obegripliga ljud, som alltid äro modersörats största njutning. Till »Sköldpaddsplatån» följde de en af Lind banad väg, men därefter nödsakades de slå in på en stig, som slingrade sig i nyckfulla bukter och hvilken blott getter och svin trampat, och då blef det att flere gånger krypa fram under lianernas liksom till fångst uthängda nät. Två timmar efter färdens början stodo de vid den sydliga branten och följde sedan den banade stigen nedåt mot stranden.

Grottan var alldeles sådan som Lind beskrifvit den. Hög, sval och ljus, men likväl skyddad för vindarne. De båda, som nu tysta och undrande stodo vid dess ingång, sade sig, att ifall de ej funnit den håla, de nu kallade sm bostad, skulle nöden tvingat dem att söka upp denna. Och när de efter människors oföränderliga vana törst tänkt påsig själfva, drogos deras tankar till den eller de, som en gång vistats här. Ingenting angaf, att det varit för flere eller färre år sedan, endast litet multnade lämningar af något, som de antogo varit klädespersedlar, skräpade i en vrå och sjönk ihop till en obetydlig stofthög, då Lind med foten rörde därvid.

När de sett sig omkring en stund, gick Elisabeth fram till pulpeten i grottans bakgrund och öppnade bibeln därpå. Ett par af de gulnade bladen lossnade och föllo mea ett sakta prassel till golfvet. Hon drog sig hastigt tillbaka, men fattade genast åter mod och lyftade den tunga boken från sin plats, för att bära den fram i dagsljuset.

— Den där har legat här länge, yttrade Lind dämpadt.

Elisabeth nickade tyst och vände några blad för att

läsa en vers eller par. Men boken befanns tryckt på ett för henne främmanae språk, som hon antog vara latin.

— Läsa kunna vi ej, mumlade hon — men en bibel ha vi likväl.

Och det var, som om närvaron af denna böckernas bok gifvit dem större tillförsikt och kommit bägges krafter att växa.

Lind samlade varsamt ihop bladen och tog pärmarne för att lägga dem på sin plats. Då märkte han, att någon med ett spetsigt föremål ristat bokstäfver i pappen och sedan fyllt riporna med en mörk vätska. På aetta sätt hade en visserligen suddig men dock fullt läslig skrift frambringats.

— Det... det ä' visst engelska, yttrade han fortfarande lika dämpadt.

Elisabeth tog pärmarne och läste halfhögt:

»Jag har gräft en graf vid stranden och innan jag somnar, för att ej vakna mer, skall iag lägga mig på dess botten, knäppa ihop händerna öfver bröstet och sluta ögonen, som aå ej längre skola se den blåa, löftesrika himmelen och

den gröna, trofasta skogen. Jag vet, att den lösa sanden snart skall rasa ned och småningom fylla gropen, där den handfull stoft, som varit min kropp, multnar. Ingen skall finna mig, jag har varit.

Och du, som sedan kommer hit, dig skänker jag »Den lyckliges ö», stanna och följ mitt föredöme. Men ensam bör du vara och kan du det ej, aldrig fler än två, ty män-

Paradisct. 14niskan är människans ende fiende. — Mitt stoft hälsar ditt och må din ande växa!»

Långsamt sjönk den styfva pärmen ned i Elisabeths knä och bägge sutto tysta utan att kunna göra sig redo för de skiftande intryck, den oväntade upptäckten, att en människa före dem vistats på ön, gjort. Icke en stafvelse eller ett tecken angaf hvem den okände varit. Ifall han skeppsbruten slungats upp på stranden eller frivilligt sökt en tillflykt utanför värlaen, därom meddelades intet. Det var en, som efter att hafva tillkämpat sig sitt lugn, gaf andra ett råd; ville de sedan följa det, fingo de själfva afgöra; åt hvem rådet gafs bekymrade honom icke. Han kände antagligen sig själf och många andra, han misstrodde människors krafter och de första, som läste det korta testamentet, tyckte sig märka den halft vemodiga, halft trötta själfironi, hvarmed han ristat sina tecken i pärmen, därmed gifvande efter för ett äkta mänskligt om än oklart begär, att draga en främlings tankar till en annan främlings öde.

De sutto tysta och andäktiga, medan ekot af denna röst från andra sidan grafven gaf något högtidligt åt stunden. Namnlös och bortglömd var han som de, och han hade böjt sig. Deras blickar möttes och de sågo, att de tänkte alldeles detsamma: hade icke de gjort rätt uti att äfven böja sig? Ett vackert leende drog öfver Linds kantiga drag och återskenet däraf afspeglades på Elisabeths ansikte. De nickade åt hvarandra och försjönko i sin stämningsrika tystnad, som gaf så många stora och hoppfulla tankar.

Och när de tänkt på sig själfva och hvar och en på sitt sätt jämfört tillräckligt länge, fann Lind det bästa, som kunde sägas. Blottande sitt hufvud sade han okonstladt:

— Vi ska’ bedja för hans själ, han har kanske varit mycket olycklig en gång.

Bägge föllo på sina knän och bådo sakta för främlingen, ty det är i ensamheten människan lär sig fatta, att hon måste söka hjälp hos högre makter, men när de tränga ihop sig i flockar, blifva de öfvermodiga, då de se sitt stora antal — och glömma.

En stund efteråt lämnade de den okändes boning och återvände till sin grotta, medtagande bibeln. När de hunnit dit igen, sade Elisabeth allvarligt:

— Glöm aldrig, att vi äro på »Den lyckliges ö».— De lyckligas ö, menar du. Ja, jag ska’ alltid komma ihåg det, Bess.

Innan Elisabeth den aftonen gick till hvila, omfamnade hon barnen ömmare än vanligt.

— Ensam? Nej, han förstod det icke, sade hon och tilläde innerligt: — Hvad jag tackar dig moder natur, att du skänkt mig den högsta lyckan, modersglädjen 1Likt svarta och hvita pärlor, trädda på ett snöre, följde nätter och dagar hvarandra. För hvarje solhvarf fogades tvänne nya pärlor, en svart och en hvit, till de föregående. Raden ai dem växte i oändlighet och de båda människorna sågo de första försvinna så långt borta, att de ej längre kunde minnas, hvar de en gång börjat. På flere månader ungefär visste de ei mer, hur lång tid de tillbragt på ön, och de frågade ej heller därefter, tid i vanlig bemärkelse var ett begrepp, som knappt existerade för dem.

Lind visaae aldrig på något sätt, att han saknade det förflutna eller längtade efter något nytt, och för Elisabeth fanns intet annat än det närvarande och de bägge barnens framtid. Hon var nöjd, hon märkte dag från dag, hur tankarne växte sig större och starkare i det omgifvande lugnet. Framför henne låg som ett stort fält, till hvars gränser blicken ej nådde, men öfverallt hvart hon såg spirade sköna och befriande tankar upp, blommade och buro härliga frukter, och det fältet var ensamt hennes, en främmande skulle aldrig beträda det.

Nu satt hon nedanför grottan och åsåg hur barnen lekte vid stranden. Gossen, tioårig med kraftiga, väl utvecklade lemmar, var ibland pojkaktigt öfvermodig gent emot sin spädare syster, men på samma gång låg något ömt

beskyddande i hans sätt, han visste sig vara den äldre « och större. Bägge barnen hade ärft modrens mörka, djupa ögon, men deras hår var ljust och flöt som glänsande guld nedåt ryggarne. Rösterna ljödo mjuka i stillheten och som deras ordförråd ej var stort, yttrade ingendera mer än högst tre, fyra ord i sänder.— Fiskar, utbrast gossen halfhögt och pekade utför strandbrädden.

Flickan upprepade samma ord ännu saktare och bägge kröpo baklänges ned från klipporna, de kände till, hur lätt hafvets invånare blefvo skrämda och flydde, då de sågo någon röra sig på stranden.

Gossen sprang snabbt till grottan, tog fram metdon och agn under en häll och återvände till klippranden. Det fiskstim hans skarpa ögon upptäckt, tumlade om i själfva vattenytan nedanför dem ocn tycktes endast vänta på att blifva fångadt. Så fort refven kastats ut blef det genast napp. Liggande framstupa på marken iakttogo barnen de glupska djuren, som trängdes kring den klumpiga kroken och tyst skrattande togo de emot hvarje fisk, som drogs upp.

— Tolf, sade gossen enstafvigt, när lika många fiskar lågo på sanden bakom honom, och lindade ihop refven. Han nåde lärt sig att aldrig fånga flere än, som kunde användas för dagen, samt att ingenting fick förfaras. Hur stort nöjet att meta än var, upphörde han därmed, då det bestämda antalet blifvit fullt.

Flickan nickade tyst och så brusto bägge ut i ett klockrent skratt. De hade slutat, nu gjorde det ingenting, om de skrämde bort de öfrige, morgondagen skulle föra långt flere tillbaka till samma ställe. De fiskar, som ännu visade tecken till lif dödades, hvarpå flickan med en hvass sten fjällade och ränsade dem. Sedan buros de till kokplatsen och anrättades af Elisabeth, medan gossen sträckte ut sig i skuggan. Flickan sprang beskäftigt kring modren och räckte henne än ett, än ett annat föremål och alltid visste hon i förväg, hvad hon borde lämna, innan en önskan därom blifvit uttalad. Allt skedde .tyst och mjukt med korta vänliga skratt och smeksamma åtbörder, som besvarades af mödren, den lilla lekte som en kattunge och gjorde samtidigt nytta. Gossen vände sig bekvämt på ena sidan, betraktade dem och instämde i skratten. Glädjen växte, tills han plötsligt sprang upp, grep systern om lifVet och började tumla om med henne, så att sanden yrde kring dem. Små gälla skrin, jublande skratt och leken brusade vidare öfver stenar och sand och i ett nu slängde de af sig getskinnskoltarne och hoppade i vattnet för att bada.

Deras munterhet ökades ännu mer, då Lind visade sig på klipporna ofvanför grottan, öfver nacken bärande en grymtande gris, som ihärdigt sparkade med sina samman-bundna fötter för att komma lös. Men Linds näfvar voro af järn och utan möda höll han sin sprattlande fånge fast. Stojande sprungo barnen mot honom och han hälsade dem mea en glad nick. Gossen ville bära grisen utför sluttningen och tilläts göra ett försök. Han sviktade under bördan och halkade ett par gånger, men då bet han ihop tänderna och tog i med nytt mod. Lind skrattade i mjugg och lät honom hållas, där han med flickans hand i sin följde efter beredd att inskrida, ifall det skulle visa sig nödvändigt.

Fången bars i triumf till en liten inhägnad, där förut en annan af hans grymtande bröder stängts in, och sedan berättade Lind, hur han lyckats bemäktiga sig detta deras blifvande husdjur.

— Jag satte ut mina snaror bland busksnåren nedanför vulkanen i går, jag har märkt, att de börja hålla till där. Ja, jag talade inte om det för dig, vände han sig till gossen — då hade du väl sprungit dit å’ skrämt dem för mig. Och i dag satt den här gynnaren fast med bakbenen, det var alltihop det. Vi ska föda upp honom tillsammans med kamraten å’ getterna.

Det var, som Lind sagt, alltihop, en af de enklaste saker i världen, men i deras lif utgjorde det en viktig tilldragelse, som skulle gifva ämnen till långa aftonsamtal mellan honom och sonen. Denne nickade, då fadren slutade, alldeles så borde det enligt hans förmenande ha gått till, och flickan suckade litet sentimentalt.

— Stackars dig!

Grisen sprang grymtande och gnällande af och an innanför stängslet, medan hans för några månader sedan fångade broder i dåsigt välbehag tuggade sin föda. Han var redan van vid förlusten af sin frihet och saknade den ej.

Lutade mot stängslet kring den fläck, där deras husdjur funnos, stodo de fyra människorna. Det var en för alla andra egendomlig grupp de bildade, de gamla svepta i sina gethudar och barnen nakna. Kvinnan hög och rak med starka lemmar, mannen något böjd med gråsprängdt hår och ett skägg, som räckte till midjan. Mellan dem barnen, brunstekta af solen, med snabba, lifliga rörelser och glada men dämpade röster.

En stund stodo de så, medan solen sjönk i väster, färgande himlen blodröd. Slutligen sade Elisabeth tankfullt.— Är det verkligen rätt af oss att beröfva en lefvande varelse hans frihet?

Lind betraktade henne från sidan, som om han först velat se, ifall hon verkligen menade, hvad hon sade. Han trodde det nog, ty hvarje slags tillgjordhet var okänd bland dem, men det hade blifvit honom en vana att tänka länge, innan han öppnade munnen till ett svar.

— Åh, sade han obekymradt — den andre trifs ju å' i morgon ä' den här också lugn, låt honom gnälla, tills han tröttnar. — Och då hon skakade på hufvudet, tilläde han på sitt säfliga sätt: — Dessutom måste vi ha något i förråd, hvem vet om inte regntiden blir lika svår som för fyra år sedan, då sköldpaddorna försvunno från ön å* vi ibland fingo svälta hela dagar. För barnens skull föda vi upp de här.

Då nickade hon gillande mot honom och han log tillbaka.

En sak hade Lind lärt sig under de gångna åren. Så ofta han sade, att något skedde för barnens skull, hade Elisabeth ej mer någon invändning däremot. Han begagnade endast sällan denna utväg, men ibland tvingades han därtill af hennes för honom ofattliga skrupler, och då han sent omsider kommit på den tanken att lägga sig till med husdjur, hade han förklarat, att det skett just för barnens skull. De tre getterna, som bräkte i inhägnadens ena af-delning och åto ur deras händer, voro nu tillika med svinen hela deras egendom, och som djuren aldrig saknade föda, hade de snart funnit sig i sitt öde. Elisabeths betänkligheter, hvilka, hvarje gång en ny fånge stängdes in, allt svagare upprepades, öfvervunnos lätt och sedan han lofvat henne att aldrig utom i yttersta nödfall slakta dem, lät hon lugna sig.

— Nej aldrig döda, sade hon halfhögt som svar på en tyst fråga.

— Det måste jag ju, invände han och sänkte hufvudet, som om han blygts aäröfver.

— Måste! Åh hvad vi människor äro grymma!

— Nöden har ingen lag.

— En tarflig ursäkt.

— Kan så vara, men den gäller öfverallt, där människor finnas. Du såg, hur höken tog en dufva i går; fiskarne äta hvarandra; och vi — tänk på sköldpaddorna, äggen och krabborna, att lefva det är att döda.— Hu, att härska med skräck, att bevisa sin öfver-lägsenhet genom att vara grym, att slå, sarga och döda, är det att lefva?

— Det har blifvit det ... och för barnens skull måste jag. Sedan få de själfva göra, som de vilja.

— För barnen! — Hon räckte honom tacksamt handen, för deras skull var allt tillåtet.

Och nätter fogades till dagar, dagar till nätter, det långa pärlbandet växte; mer och mer af det förflutna gled bort i glömskans mörker och mer väntades af framtiden, som låg gömd bakom ett vardandes ogenomträngliga förlåt.

Haf och land badade i sol.

Luften genomskinligt klar långt bortom den höjd, dit tanken buren på hänförelsens vingar stundom vågar höja sig. Hafvet låg gulhvitt med en skiftning i matt grönt på djupet, längst bort vid synranden bländande, ljusmättadt hvitt i alla nyanser däraf och i luften hängde sol, sväf-vade sol, brann sol, hvitt i hvitt.

En flock tärnor skuro knifskarpt genom den i hvitt glödande atmosfären och skänkte ögat en kort stunds hvila. ää voro de borta, drunknade i det ljusa och den hvita hettan rådde suveränt ensam öfver oändligheten mellan det svagt blåa högst uppe och det matt gröna djupast där nere.

Det brann af hetta öfver klipporna, det ångade af kvalmig fuktighet från skogen. Öns andedräkt steg fylld af blommornas vällukter och förpestad af ruttnande slam och växtämnen upp ur gölar ocn kärr. Det låg hot om febrar i den och den lockade sinnena på samma gång den varnade.

Elisabeth satt i grottans öppning och lyssnade till barnens jämna andedrag. De sofvo ännu och non ville ej väcka dem. Sådana dagar, som denna lofvade att blifva, undveks hvarje onödig rörelse och den, som i likhet med de små förmådde sofva, for mest väl däraf. Under tiden satt Elisabeth i bergets skugga och lät blicken sjunka i det hvita. Och utanför detta låg världen, som hon ej saknade, eftersom hon redan glömt den så mycket det är möjligt att glömma det, som aldrig gör sig påmindt.

Lind hade nyss släpat sig uppför sluttningen för att se till sina snaror, men han hade ei tagit många steg, förrän han stannade och ropade ned till Elisabeth.— Se ... se ...!

Hon reste sig håglöst och såg frågande upp till honom. Darrande af öfverretnmg höll han handen sträckt mot norr och så snart han märkt, att hon hört hans rop, vände han om och började trots värmen springa öfver stenarne.

Elisabeth följde riktningen af hans finger och förde bägge händerna krampaktigt mot hjärtat. Hvitare än det hvita rundt omkring nöjde sig någonting obestämdt öfver vattenytan, som flammade i alla färger, tills de förenade sig i det gulhvita, som brann, så att lätta ångor liknande ett tunt, silfverhvitt flor steg upp därur. Längst nere vid horisonten i norr dröjde den biärt hvita fläcken och hon stirrade på den med ögon viagade af onaturlig undran, ty fläcken förstorade sig, växte minut efter minut och från att hafva varit rund blef den fyrkantig.

— Ett skepp, mumlade hon hest och stödde sig mot klippväggen — ett skepp. — Det dröjde länge, innan hon förmådde göra sig reaa för hvad detta innebar. — Räddningen, brusade aet upp inom henne, men nästa sekund blef hon iskall af smärta och ett vildt klagande skri bröt fram öfver hennes läppar. — Barnen, barnen! — I ursinnig brådska började hon klättra uppför berget. Hon hvarken hörde eller såg nu, hon tog miste om vägen, halkade ned, sprang upp igen, klättrade vidare, sargade sönder sina bara fötter och nådde platån där uppe blödande ur flera sår. Hon såg hvarken till höger eller vänster utan ilade framåt, hoppade öfver rämnor och gropar, halkade och föll men kände ingen smärta efter slagen, hon endast sprang i svindlande fart mot vulkanen. Hennes bröst flämtade, fotterna blödde och svarta fläckar skymtade för ögonen, men hon sprang, endast sprang.

Uppe på höjden stod Lind svängande en stor löfruska och skrek sig hes. Han var vild af hopp, stampade i marken, vrålade, så att rösten ibland svek honom, sedan började han på nytt igen.

Seglet där borta kom närmare och närmare. Om två, kanske redan om en timme, skulle de se fartygets däck och då voro de räddade. Det hopp, han begraft för länge sedan, sprängde grafven, stod upp lifs lefvande och han skuttade, dansade, svängde löfruskan och tjöt utom sig af glädje. ^

Elisabeth stannade ej en sekund för att hämta andan. Rätt genom de hoptrasslade busksnåren trängde hon framlämnande flikar af sina getskinn kvar på de taggiga gre-narne och färgande bladen med sitt bloa. Hon ilade vidare. Med knän ocn naglar sög hon sig fast vid klippblocken, klättrade uppför och nådde flämtande till mannen. Som genom en svart dimma såg hon hans rörelser och på ett otroligt långt afstånd tyckte hon sig förnimma hans rop.

— Du får inte! Barnen ... barnen! röt hon till likt en sårad tigrinna och sprang på honom med händerna famlande efter hans hals.

Öfverraskad af det oväntade anfallet föll Lind omkull och blef liggande, under det hon tryckte sitt ena knä mot hans bröst och höll honom kvar. Ingenting annat än ljudet af deras våldsamt flämtande andedräkt hördes och bägge sågo hvarandra in i hvitögonen, han med ett uttryck af yttersta förvåning, hon kallt och hårdt som en, hvilken fattat ett oryggligt beslut och till hvarje pris ämnar föra det igenom.

Fulla fem minuter förblefvo de i samma ställning utan att han gjorde ett försök att ändra läge. Därpå inbillade han sig, att hon träffats af solstygn, blifvit sinnesrubbad och handlade i yrsel.

— Släpp mig! sade han inledande.

— Tänk på barnen! ljöd hennes svar och knäet tryckte honom hårdare mot marken.

— Barnen! — Det gör jag ju.

— Tänk bättre!

Hans ögon drogos långsamt ihop, så att de liknade smala strimmor i ansiktet, var hon febersjuk eller låg något annat bakom detta?

— Har du tänkt? frågade hon efter en stund.

— Ja. Släpp mig, skeppet seglar kanhända förbi å'. vi ...

— Det skall segla förbi.

Nu begrep han ingenting och som han låg inklämd mellan tvänne stora stenar utan kraft att resa sig, så länge hon hindrade honom, gaf han vika för tillfället och sade blott ett undrande: jaså.

— Det skall segla förbi, återtog hon för andra gången och fortsatte sedan med en stämma, hvars hotfulla klang skrämde honom. — Reser du dig upp och vinkar åt fartyget, tager jag den största sten jag orkar lyfta och slår dig i hufvudet därmed. Och jag känner mig mycket stark just nu.— Vill ... vill <}u inte! ...

— Nej.

— Men barnen?

— Just för barnen. — Hon gjorde en åtbörd af leda öfver att han ej förstod och fortfor som förut. — Har du gjort dig reda for hvilka vi äro? — Nej. — Då skall jag säga dig det. Vi äro två människor och här förblifva vi det. Stig ombord på det där skeppet och du är i samma ögonblick din fot beträder dess aäck ingenting annat än en fattig matros, och jag ... jag blir en olycklig kvinna. Och dock, hvad gör det oss, hvad man tycker eller tänker, men barnen ... barnen ... Tror du, att vi kunna tränga oss på det gamla samhället och blifva erkända af det? — Ja möjligtvis du, ty du har aldrig varit något. Hvad mig beträffar betyder det intet, men barnen, du! Jag ämnar aldrig utsätta dem för hvardagsmänniskornas dumma hjärtlöshet eller låta dem smutsas af elaka tankar ... mina barn! Inbillar du dig, att jag ämnar beröfva dem deras enda skydd mot världen: världens okunnighet om deras tillvaro? Nej, nej! — Men jag har icke tid att säga dig allt, du måste lofva mig att inte visa dig. Lofvar du det?

— Stanna för alltid, menar du?

— För alltid.

— Låt mig tänka!

— Tänk!

Lind slöt ögonen och låg orolig. Det skulle vara omöjligt att beskrifva de olika tankar, som jagade hvarandra i hans hjärna, och de bilder, stundens öfverretning trollade fram för hans inre syn. Stugan i Bohuslän, lifvet i skansen, hamnstädernas krogar och allt det, han ansett gifva sitt forna lif dess värde drog i växlande taflor förbi. Svindlande snabbt blandades gammalt och nytt, stort och smått likt bilderna i kaleidoskop; han hörde röster, såg händer räckas mot sig och öppnade ögonen blott för att möta Elisabeths brinnande blicK.

— Jaa men, sade han tvekande.

Hon reste sig plötsligt och gick ett par steg ifrån honom.

— Du har hustru och barn där hemma, hvar det nu är, du ...

— De ha glömt mig, afbröt han och satte sig upp. — För resten har jag också glömt dem.

— Jag handlade öfvenladt nyss, återtog hon. — Någonrätt att hindra dig, äger jag icke, min häftighet förledde mig och du får förlåta det. Gå, om du så önskar, jag och barnen stanna.

— Stannar du?

Frågor och svar i detta underliga samtal följde hvarandra snabbt och likväl föreföll det de bägge talande, som om evigheter legat mellan hvarje ord.

— Ingen makt på jorden kan draga mig härifrån. — Hon stampade bekräftande i marken och trädde honom med blixtrande ögon ett steg närmare, så att hennes andedräkt berörde hans ansikte. — Där borta bland hycklare och lögnare skulle de två små hela lifvet igenom i andras ögon släpa med sig en fläck, oäkta skulle det spottas efter dem, och män och kvinnor, som aldrig tänkt en äkta tanke, skulle håna dem för något, som mina barn ej veta hvad det är, min längtans och mina drömmars barn, som äro mera äkta än alla andra. Där borta skulle de lida för min skull och jag skulle lida dubbelt för deras, och alla tre skulle vi lida oskyldigt. — Hon vände sig om och pekade utåt hafvet. — Där ser du de tre masterna, om en kvart kunna de märka oss från fartyget, du äger din frihet, liksom jag min. Låt dem rädda dig, jag räddar mig och stannar.

Lind sträckte på sig för att se bättre. De hvita seglen, som dåsigt summo närmare buro budskap om en värld, dit han till hälften hörde. Han hade visserligen inbillat sig, att han glömt den, men åsynen af skeppet ref upp en hel mängd igengrodda sår och väckte en brännande längtan.

— Stannar du verkligen? frågade han för andra gången men så sakta, att hon knappt hörde det.

— Jag har redan svarat.

— Då stannar jag ock. — Och som om han fruktat, att de hvita seglen skulle fresta honom att svika sitt ord, vände han ryggen utåt hafvet och stirrade envist ned på ett par stenar.

Det dröjde en stund, innan Elisabeth fattade hvilken oerhörd uppoffring, han gjorde genom att afstå från det, hvarom han drömt och hvaraf han hoppats så mycket dessa år. Hon kände hönom för väl att ej veta, att han alltid dolde sina bästa känslor bakom en butter tystnad, han var egentligen ej rädd för annat än att visa sitt goda hjärta. Och just na såg han mer än vanligt tvär och ovänlig ut, däraf förstod hon, hvad hans löfte innebar.Hon gick tätt intill honom och stödjande sig mot hans axel sade hon innerligt.

— Barnen skola en gång tacka dig.

— Det är inte för deras skull, svarade han grumligt och sjönk ihop, men endast för att genast räta upp sig igen, och med någonting, som förskönade hans grofva drag, tilläde han. — Jag gör det endast för dig.

Hon darrade lätt men stod kvar stödd mot honom, fastän hans djupa ton och den åtbörd, som beledsagade orden, sade långt mer. Hvar som helst annorstädes skulle denna kärleksförklaring från en snart femtioårig mans läppar till en solbränd kvinna höljd i några gethudar framkallat axelryckningar och skratt, här blef det vackra i hans offer förståat och mottaget lika enkelt som det gafs, det var allt. De tryckte hårdt hvarandras händer, ingenting mer.

Med sitt veka, inåtvända leende såg hon drömmande utåt rymden. Då fångade hennes blickar de hvita seglen där ute och hon skakades af en elektrisk stöt, medan ögonen spärrades upp, som om de först nu fått syn på skeppet. Äfven till henne medförde det något af det gamla. Dunkla minnen vaknade, slottet i England dök som i en vision upp ur vågorna, där klingade muntra skratt, fra-sade siden och i rytmisk dans rörde sig en flock sköna damer förda af eleganta kavaljerer. Liksom hypnotiserad stirrade hon oafvändt på civilisationens budbärare, som snigelartadt långsamt närmade sig de lyckliga människornas ö, och med ens sprang en ny tanke fullt färdig fram i hennes hjärna. Om hon skulle skynda tillbaka, förneka barnen, ljuga på mannen, svära sig fri, henne skulle man tro, och så var hon borta från allt detta, trädde åter in bland bildade och belefvade människor, miss Elisabeth Devereux, som man beklagade, emedan hon lidit, och bugade sig för, emedan hon var så intressant. Nej emedan hon varit nog olycklig att nödgas ljuga, svära falskt och förneka naturens röst — men det skulle ingen få veta. Ett ögonblick blott och tanken sjönk åter i den afgrund, hvar-ifrån den kommit. Hon rodnade ej för sig själf, men hon frös ända in i hjärterötterna; lögn, mened och förnekelse var det första minnet af civilisation och bildning väckt. Anfallet var öfver och lugnt sade hon:

— Kom så gömma vi oss i grottan, eljes kunna de kanske genom sina kikare se oss från fartyget.

— Håll mig i handen! bad han och hon gjorde så,ty hon anade hvad det var, som förestafvade hans bön. Och därmed log hon bittert icke åt sig själf eller honom utan åt den svaghet, som alltid fängslar människorna och ofta gör de goda tankarnes frukter till dåliga handlingar; som förvandlar stort till smått.

Snabbt återvände de till grottan, där de hälsades af barnen. Elisabeth omfamnade dem lidelsefullt, hon kände, att hon sent skulle glömma den stund, då en ful tanke hållit på att beröfva dem en mor och henne, hvad hon älskade mest. Lind lade sig genast framstupa på marken och låg med pannan mot stengolfvet, han ville icke se, ty han stod inför sin största frestelse i lifvet och han erkände ärligt sin oförmåga att ensam kämpa mot den. När hon omfamnat barnen, tog Elisabeth plats bredvid honom och höll hans händer i sina, hon behöfde ej gå längre än till sig själf, för att finna hvilka följder en fara sådan som denna kunde medföra. Barnen höllo sig tysta och undrande i grottans bakgrund, de frågade ej hvarför föräldrarne uppförde sig så besynnerligt, de hade lärt sig att tiga och vänta.

Och där ute dref skeppet dåsigt fram öfver hafvet. Med bogen mot nordväst ocn alla segel tillsatta sträfvade det vidare på sin stiglösa bana. Inom dess relingar sofvo och rökte män, men utkik hade de ej, ty sjökortet angaf inga grund i denna del af oceanen.

Hårdt tryckande Linds händer i sina satt Elisabeth med ryggen mot grottans öppning, mannens fruktan för sig själf kom äfven henne att misstro sin egen styrka.

— Nu är jag viss på mig, tänkte hon — men skall jag också vara det, om människor stiga i land och jag får höra mitt modersmål talas. Ja, jag är säker på mig, sade hon tyst och log mot barnen — ingenting skall förmå mig att utlämna er.

En åskskräll skakade rymden, en blixt klöf hirnla-hvalfvet och ur ett moln, som snabbt men omärkligt glidit upp på firmamentet störtade ett skyfall ned. Regn och blåst förmörkade synkretsen, åskknallar dundrade, blixtar hväste och ett mörkt töcken begrof allt. Den bländhvita dagen var på en sekund förvandlad till natt, tystnaden förbyttes till larmande oväsen och öfver allt annat hven tornadons hesa afgrundshväsningar.

Ett par minuter efteråt sken solen som förut, regn-dropparne glittrade på grässtrån och blad och en liten bäckbanade sig sorlande väg utför berget bredvid grottan. Ovädret hade smugit sig fram, urladdat sitt raseri och försvunnit; ingenting var förändradt, växterna, som ödmjukt böjt sig för dess raseri, rätade åter upp sig och sögo girigt fuktigheten ur jorden och på sin plats strålade solen som förut.

Lind hade sprungit upp och skyndat ut, så fort skyfallet upphörde. Med handen skuggande för ögonen såg han bort i den riktning, där det främmande fartyget borde befinna sig och där fanns intet att se. Hvit och outgrundlig bredde sig hafsytan och solens guld droppade i knippen ned därpå.

— Borta! utropade han och vände sig mot Elisabeth, som kommit fram till honom. — Såg du, om de refvat seglen?

— Nej, jag såg ingenting, jag vågade ej...

— Borta! Tänk om de nu behöfva vår hjälp.— Han skyndade uppåt berget för att nå en högre punkt och hon följde honom.

En lång stund ansträngde de sina ögon, slutligen fann han en liten hvit fläck rätt i norr.

— Där ä' det.

Hon nickade, skärpte synen och hann längst nere vid horisonten märka en prick, som skilde sig från den omgifvande hvitheten, sedan plånades den ut, där fanns intet annat än himmel och haf.

Lind skakade på sig som en våt hund.

— Han hjälpte oss bra den där molntappen.

Hon blickade ännu en gång mot norr och då hon öfvertygat sig, att ingenting fanns att se, vände hon långsamt om

till grottan. Barnen kommo emot henne, då pekade hon på Lind och sade:

— Han har gjort mer för er än någon annan far för sina barn. ni måste lofva mig att blifva mycket tacksamma.

— Far, mumlade Lind bakom henne — det var första gången.

Hon hörde honom ej, gråtande af glädje tryckte hon de små, som villigt räckt henne hvar sin späd hand för att afgifva det begärda löftet, i sin famn och jublade:

— Räddade, räddade!Sval, daggtung natt öfver ö, som sofver på oceanens barm. Under träden djup, ogenomtränglig skugga, där mörkret härskar ensamt och där däfven luft mättaa af den unkna lukten från löf, som ruttnar bort, ligger likt ett mjukt täcke öfver marken. Och utanför detta den starka, söta doften af natt, i hvilken millioner blommors andedräkt än korta vackra saga om ett lif i sol-

Ofver ön himlens mörka hvalf och längst borta de skimrande ljusen från andra världar, hvilkas sken som en aning når fram till människobarnen och förkunnar dem, att utanför deras lilla klot, större och mäktigare finns annat, om hvilket de tro allt utan att veta något.

Natten har hvilat ut. Från purpurbädden stiger solen upp bakom morgonens dimmor och ljuset tager allt i besittning. Vågor mättade af värme bölja genom luften och falla ned öfver allt upplösande mörkrets dunster i en bomulls-mjuk väta, som gjuter lefnadslust i växternas fina ådror och komma dem att spritta upp ur nattens korta slummer. Det blir dag under ormbunksträdens konstrikt skurna blad, där skuggan står mörkgrönt sval och fukten hänger som en tät slöja. Fåglar kvittra sin morgonbön på tusen olika melodier och insekterna krypa fram ur sina gömslen för att stämma in i glädjekören. Och himlen är blifven blå och djup, oändligt djup med små mjölkhvita moln.

Sol stiger högre. De främmande himlakropparne som vinkat en sista hälsning till en annan planet, drunkna i klarheten. Sol stiger högre, ljuset tränger in öfverallt och natten är glömd — en hel dag.Snart är det endast sol öfverallt, sol som brinner och bränner, som förtär och gifver lif, sol, som letar sig väg till hål, där fukt och skugga drömt sig vara ensamma herrar och där dagern skiftar ärgigt grönt under blad, hvilka skälfva i aningsfull längtan inför slösaren naturen, som gifver mer än nuet begär, mer än det kan fördraga. Ymnigheten flödar öfver, stiger likt fradga, pressas ut ur jordens alla porer och från djur och växter ljuaer lofsången: lif är nåd.

Och när dag lefvat sjunker den i nattens famn, mörkret vrider spiran ur ljusets trötta händer, hvilans tid är åter inne. De som lefvat för att lefva, hvila för att kunna lefva mer, naturen sluter ögonen och natt råder. —--

Nätter följde dagar, dagar nätter, veckor blefvo månader och år fogades samman af månader. Ar försvunno, nya stego upp och gingo bort och det blef en lång tidrymd, som människorna tillbragt på ön. Elisabeth var en medelålders, kraftig kvinna med långsamma men säkra rörelser, breda höfter och starka armar vana att lyfta stora tyngder, när så fordrades. Lind var en gammal man, utefter hvars bröst ett långt patriarkskägg böljade och på hvars axlar det hvita håret föll ned, ännu säfligare än hon och mycket tystlåten. Deras barn voro nu tre, Karl fjorton år, Bess tretton och en gosse nyss fyllda sex och som fadern kallade Oskar efter en regent som han aldrig sett men likväl vördade, ett minne af det förflutna, som han stundom kom ihåg men ej längre saknade.

Saknaden, den sista känsla från hvilken han och kvinnan gjort sig fria, fanns verkligen ej mer hos dem. Sent omsider hade den vikit för nytt och aet, som fyllt dess plats och ej lämnade något annat rum var barnen och tanken på dem. De bägge människor hade småningom lärt sig, att ingen lefver för sin egen skull, och på den lärdomen byggde de ett nytt lif.

Men det förflutnas rötter voro djupt fästade i deras inre, de lossnade ej med mindre än att de refvo ned en hel värld och sådde gräs öfver ruinerna, och knappt då vågade de tro. Först när allt hvad de förut ansett rätt eller åtminstone allt, som de visste gick under detta namn, plånats ut och strukits bort, som om det aldrig varit värdt att finnas till, först då drogo de det djupa mäktiga andedrag, som sade dem att de stodo vid målet. Och när de ändtligen hunnit så långt, att de frigjort sig från den offi-

Faradiset. 1«)ciella sanningens vrångbild och ödmjukt fallit ned för den verkliga sanningens fötter, kände de sig

med ens befriade från de fjättrar, under hvilkas tyngd deras själar varit dömda att stryka fram tätt öfver obetydligheternas och småsinnets grus. Att de fingo sin syn igen kan ej sägas, ty de hade aldrig varit blindare än andra, men ae hade lärt sig se på ett annat, bättre sätt och det var tillräckligt för dem — liksom det skulle vara det för alla.

Men det tog tid att dana om en hel lifsåskådning. Dock när det skett tackade de varmt och innerligt alltings upphof därför och vände sig med öppna ögon och längtande sinnen till det, som människorna aldrig bordt öfvergifva, till naturen.

Och för det verkligt stora resultatet hade de mest barnen att tacka. Ingenting var heller naturligare än att deras kärlek till dem skulle växa i förhållande till medvetandet härom. Efter kampen kom också segern med dess frukter: den lugna hvilan och den starka allt annat öfvervinnande vissheten, att de erhållit det bästa, som kan falla på människors lott. Och dessutom ägde de sitt stora mål, som ensamt det var nog att fylla deras lif. De unga skulle fostras till människor, det högsta människor kunna blifva. Och det blef ej svårt, den fullkomliga hängifvenhet, som knöt de båda gamla oupplösligt vid hvarandra, röjde undan hvarje hinder på den en gång beträdda vägen. Och nu, när de ej längre fruktade att taga miste, gingo de glada vidare i solljuset, som strömmade ned kring dem.

Och under tiden flöto dagar och nätter förbi likt spån, dem ett tanklöst barn tappat på tidens sakta rinnande älf. De flesta sköljdes bort och glömdes såsom värdelösa för minnet, men några stannade kvar vid stranden som hvilopunkter åt tanken, då den gjorde sina utflykter tillbaka. Men det förekom numera ej ofta, barnen och det nya, de fört med sig, förjagade den forna tungsinta stillheten och det var lekfull ömhet, skrattande glädje och stolt tillförsikt i solglansen öfver ön.

Men om kvällarna sutto mannen och kvinnan ofta samtalande om allt, som deras tankar gräfde fram ur minnets skräpkamrar, nytt och gammalt, men mest om det, som var, och det, som skulle komma, och flera gånger hade Elisabeth med sitt vackert vemodiga leende frågat:

— Hvad är det egentligen, vi förlorat?

Lind lät pannan sjunka mot händerna och funderade.— Ja, sade han slutligen — nu vet jag det inte.

— Inte heller jag, fortsatte hon. — Och om vi verkligen mistät något, ha vi fått oändligt mycket mer i stället.

Han såg upp till henne och svarade med stark tonvikt på hvarje särskildt ord.

— Jag vet, att jag fått det.

Då gick hon fram till honom och läggande sin ena hand på hans hufvud, sade hon.

— Jag tackar dig! Blott genom att säga det, ger du mig mer än jag förtjänar, du, som alltid gifvit och alltjämt ger.

— Hvad skulle jag annat göra? frågade han enkelt och tilläde, medan en mörk rodnad höljde hans bruna kinder och de små vänliga ögonen skygga sågo bort. — Det är ju för dig.

Hon nickade och gick tyst men glad ifrån honom, som hon alltid plägade göra, när hans manligt stora och på samma gång barnsligt blyga kärlek tvingades att gifva sig tillkänna.

Men han satt kvar på klipporna och såg med sitt breda, innerliga leende efter henne.

— Hvad är det för konst att ge, sade han halfhögt.

— Det är ju endast det jag vill. Och tröttnar inte du att taga emot, inte tröttnar jag att gifva. — Han brast omotiveradt i skratt, ett mjukt, smekande barnaskratt, och under det en yster vindfläkt oredigt bredde ut det isgrå patriarkskägget öfver hans ansikte, J 1 r* 1 1 jstet.

Så täflade de med hvarandra i osjälfviskhet och blefvo starka och glada däraf. Och barnen, som blott märkt det goda hos två goda människor men aldrig hörde yttringar af vrede, otålighet, hat eller annat, som gör andra människors lif tungt och svårt, visste icke ens om dessa till namnet. Och när Elisabeth om kvällarne togo plats på

en af stenarne utanför grottan, flockade de tre små sig kring modern och bådo henne tala, och hon gjorde det.

Ibland berättade hon för dem om världen, som var så ofattligt stor från människosynpunkt och där det var mycket svårt att lefva, emedan godt och ondt blandas om hvart-annat till den grad, att dödlige endast sällan förmådde skilja dem åt. Och när hennes åhörare blefvo sorgsna till sinnes däröfver, ty de trodde att allt lefvande blott ville det goda för dess egen skull, tröstade hon dem med, att

ag har ändå fått merdet skulle segra till slut. Då logo de unga och mannen bakom henne nickade åt dem, han visste det, sade han.

— Ja, barn, sade hon en gång — att vara lycklig är att förblifva god. Nu när vi veta det, kunna vi lefva väl.

— Eftersom du sagt det, mor, sade Karl allvarligt — så veta vi, att det är sant.

— Ja, inföll Lind, som kommit fram till dem och nickade gillande mot honom — hon har alltid rätt.

Och när solen sjunkit uppsökte de sina hviloläger och sofvo en sund, stärkande sömn efter den dagens arbete för att med friska krafter och glada sinnen kunna taga vid med det, nästa dag föreläde dem.

Tidens långa pärlband med de svarta och hvita kulorna, som betecknade nätter och dagar, växte. Dess början försvann i glömskan och dess fortsättning gled upp ur framtiden, som hoppet gjorde ljus och trygg. Den vecka, som bildade öfvergången från den torra årstiden till regnperioden, var inne, och liksom om dess första morgondimmor med* fört olust och farhågor, blef Lind plötsligt tystare än vanligt och började nästan misstänksamt se sig omkring, hvar han gick.

Elisabeth iakttog hans beteende och när han märkte hennes frågande ögonkast, blef han, som aldrig lyckats dölja en känsla, än mer sluten. Hon undrade i tvänne dagar, hvad det kunde vara, som gjorde honom sådan, och då hon ej fann något, frågade hon till slut.

Han såg glad ut öfver, att hon brutit tystnaden, och svarade i en rädd hviskning:

— Tänk om någon kommer hit och stör oss.

Det slog henne genast hur underligt det var, att de två, som en gång längtat sig sjuka till Kropp och själ af ifver att komma därifrån, numera lika mycket, ja mer fruktade att ej få stanna. Hon log åt sig själf och den rädsla, hans ord väckt, och lade som alltid beskyddande handen på hans hufvud.

— Må hvem som vill komma, vi äro härdade. Vi ha lidit oss starka. — När hon sagt det, föreföll det henne, som om det varit ett brott att tänka på andra än barnen och hon började tala om dem. Hon gjorde det i snabba meningar och med hetsig ifver, ty hans fruktan smittade. Men snart skakade hon den af sig, hon visste ju, att för deras skull voro de båda i stånd till allt. Frestelser funnos ej längre för dem och hvad skulle då vara nogmäktigt att slita dem från den fläck, där deras lycka blomstrade?

Himlen brann blodröd och bakom dem stod skogen i sin nära nog sjukliga sensommarprakt, belyst af de glödande varma strålarne. Åsynen ar naturens lugna höghet ie med ens undan de räddslans dimmor, som ett ögon-

— Nej, nej, utropade hon häftigt — vi stanna . . . för alltid. — Och sedan fortfor hon att tala om annat liksom för att glömma den möjlighet, hans fruktan dragit fram. — Vi ha ingenting att göra annorstädes. Vi ha själfva skapat oss vårt paradis, vi och naturen, härifrån kan ingen drifva oss.

När han hörde henne säga det, log Lind lugnad sitt trygga leende. «

Men hon fortsatte att tala, halft frånvarande liksom försänkt i fjärrskådan.

— Vi äro ej lika några andra, du och jag, vi vilja ej heller blifva det. Vårt öde är bestämdt, här skola en gång våra ben multna.

— Det är lätt att misstaga sig, sade Lind ödmjukt och sänkte hufvudet.

— Det är också lätt att godtgöra, blott man vill.

Då höjde han sitt hufvud och såg tillbedjande på henne, som visste allt och ständigt fann de rätta orden.

Med fuktiga, glänsande ögon blickade de mot synranden, bakom hvilken de en gång drifvits hit, där deras öde skulle fullbordas. Och sedan sågo de bort öfver klipporna till skogen, som villigt gaf dem allt emot ringa möda.

Och det blef natt äfven efter den dagen, mörkret föll smekande ömt ned och famnade ön och hafvet så, som en moder famnar sitt mest älskade barn, och utanför sjöngo bränningarna sakta och entonigt sin eviga sång, som söfde dem hvarie kväll och nästa morgon skulle väcka dem till den nya dagens plikter.

Det led mot den dystra, solfattiga regnperiodens slut.

En tät, mjölkhvit dimma höljde ön och hafvet där utanför. Allt låg som inlindadt i vadd och öfver det tunna men ogenomskinliga floret stucko de högsta trädens toppar upp oformliga och spöklika, och längst i väster reste sig vulkanens kantiga käggla lik den hafomflutna skuggan ai en klippspets.

skymt hennes syn.Vid stranden plaskade med regelbundna mellanrum våg efter våg mot stenarne och utanför stönade bränningen svagt men oryggligt envist under sin fruktlösa kamp mot korallrefven.

Efter hand sjönko dimmorna i öster och det hölje, som stängt blicken inne på en liten trång omkrets, rullades långsamt undan, men vid västra stranden med dess hvassa klippkanter bet det hvitgråa sig hårdnackadt fast. Så flöt längst bort en bred ljusstrimma upp närmast vattenytan och när den hvilat en stund liksom för att hämta krafter, började den skifta i rosenrödt. Oväntadt sköto några skarpa strålar likt spjut in i den sega massan, klöfvo den på bredden och längden och lämnade blott här och där ett par dunmjuka flockar, hvilka oroliga och vilsna sväfvade af och an i den allt torrare och torrare luften.

Dimmans rifna flickar hängde hjälplösa, sökande ett stöd, vaggade lätt för morgonbrisens första fläktar och föllo sakta mot hafvet, hvarifrån de utgått. Men öfver ön sjönko de sista resterna ned likt ett mildt vårregn och förvandlade sig till daggdroppar, hvilka en kort stund glimmade i blommornas kalkar.

Elisabeth kom ut ur grottan, hejdade sig bländad i dess öppning och skuggade med handen för ögonen. Efter henne följde barnen muntra och lekfulla för att skynda ned till stranden och bada.

— Se barn, se! utropade hon. — Paradiset på jorden — och hennes högra hand beskref en cirkel i luften — här liksom öfverallt, där människor vilja, att det skall finnas. Och se där ... där är solen!

— Ja, solen, jollrade Oskar och blinkade ännu sömndrucken mot ljuset.

Medan Elisabeth stod där, under det att nattens milda mörker blandadt med dimmans sista rester sjönk för den antågande dagens klarhet, kom det öfver henne ett begär att gifva luft åt de känslor, den underbart sköna morgonens stämning väckte. Och när Lind, som sist af alla kom ut, hunnit fram till henne, fattade hon hans ena hand och började.

— Se nu på oss, barn! — Och de gjorde så; med glada, smekande blickar sågo de unga på de två, som höga och raka stodo framför dem. — Vi ha med stor möda kämpat oss ur ett dystert fängelse in i den frihet, som gifver krafter att tänka och känna på det rätta och bästasättet, vi ha numera intet att önska, intet att begära annat än för er skull. Och för er är framtidens väg redan banad, ni ha intet gammalt, som binder och hindrar, att minnas, ni ha endast det stora att hoppas. Vår lycka är fullkomlig, ty den består i vissheten, att er skall varda än större ...

Och som om den endast väntat på dessa ord för att bekräfta dem, sjönk nattens dröm tyst och glömd bakom morgonrodnadens nyfödda purpursken, solen höjde sig flammande klar och majestätiskt ur hafvet, insektsurret och fågelsången ljöd jublande högt, och det var åter dag.

*